

- NÜFUS YAPISI
- SOSYAL GÜVENLİK
- EĞİTİM
- SAĞLIK
- ULAŞTIRMA
- TARIM ve HAYVANCILIK
- SANAYİ ve TİCARET
- KONUT SATIŞLARI
- ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIMLAR
- İSTİHDAM DURUMU
- DIŞ TİCARET
- YATIRIM TEŞVİKLERİ
- ENERJİ
- MİLLİ HESAPLAR
- GENEL BÜTÇE GELİRLERİ
- BANKACILIK

2022

ADANA EKONOMİSİ

2022

A D A N A E K O N O M İ S İ

Oda Sicil Müdürlüğü
Hazırlayan: **CENK KADEŞ**

Hazırlık ve Baskı
ALEV DİKİCİ
0322 4351313 • info@alevdikici.com

*Yeni Türkiye Devleti
temellerini süngüyle değil,
süngünün de dayandığı
ekonomiyle kuracaktır.
Yeni Türkiye Devleti,
cihangir bir devlet olmayacaktır.
Fakat yeni Türkiye Devleti,
bir ekonomi devleti olacaktır.*

K. Atatürk

YENİ HİZMET BİNAMIZLA, YENİ HEDEFLERE...

2022 yılı Oda tarihimiz açısından önemli bir yıldır. Uzun yıllardır hizmet verdiğimiz binamız artık üyelerimizin ihtiyaç ve beklentilerini karşılamakta zorlanınca, üyelerimizin de bu konuda talepleri dikkate alınarak 2022 yılı Kasım ayında modern şekilde dizayn edilmiş yeni hizmet binamızda üyelerimize hizmet verilmeye başlanmıştır. Diğer yandan Yeni Hizmet Binamız, bölgemizde önemli bir ihtiyaç olan 650 kişilik kongre merkezi ve 250 kişilik toplantı salonu ile sektörlerle yönelik etkinliklere de kapılarını açmıştır. Bu vesileyle Yeni Hizmet Binamızın hayata geçirilmesine katkı sağlayan herkese teşekkürlerimi sunarım.

Ekonomik gelişmelere bakılınca; son üç senedir küresel çapta yaşanan pandemi süreci, döviz kurundaki dalgalanmalar, Rusya-Ukrayna arasındaki kriz ile dünyayı etkisi altına alan enerji ve girdi maliyetlerindeki artış, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de yüksek enflasyon ile fiyat istikrarsızlığı sonucunu doğurmuştur. Bunun üzerine, 6 Şubat 2023 tarihli Türkiye'nin 10 ilinde aynı anda büyük bir yıkıma sebep olan ve son yüzyılın en büyük afeti ve yıkımı olarak değerlendirilen depremler sonrasında Bölgemizde faaliyet gösteren ticari işletmelerin ticaretlerini sekteye uğratmıştır.

Ancak tüm bu zorluklara rağmen ayakta kalmaya çalışan sanayici ve tüccar bu süreçte büyük bir özveri ile mücadele etmiş, ülke ekonomisine ve istihdama katkı sağlamaya devam etmiştir.

İlimiz ekonomisi de tüm bu olumsuzluklara rağmen 2022 yılında ihracatta yüzde 20 artış gerçekleştirerek üretim ve istihdama katkı sağlamıştır. Adana Ticaret Odası olarak da bu süreçte vermiş olduğumuz dış ticaret eğitimleri ve fuar katılım destekleri ile üyelerimizin dış pazarlara açılmasına katkı sağlamıştır.

Üyelerimizin bu zorluklarla mücadele sırasında karşılaştıkları en büyük sorun; yüksek enflasyon ve döviz kurlarındaki istikrarsızlık nedeniyle planlama yapmalarını engellemiştir. Fiyatlandırma, maliyetlerin

YÜCEL BAYRAM
Yönetim Kurulu Başkanı

sürekli değişmesi, ithal hammadde bağımlılığı bu belirsizliği oluşturan en önemli etkenler olmuştur. Bu sorunlar yapısal reformlar ile çözülebilecek olup, hükümetimizin üyelerimizin sorunlarına çare olacak politikalar üreteceği kanaatindeyim. 2023 yılında genel seçimler sonrası ekonomi politikalarındaki değişimler de buna işaret etmektedir. Sanayici ve tüccarımızın faaliyetlerini sürdürebilmeleri bu politikalarda elde edilecek başarıya bağlıdır. Diğer yandan bu süreçte üyelerimize yönelik finansal desteklerin artırılması, ticari kredilere erişimin kolaylaştırılması da büyük önem arz etmektedir.

Son derece dalgalı bir ekonomik dönemin verilerini yansıtan Adana Ekonomisi 2022 kitabımızın, üyelerimizin, araştırmacıların ve ekonomik yönden karar alıcıların çalışmalarına katkı sağlaması temennisiyle, deprem felaketi gölgesinde kalan 2023 yılının son çeyreğinin bir toparlanma ve yeniden şahlanma sürecinin başlangıcı olmasını dilerim.

• İÇİNDEKİLER •

I.Nüfus Yapısı	7	VIII.5 Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi	63
I.1.Nüfus	7	VIII.5.1 Organize Sanayi Bölgesi Doğalgaz Kullanımı	64
I.2 Göç Durumu	11	VIII.5.2 Organize Sanayi Bölgesi Elektrik Enerjisi Tüketimi	65
II. Sosyal Güvenlik	15	VIII.6-Adana-Yumurtalık Serbest Bölgesi	66
II.1 Sosyal Güvenlik Kurumu Kapsamındaki Kişi Sayısı	15	VIII.6.1 Yumurtalık Serbest Bölgesi Ticaret Hacmi	66
II.2 Sosyal Güvenlik Kurumu Kapsamında Aktif Çalışan Kişi Sayısı	17	VIII.7. Adana Ticaret Odası	67
II.3 Emekli Kişi Sayısı	19	VIII.7.1 - Açılan-Kapanan Firmalar	69
II.4 Bakmakla Yükümlü Tutulanların Sayısı	20	VIII.8. Adana Ticaret Borsası	71
II.5 Genel Sağlık Sigortalı Sayısı	21	VIII.9. İller ve Sektörler Arası Ticaret	73
II.6 Adana İli İşyeri Sayısı ve Zorunlu Sigortalıların Dağılımı	22	VIII.9.1 - İller Arası Ticaret (Alış-Satış)	73
III. Eğitim	26	VIII.9.2 Adana İli Sektörlere Göre Alış-Satışlar	75
III.1 Okullaşma Oranı	26	VIII.9.3 Adana İmalat Sanayi Alt Sektörleri Net Satışları	76
III.2 Okul, Şube, Öğretmen ve Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı	26	VIII.10. Konut Satışları	78
III.3 Yüksek Öğretim	27	IX. Uluslararası Doğrudan Yatırımlar	81
III.3.1 Çukurova Üniversitesi	27	IX.1 Adana İli Uluslararası Sermayeli Şirket Sayıları	81
III.3.2 Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi.	29	X. İstihdam Durumu	83
IV. Sağlık	31	X.1.İstihdam ve İşsizlik ve İşsizlik Oranları	83
V. Turizm	35	X.2.İstihdam Edilenlerin İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Dağılımları	87
V.1 Otel-Yatak ve Konaklayan-Giren-Çıkan Turist Sayısı	35	X1 - Dış Ticaret	88
VI. Ulaştırma	37	X1.1 İhracat	89
VI.1 Kara Ulaştırma	37	X1.2 İthalat	93
VI.2 Demiryolu Ulaştırma	39	XII. Yatırım Teşvikleri	98
VI.3 Havalimanı	40	XIII. Enerji	100
VI.3.1 Adana Havalimanı Uçak-Yolcu-Yük Trafikçi	40	XIII.1 Üretim Kapasitesi	100
VII. Tarım ve Hayvancılık	42	XIII.2 Yürürlükte Olan Elektrik Enerjisi Üretim Lisansları	101
VII.1 Hayvancılık ve Arıcılık	42	XIII.3 Elektrik Enerjisi Tüketimi	102
VII.1.1 Arıcılık	42	XIV. Milli Hesaplar	105
VII.1.2 Kümes Hayvancılığı	42	XIV.1 Gayri Safi Milli Hasıla	105
VII.1.3 Canlı Hayvan Varlığı	43	XV. Genel Bütçe Vergi Gelirleri	109
VII.2 Tarım	44	XV.1. Genel Bütçe Gelirleri	112
VII.2.1 Arazi Varlığı	44	XV.2 İller Bazında Kümülatif Bütçe Karşılaştırması	113
VII.2.2 Adana İli Sebze Ekim Alanı ve Üretim Miktarı	47	XVI. Bankacılık	114
VII.2.3 Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler Ekim Alanı ve Üretim Miktarı	50	XVI.1 Mevduat ve Kredi	114
VII.2.4 Meyve Ağaçları Sayısı ve Meyve Üretimi	52	XVI.2 İllere Göre Mevduatın Dağılımı	116
VII.2.5 Nitelikli Örtüaltı Tarım Alanları	55	XVI.3 İllere Göre Kredilerin Dağılımı	117
VII.2.6 Örtüaltı Üretim	57	XVI.4 Sektör Kredileri	118
VIII. Sanayi ve Ticaret	59	XVI.5 İllere Göre Takipteki Alacakların Nakdi Kredilere Oranı	120
VIII.1 Sanayi	59	XVI.6. Protestolu Senetler	121
VIII.1.1 Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı	61	XVI.6.1 Protestolu Senet Adetleri	122
VIII.1.2 Sanayi İşletmelerinde Çalışan Sayısı	61	XVI.6. 2.Protestolu Senet Tutarları	122
VIII.2 Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi	62	XVI.7 İbrazında Ödenen Çekler	123
VIII.3 İstanbul Sanayi Odası İlk 500 Sanayi Kuruluşu Anketi	62	XVI.8 Karşılıksız Çekler	125
VIII.4 Küçük Sanayi Sifeleri	63	XVI.8.1 Karşılıksız Çek Tutarı	125
		XVI.8.2 Karşılıksız Çek Adedi	125

ADANA'NIN PROFİLİ

Yüzölçümü	14.030 km ²
Nüfusu (2022)	2.274.373
Yıllık Nüfus Artış Hızı (2022/2021)	(%)4,7
Nüfus Yoğunluğu (2022)	162,1 kişi/km ²
Okur-Yazarlık Oranı (2020)	%96,8
Ortalama Yükseklik	Adana merkez 23 m
Toplam Yerleşim Sayısı	15 Merkez İlçe
Ortalama Sıcaklık	Ortalama Sıcaklık 19,1 Derece
En Yüksek Sıcaklık (1927-2020 yıllık)	En Yüksek Sıcaklık 45,6 Derece
En Düşük Sıcaklık	En Düşük Sıcaklık -8,1 Derece
Aylık Ortalama Yağış Miktarı Ortalaması (1927-2020)	668,1 mm
Deprem Konumu	1,4 Derece
Arazi Kullanım Durumu	% 38 Tarım, % 3 Çayır-Mera, % 40 Orman/Fundalık, % 19 diğer
Hizmetler İş Kolunda Çalışanların Oranı	%58,2 (2022 Yılı İş Gücü Anketi/TR62)
Tarım İş Kolunda Çalışanların Oranı	%16,9 (2022 Yılı İş Gücü Anketi/TR62)
İmalat Sanayinde Çalışanların Oranı	%24,8 (2022 Yılı İş Gücü Anketi/TR62)
Verilen Yatırım Teşvik Belgeli Firmaların Sabit Yatırım Tutarı (TL) (2022)	12.539.626 (Bin TL)
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH)(2021)	141.672.580 (Bin TL.)
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla Türkiye Payı (%) (2021)	%2 (İller bazında 8. Sıra)
Sanayi Sektörü GSYH İli İçindeki Payı (2021)	% 37,3
Hizmet Sektörü GSYH İli İçindeki Payı (2021)	% 54,7
Tarım Sektörü GSYH İli İçindeki Payı (2021)	% 8,1
Kişi Başına Düşen GSYH (2021)	6.977-\$
Banka Mevduatları Toplamı (2022)	120.143.280 (Bin TL) (İller Bazında 7. Sıra)
Kullanılan Banka Kredileri (2022)	148.055.201 (Bin TL) (İller bazında 8. Sıra)
Ana Tarım Ürünleri	Buğday, pamuk, mısır, narenciye, soya, yer fıstığı

I. NÜFUS YAPISI

I.1.Nüfus

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre 2022 yılında Adana ili nüfusu binde 4,7 artış ile 2.274.373 kişiye yükselmiştir. 2021 yılında binde 2,1 artış ile 2.263.373 kişi idi.

İlçeler düzeyine göre en fazla nüfus artışı binde 64,2 ile Sarıçam ve binde 7,6 ile Karataş ilçelerinde gerçekleşmiştir. En fazla azalış binde 53,6 ile Yumurtalık ve binde -29,2 ile Saimbeyli ilçelerinde gerçekleşmiştir.

Adana ilinin nüfusunun %35'i Seyhan ilçesinde yoğunlaşmış olup; ardından %17,8'i Yüreğir ve %17,1si Çukurova ilçelerinde yoğunlaşmıştır.

Tablo I.1 Adana İli İlçelere Göre Nüfus Dağılımı (2021-2022)

İlçeler	2021 Yılı			2021/2020 %o Değişim	2022 Yılı			2022/20201 %o Değişim
	Toplam	Erkek	Kadın		Toplam	Erkek	Kadın	
Seyhan	792.536	394.736	397.800	-5	795.012	396.552	398.460	3,1
Yüreğir	407.054	204.804	202.250	-12	404.726	204.028	200.698	-5,7
Çukurova	389.319	187.172	202.147	7	389.175	187.101	202.074	-0,4
Sarıçam	208.227	106.664	101.563	73	221.733	113.669	108.064	64,9
Ceyhan	159.955	80.523	79.432	-7	158.922	80.208	78.714	-6,5
Kozan	132.320	66.723	65.597	-5	132.703	67.009	65.694	2,9
İmamoğlu	27.399	13.867	13.532	-14	27.037	13.731	13.306	-13,2
Karataş	23.321	11.940	11.381	-15	23.499	11.924	11.575	7,6
Karaisalı	21.967	11.275	10.692	-4	22.042	11.357	10.685	3,4
Pozantı	20.005	10.410	9.595	4	19.852	10.359	9.493	-7,6
Yumurtalık	18.653	10.135	8.518	25	17.654	9.241	8.413	-53,6
Tufanbeyli	16.660	8.640	8.020	-18	16.400	8.504	7.896	-15,6
Feke	16.072	8.395	7.677	-28	15.833	8.349	7.484	-14,9
Aladağ	15.855	8.194	7.661	-9	15.897	8.244	7.653	2,6
Saimbeyli	14.030	7.384	6.646	-36	13.621	7.179	6.442	-29,2
Adana Toplam	2.263.373	1.130.862	1.132.511	2	2.274.106	1.137.455	1.136.651	4,7

Tablo I.2’de, 2013-2022 yılları arasında, Adana ve Türkiye’nin Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre nüfus değişimleri yer almaktadır. 2013 yılında Adana ili nüfusu 2.149.260 kişi iken; 2022 yılında %5,8 artış ile 2.274.106 kişiye yükselmiştir. Türkiye nüfusu aynı dönemde yüzde 11,2 artış ile 85.279.553 kişiye yükselmiştir.

Adana ili nüfusu, 2022 yılında bir önceki yıla göre binde 4,7, Türkiye nüfusu ise binde 7,1 artış göstermiştir.

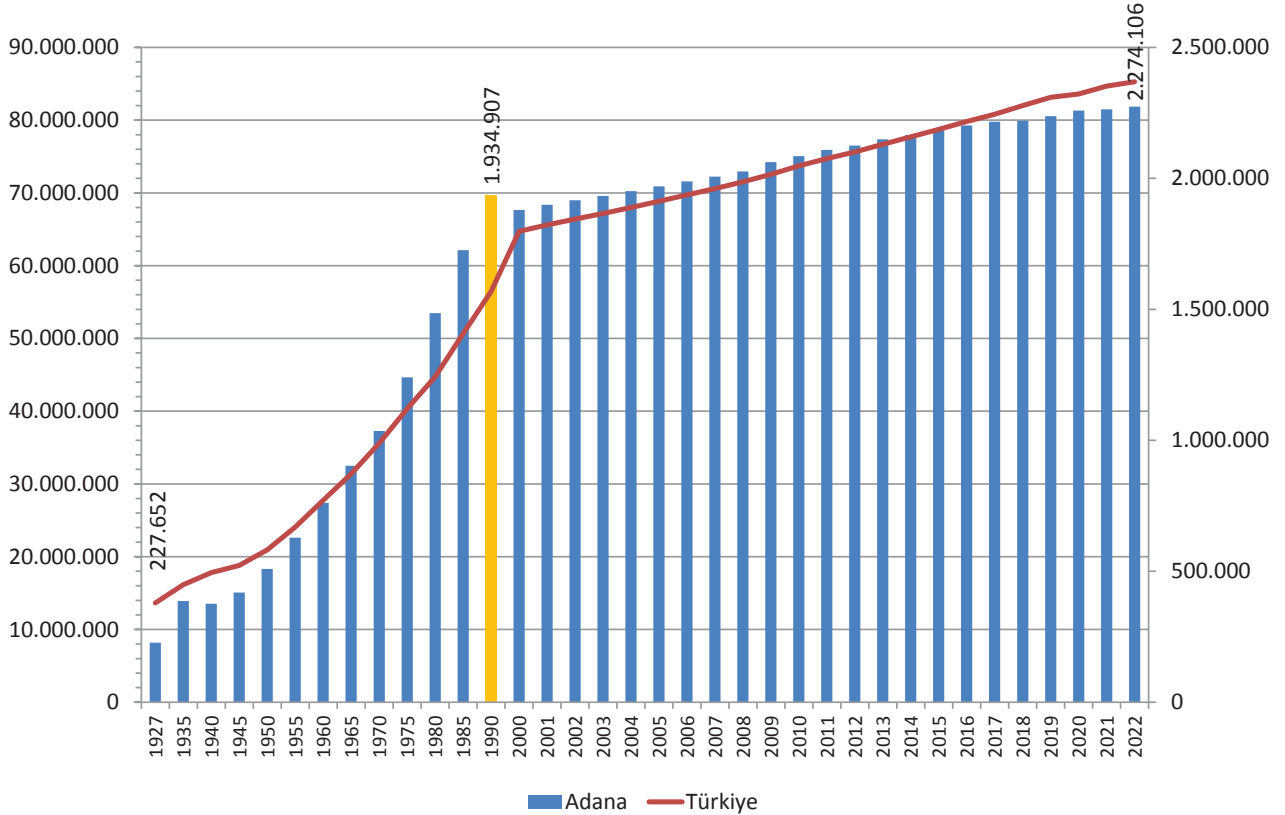
Tablo I.2 Adana-Türkiye Yıllara Göre Nüfus Değişimi (2013-2022)

Yıllar	Adana	Türkiye	Adana Bir Önceki Yıla Göre Değişim %	Türkiye Bir Önceki Yıla Göre Değişim %	Adana Nüfus Payı %
2013	2 149 260	76 667 864	8,0	13,6	2,81
2014	2 165 595	77 695 904	11,1	12,1	2,80
2015	2 183 167	78 741 053	7,6	13,8	2,79
2016	2 201 670	79 814 871	8,1	13,4	2,77
2017	2 216 475	80 810 525	8,5	13,5	2,76
2018	2 220 125	82 003 882	6,7	13,6	2,74
2019	2 237 940	83 154 997	1,6	14,8	2,71
2020	2 258 718	83 614 362	8,0	14,0	2,69
2021	2 263 373	84 680 273	9,3	5,5	2,70
2022	2 274 106	85 279 553	4,7	7,1	2,67

Kaynak: TÜİK Nüfus İstatistikleri

Grafik I.1 Adana-Türkiye Yıllara Göre Nüfus Dağılımı (1927-2022)

Tablo I.3'te ise Adana ili yaş grubuna göre nüfus dağılımına bakıldığında; 2022 yılında nüfusun yüzde 52,8'i 35 yaş altı nüfustan oluşmaktadır. Bir önceki yıl yüzde 52,4 idi.

Tablo I.3 2022 Yılı Adana İli Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfusun Dağılımı

Yaş Grubu	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam Nüfusun Yaş Gruplarına Dağılımı %	Yaş Grubuna Göre Cinsiyetlerin Dağılımı %	
					Erkek	Kadın
'0-4'	158.455	81.413	77.042	7,0	51,4	48,6
5-9'	193.286	99.001	94.285	8,5	51,2	48,8
'10-14'	187.506	96.187	91.319	8,2	51,3	48,7
'15-19'	172.934	89.320	83.614	7,6	51,6	48,4
'20-24'	164.262	84.499	79.763	7,2	51,4	48,6
'25-29'	163.743	83.198	80.545	7,2	50,8	49,2
'30-34'	159.419	79.552	79.867	7,0	49,9	50,1
'35-39'	169.036	84.644	84.392	7,4	50,1	49,9
'40-44'	177.074	88.755	88.319	7,8	50,1	49,9
'45-49'	155.854	77.849	78.005	6,9	49,9	50,1
'50-54'	134.208	66.828	67.380	5,9	49,8	50,2
'55-59'	124.541	61.889	62.652	5,5	49,7	50,3
'60-64'	102.340	49.932	52.408	4,5	48,8	51,2
'65-69'	85.627	41.238	44.389	3,8	48,2	51,8
'70-74'	58.654	26.885	31.769	2,6	45,8	54,2
'75-79'	33.941	14.269	19.672	1,5	42,0	58,0
'80-84'	19.636	7.555	12.081	0,9	38,5	61,5
'85-89'	9.203	3.261	5.942	0,4	35,4	64,6
'90+'	4.387	1.180	3.207	0,2	26,9	73,1
Toplam	2.274.106	1.137.455	1.136.651	100,0	50,0	50,0

Kaynak: TÜİK

2022 yılında iller bazında nüfus sıralamasında Adana ili 2.274.106 kişi ile 7. sırada olup; 2021 yılında iller bazında nüfus sıralamasında ili 2.263.373 kişi ile yine 7. sıradaydı. Türkiye nüfusunun ise yüzde 2,7'si Adana ilinde olup; ilk sırada yüzde 18,7 nüfus payı ile İstanbul ili yer almaktadır.

Tablo I.4 İllere Göre en Fazla Nüfusa Sahip İlk 10 İlimiz (2021-2022)

Sıra	2021 Yılı ADNKS			2022 Yılı ADNKS		
	İller	Toplam	Toplam Nüfus İçindeki Payı %	İller	Toplam	Toplam Nüfus İçindeki Payı %
1	İSTANBUL	15.840.900	18,6	İSTANBUL	15.907.951	18,7
2	ANKARA	5.747.325	6,7	ANKARA	5.782.285	6,8
3	İZMİR	4.425.789	5,2	İZMİR	4.462.056	5,2
4	BURSA	3.147.818	3,7	BURSA	3.194.720	3,7
5	ANTALYA	2.619.832	3,1	ANTALYA	2.688.004	3,2
6	KONYA	2.277.017	2,7	KONYA	2.296.347	2,7
7	ADANA	2.263.373	2,7	ADANA	2.274.106	2,7
8	ŞANLIURFA	2.143.020	2,5	ŞANLIURFA	2.170.110	2,5
9	GAZİANTEP	2.130.432	2,5	GAZİANTEP	2.154.051	2,5
10	KOCAELİ	2.033.441	2,4	KOCAELİ	2.079.072	2,4
	Türkiye	84.680.273	-	Türkiye	85.279.553	-

Kaynak: TÜİK
(ADNKS-Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi)

İllere göre nüfus artış hızları karşılaştırıldığında ise, Adana ili 2022 yılında binde 4,7 artış ile en fazla artış yaşanan iller sıralamasında 47. sırada yer almıştır. 2021 yılında binde 2,1 artış ile en fazla artış yaşanan iller sıralamasında 61. sıradaydı. En fazla nüfus artışı ise binde 26,5 ile Muğla ilinde gerçekleşmiştir. Ardından binde 26,1 ile Tekirdağ ve binde 26 ile Antalya illeri sıralanmıştır. Nüfusunda en fazla azalış binde 37,1 ile Gümüşhane ilinde gerçekleşmiştir. Türkiye nüfus artış hızı ise binde 7,1 olarak gerçekleşmiştir.

I.2 Göç Durumu

Tablo I.5' te yer alan iller bazında göç verileri incelendiğinde; 2021-2022 yılları göç eden kişi sayısına göre Adana ili 55.018 kişi ile 10. sırada yer almıştır. 2020-2021 döneminde göç eden kişi sayısına göre Adana ili 53.649 kişi ile yine 10. sıradaydı.

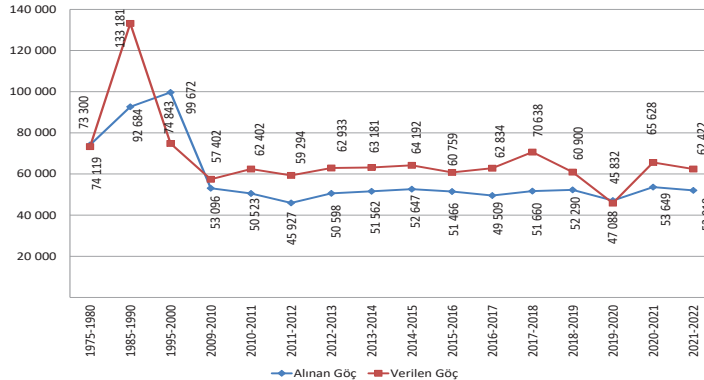
İllerin verdiği göç verilerine göre ise, 2020-2021 döneminde Adana ili verdiği 62.156 verilen göç ile 9. sıradadır. Bir önceki döneminde Adana ili verdiği 65.628 göç ile 8. sıradaydı. Alınan ve verilen göçte ilk üç sırada; İstanbul, Ankara ve İzmir illeri sıralanmaktadır.

Tablo I.5 İller Bazında Alınan-Verilen Göç (2019-2020/2020-2021) (2021-2022 Dönemine Göre Sıralı)

Sıra	Aldığı Göç Göç				Verdiği Göç			
	İller	2020-2021	İller	2021-2022	İller	2020-2021	İller	2021-2022
1	İstanbul	385 328	İstanbul	385 294	İstanbul	408.165	İstanbul	418.082
2	Ankara	197 702	Ankara	189 104	Ankara	165.604	Ankara	161.912
3	İzmir	131 394	İzmir	132 426	İzmir	109.470	İzmir	107.312
4	Bursa	92 019	Antalya	92 004	Antalya	80.505	Antalya	78.986
5	Antalya	88 305	Bursa	90 863	Bursa	76.678	Bursa	70.447
6	Kocaeli	83 959	Kocaeli	89 685	Şanlıurfa	66.987	Şanlıurfa	68.264
7	Konya	64 254	Tekirdağ	63 354	Kocaeli	66.332	Kocaeli	62.534
8	Tekirdağ	60 190	Mersin	60 984	Adana	65.628	Van	62.422
9	Mersin	57 213	Konya	57 578	Diyarbakır	60.761	Adana	62.156
10	Adana	53 649	Adana	55 018	Konya	58.865	Diyarbakır	59.751
--	-----		-----		-----		-----	
72	Kırşehir	11 676	Gümüşhane	11 496	Karaman	1.535	İğdir	11.673
73	Kars	11 259	Karaman	11 387	Sinop	2.663	Sinop	11.291
74	Bartın	10 907	Bartın	9 990	İğdir	-2.610	Karaman	10.969
75	Bayburt	9 019	Artvin	9 983	Bilecik	3.119	Artvin	9.879
76	Artvin	8 238	İğdir	9 827	Bartın	2.113	Bilecik	9.453
77	Hakkari	7 886	Hakkari	9 783	Artvin	14	Bartın	8.634
78	İğdir	7 563	Tunceli	8 081	Kilis	212	Bayburt	8.232
79	Kilis	7 474	Kilis	8 008	Tunceli	537	Ardahan	8.157
80	Tunceli	7 054	Bayburt	7 031	Ardahan	-1.695	Kilis	7.629
81	Ardahan	4 750	Ardahan	5 391	Bayburt	2.637	Tunceli	7.578
	Toplam	2 777 797	Toplam	2 791 156	Toplam	2.777.797	Toplam	2.791.156

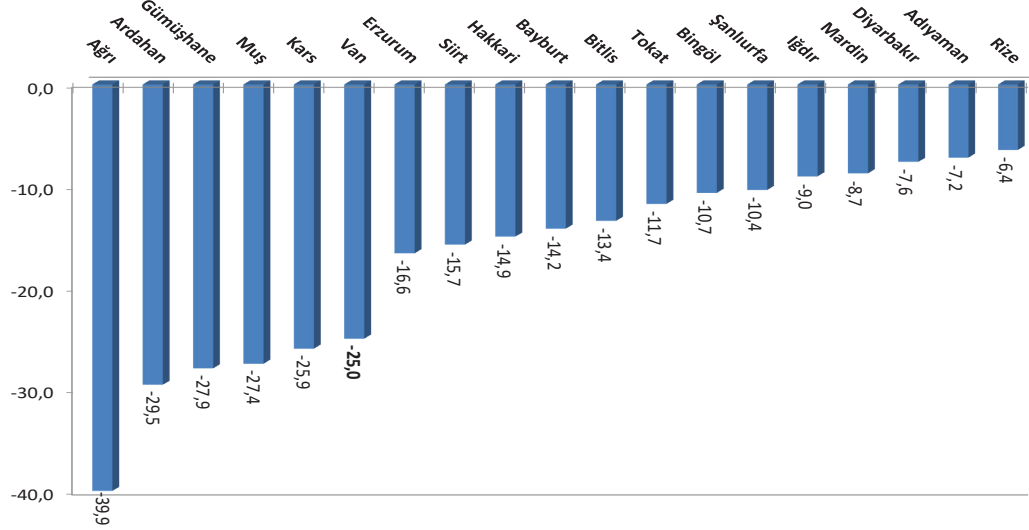
Grafik I.2'de Adana ili 1975-1980 döneminden 2021-2022 dönemine kadar alınan ve verilen göç sayısının dağılımı yer almaktadır.

Grafik I.2 Adana İli Dönemlere Göre Alınan-Verilen Göç Sayısı

Adana ilinin 2021 - 2022 döneminde aldığı göç 55.018, verdiği göç 62.422 kişi olup; 2020-2021 döneminde aldığı göç 53.649, verdiği göç 65.268 kişi idi. Bu veriler ışığında, Adana ili yüzde -3,1 net göç hızı ile en fazla azalış gerçekleşen iller sıralamasında 27. sıradadır. Bir önceki dönemde -5,3 net göç hızı ile 24. sırada yer almıştı. En fazla göç veren kentler arasında ilk sıralarda Ağrı, Ardahan ve Gümüşhane illeri sıralanmaktadır.

Grafik 1.3 Net Göç Hızına Göre En Fazla Azalış Gerçekleşen İller Sıralaması (İlk 20 İl) (2021-2022)

Tablo 1.6 İller Bazında Net Göç Hızı (2021-2022)

Sıra	İl	ADNKS 2022 Nüfusu	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı (%)
1	Ağrı	510 626	16 871	37 676	- 20 805	-39,9
2	Ardahan	92 481	5 391	8 157	- 2 766	-29,5
3	Gümüşhane	144 544	11 496	15 580	- 4 084	-27,9
4	Muş	399 202	13 847	24 941	- 11 094	-27,4
5	Kars	274 829	11 568	18 787	- 7 219	-25,9
6	Van	1 128 749	33 903	62 422	- 28 519	-25,0
7	Erzurum	749 754	26 629	39 159	- 12 530	-16,6
8	Siirt	331 311	12 356	17 607	- 5 251	-15,7
9	Hakkari	275 333	9 783	13 928	- 4 145	-14,9
10	Bayburt	84 241	7 031	8 232	- 1 201	-14,2
---	---	---	---	---	---	---
26	Çorum	524 130	18 723	20 448	- 1 725	-3,3
27	Adana	2 274 106	55 018	62 156	- 7 138	-3,1
28	Trabzon	818 023	28 168	30 339	- 2 171	-2,7
---	---	---	---	---	---	---
77	Muğla	1 048 185	49 179	36 702	12 477	12,0
78	Sinop	220 799	14 155	11 291	2 864	13,1
79	Kocaeli	2 079 072	89 685	62 534	27 151	13,1
80	Yalova	296 333	18 466	12 007	6 459	22,0
81	Tekirdağ	1 142 451	63 354	37 969	25 385	22,5

Adana ilinin en fazla göç aldığı iller; İstanbul, Mersin, ve Hatay illeri olup, bir önceki yıl Mersin, İstanbul ve Hatay illeriydi.

Tablo I.7 Adana İlinin Göç Aldığı İlk 10 İl (2021-2022)

Sıra	2021 Yılı			2022 Yılı		
	İller	Alınan Göç Sayısı	% Pay	İller	Alınan Göç Sayısı	% Pay
1	Mersin	5.207	9,7	İstanbul	5.505	10,0
2	İstanbul	5.022	9,4	Mersin	5.119	9,3
3	Hatay	3.129	5,8	Hatay	3.142	5,7
4	Şanlıurfa	2.969	5,5	Osmaniye	2.818	5,1
5	Osmaniye	2.881	5,4	Şanlıurfa	2.770	5,0
6	Ankara	2.595	4,8	Ankara	2.485	4,5
7	Gaziantep	2.590	4,8	Gaziantep	2.456	4,5
8	Antalya	1.942	3,6	Antalya	1.884	3,4
9	Diyarbakır	1.687	3,1	Niğde	1.760	3,2
10	Niğde	1.655	3,1	İzmir	1.600	2,9

Adana ilinin en fazla göç verdiği ilk üç il; İstanbul, Mersin ve Ankara illeri olup, bir önceki yıl da yine İstanbul, Mersin ve Ankara illeriydi.

Tablo I.8 Adana İlinin Göç Verdiği İlk 10 İl (2021-2022)

Sıra	2021 Yılı			2022 Yılı		
	İller	Verilen Göç Sayısı	% Pay	İller	Verilen Göç Sayısı	% Pay
1	İstanbul	7.795	11,9	İstanbul	7.171	11,5
2	Mersin	5.931	9,0	Mersin	5.993	9,6
3	Ankara	4.299	6,6	Ankara	3.986	6,4
4	Osmaniye	2.989	4,6	Osmaniye	3.110	5,0
5	Hatay	2.850	4,3	Antalya	2.713	4,4
6	Antalya	2.699	4,1	Hatay	2.665	4,3
7	İzmir	2.524	3,8	İzmir	2.329	3,7
8	Gaziantep	2.365	3,6	Niğde	2.226	3,6
9	Niğde	2.327	3,5	Gaziantep	2.099	3,4
10	Şanlıurfa	1.954	3,0	Şanlıurfa	2.053	3,3

Kaynak: TÜİK

II. SOSYAL GÜVENLİK

II.1 Sosyal Güvenlik Kurumu Kapsamındaki Kişi Sayısı

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı'nca hazırlanan, Bağ-Kur, Emekli Sandığı ve SSK istatistikleri ve bilgilerini içeren 2022 yılı istatistiklerine göre Adana ilinde SGK kapsamında bulunan kişi sayısı 2.206.814'tür. 2021 yılında 2.207.716 kişi idi. Toplam Sosyal Güvenlik Kapsamı iller bazında sıralamasına göre Adana ili 8. sırada yer almıştır. İlin toplam nüfusunun gelir testi yaptıranlar hariç yüzde 82,6'sı SGK kapsamındaki nüfustan oluşmaktadır. Bu oran ile Adana ili, iller sıralamasında 61. sırada yer almıştır. Bir önceki yıla göre artış oranları incelendiğinde ise; 2022 yılında, Toplam Sosyal Güvenlik kapsamındaki (Aktif+Pasif+Gelir Testi Yaptıranlar) kişi sayısında, yüzde 0,04 azalış gerçekleşmiş olup; 2021 yılında yüzde 0,9 azalış gerçekleşmişti.

Tablo II.1 Sosyal Güvenlik Kapsamındaki İnsan Sayısı ve Nüfusa Oranı (2022)

*(Toplam Sosyal Güvenlik Kapsamına Göre Sıralı)

Sıra	İller	İlin toplam Nüfusu (TÜİK-ADNKS'ye Göre 2020 Nüfusu)	Aktif+Pasif +GSS kapsamında Tescil Edilenler	Sosyal Sigorta Kapsamı (4/a, 4/b, 4/c)	Sosyal Güvenlik Kapsamının (Gelir Testi Yaptıranlar Hariç) Toplam il Nüfusuna Oranı (%)	Sosyal Güvenlik Kapsamı Dışında Kalan Nüfus
1	İSTANBUL	15.907.951	15.838.984	14.894.462	93,6	68.967
2	ANKARA	5.782.285	5.668.020	5.349.154	92,5	114.265
3	İZMİR	4.462.056	4.435.679	4.134.315	92,7	26.377
4	BURSA	3.194.720	3.140.864	2.948.200	92,3	53.856
5	ANTALYA	2.688.004	2.644.194	2.465.907	91,7	43.810
6	KONYA	2.296.347	2.286.978	2.092.255	91,1	9.369
7	KOCAELİ	2.079.072	2.063.534	1.971.115	94,8	15.538
8	ADANA	2.274.106	2.206.814	1.877.522	82,6	67.292
9	GAZİANTEP	2.154.051	2.135.664	1.803.125	83,7	18.387
10	MERSİN	1.916.432	1.913.863	1.654.728	86,3	2.569
11	HATAY	1.686.043	1.676.571	1.346.090	79,8	9.472
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
77	GÜMÜŞHANE	144.544	136.971	121.371	84,0	7.573
78	KİLİS	147.919	144.461	119.957	81,1	3.458
79	TUNCELİ	84.366	82.460	72.099	85,5	1.906
80	ARDAHAN	92.481	87.373	70.702	76,5	5.108
81	BAYBURT	84.241	77.728	68.640	81,5	6.513
Türkiye Toplamı		85.279.553	84.178.654	75.090.611	88,1	1.100.899

SGK kapsamında Emekli Sandığı, Bağ-Kur, SSK, Bakmakla Yükümlü tutulanlar, Genel Sağlık Sigortalı olanların sayıları ile SGK kapsamında kalan kişilerin nüfusa oranları Tablo II.2' de yer almaktadır. 2022 yılında aktif çalışan nüfus oranı yüzde 26,3 olup, 2021 yılında yüzde 24,2 idi. Bunun yanında SGK kapsamında bakmakla yükümlü tutulanların oranı 2022 yılında yüzde 40,8 iken 2021 yılında yüzde 42,7, genel sağlık sigortalı sayısının nüfusa oranında ise 2022 yılında yüzde 14,5 iken; 2021 yılında yüzde 15,1 idi.

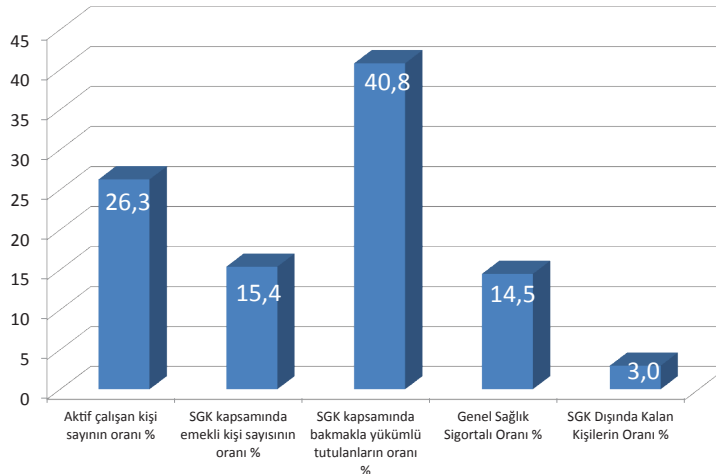
Tablo II.2 Sosyal Güvenlik Kapsamına Dahil Olanların Nüfusa Oranları (2018-2022)

Sigortalı Dağılımı	2018	2019	2020	2021	2022
Aktif çalışan kişi sayının oranı %	22,8	22	23,1	24,2	26,3
SGK kapsamında emekli kişi sayısının oranı %	14,6	15	15,8	15,5	15,4
SGK kapsamında bakmakla yükümlü tutulanların oranı %	45,1	43,9	44,8	42,7	40,8
Genel Sağlık Sigortalı Oranı %	16,4	18	15,7	15,1	14,5
SGK Dışında Kalan Kişilerin Oranı %	1,1	1,1	0,6	2,5	3,0

Kaynak: sgk.gov.tr

Grafik II.1'de ise yine sosyal güvenlik kapsamına dahil olanların 2022 yılı için grafikte dağılımı yer almaktadır.

Grafik II.1 Sosyal Güvenlik Kapsamına Dahil Olanların Nüfusa Oranları (%) (2022)

II.2 Sosyal Güvenlik Kurumu Kapsamında Aktif Çalışan Kişi Sayısı

Adana ilinde Emekli Sandığı, Bağ-Kur ve SSK kapsamında aktif çalışan kişi sayısı 2022 yılında 597.862 kişi olup; 2021 yılında 548.478 kişi idi. Bir önceki yıla göre aktif çalışan kişi sayısında yüzde 9 artış gerçekleşmiştir. Aktif çalışanların yüzde 73,5'i 4/a, yüzde 13,1'i 4/b ve yüzde 13,4'ü 4/c kapsamında çalışmaktadır.

Tablo II.3 Sosyal Güvenlik Kapsamında Aktif Çalışan Kişi Sayısı (2022)

Sıra	İller	Sosyal Güvenlik Kapsamında Aktif Çalışan Kişi Sayısı				Sosyal Güvenlik Kapsamındaki Aktif Çalışanların Toplam İli Nüfusuna Oranı(%)
		(4/a)	(4/b)	(4/c)	Toplam Total	
1	İSTANBUL	5.332.090	692.249	368.783	6.393.122	40,2
2	ANKARA	1.484.750	192.708	405.184	2.082.642	36,0
3	İZMİR	1.168.404	183.735	174.891	1.527.030	34,2
4	BURSA	892.053	124.384	87.638	1.104.075	34,6
5	ANTALYA	696.826	148.731	83.907	929.464	34,6
6	KOCAELİ	693827	55522	63695	813044	39,1
7	KONYA	432.827	114.977	84.217	632.021	27,5
8	ADANA	439.682	78.083	80.097	597.862	26,3
9	GAZİANTEP	454.309	78.203	59.884	592.396	27,5
10	MERSİN	395.600	84.016	73.183	552.799	28,8
---	-----	-----	-----	-----	-----	-----
77	İĞDIR	25.408	5.738	7.939	39.085	19,2
78	GÜMÜŞHANE	18.636	4.321	6.869	29.826	20,6
79	TUNCELİ	10.596	2.875	14.433	27.904	33,1
80	ARDAHAN	12.389	4.970	4.930	22.289	24,1
81	BAYBURT	12.069	2.885	6.250	21.204	25,2
Türkiye Toplam		19.814.531	3.252.606	3.277.097	26.344.234	30,9

73,5 13,1 13,4 100,0

Aktif çalışan kişi sayısına göre iller bazında sıralamada, Adana ili 597.862 kişi ile 8. sırada yer almıştır.

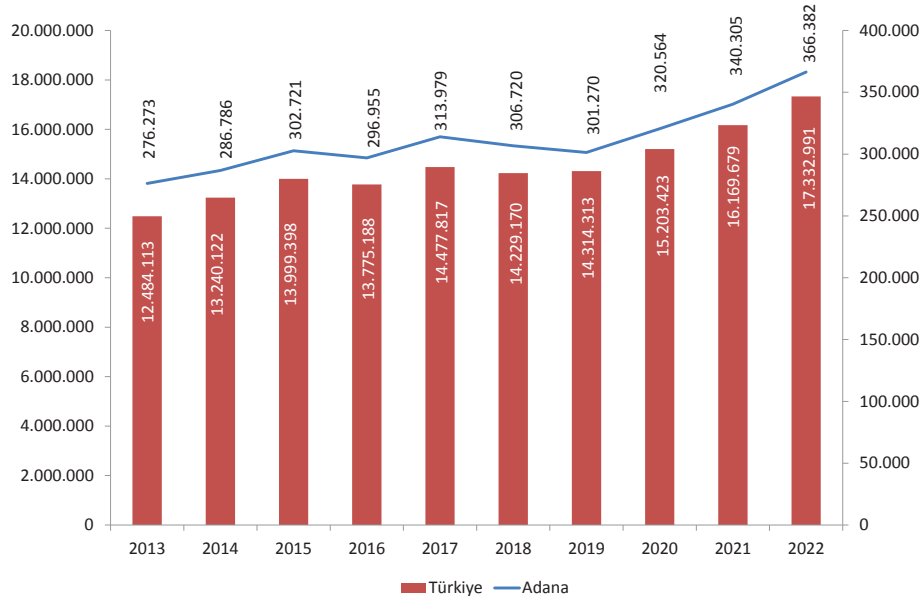
Aktif çalışanların nüfusa göre oranı iller sıralamasında ise, Adana ili yüzde 26,3 aktif çalışan oranı ile 48. sırada olup; Türkiye ortalaması ise yüzde 30,9'dur. 2021 yılında ise yüzde 24,2 aktif çalışan oranı ile 49. sıradaydı.

Tablo II.4 Adana Türkiye Sigortalı Ücretli 4/a Zorunlu Sigortalı Sayısı

Yıl	Adana	Türkiye	Türkiye içinde Payı %	Bir Önceki Yıla Göre Değişim %	
				Adana	Türkiye
2013	276.273	12.484.113	2,2	7,3	4,6
2014	286.786	13.240.122	2,2	3,8	6,1
2015	302.721	13.999.398	2,2	5,6	5,7
2016	296.955	13.775.188	2,2	-1,9	-1,6
2017	313.979	14.477.817	2,2	5,7	5,1
2018	306.720	14.229.170	2,2	-2,3	-1,7
2019	301.270	14.314.313	2,1	-1,8	0,6
2020	320.564	15.203.423	2,1	6,4	6,2
2021	340.305	16.169.679	2,1	6,2	6,4
2022	366.382	17.332.991	2,1	7,7	7,2

Tablo II.4'te SGK verilerine göre Aralık ayı sonu itibariyle son 10 yıla ait Adana-Türkiye sigortalı ücretli 4/a zorunlu sigortalı çalışan sayıları yer almaktadır. Buna göre 2022 yılı Aralık ayı sonu itibariyle Adana ilinde 366.382 çalışan kayıtlı olduğu tespit edilmiş olup, bir önceki yıla göre yüzde 7,7 artmıştır. Türkiye toplamında ise bir önceki yıla göre yüzde 7,2 artış gerçekleşmiştir.

Grafik II.2 Yıllara Göre Adana-Türkiye 4/a Zorunlu Sigortalı Sayısı Dağılımı (2013-2022)

II.3 Emekli Kişi Sayısı

Sosyal Güvenlik Kurumu kapsamında Adana ilindeki emekli kişi sayısı 2022 yılında 351.097 kişi olup; bir önceki yıla göre yüzde 0,4 artış göstermiştir. Buna göre iller bazında sıralamada 351.097 emekli kişi sayısı ile Adana ili 6. sırada yer almıştır. 2021 yılında 349.855 kişi olup; bir önceki yıla göre yüzde 2,7 artış gerçekleşmişti. Emeklilerin yüzde 66,1'i 4/a, yüzde 18,5'i 4/b ve yüzde 15,4'ü 4/c kapsamındadır.

İller bazında toplam nüfusa oranlar incelendiğinde ise; Adana ilinde emeklilerin toplam nüfusa oranı yüzde 15,4 olup; iller sıralamasında bu oran ile 49. sıradadır. 2021 yılında ise yüzde 15,5 ile 48. sırada idi.

Emekli nüfus oranına göre iller sıralamasında ilk sırada yüzde 27,9 ile Zonguldak yer almakta olup; ardından yüzde 26,8 oran ile Sinop ve yüzde 26 oran ile Balıkesir illeri sıralanmaktadır.

Tablo II.5 Sosyal Güvenlik Kapsamında Emekli Kişi Sayısı (2022)

Sıra	Öncelikli Yaşam Kalitesi Göstergeleri	Sosyal Güvenlik Kapsamında Aylık Alan Kişi Sayısı				Sosyal Güvenlik Kapsamındaki Emeklilerin il Nüfusuna Oranı(%)
		(4/a)	(4/b)	(4/c)	Toplam	
1	İSTANBUL	1.991.094	300.346	337.905	2.629.345	16,53
2	ANKARA	591.476	142.612	345.431	1.079.519	18,67
3	İZMİR	675.269	148.513	207.703	1.031.485	23,12
4	BURSA	427.578	93.294	76.485	597.357	18,70
5	ANTALYA	238.937	90.641	83.792	413.370	15,38
6	ADANA	232.129	65.060	53.908	351.097	15,44
7	KONYA	179.783	107.762	55.615	343.160	14,94
8	BALIKESİR	186.985	72.652	66.901	326.538	25,97
9	KOCAELİ	242.161	30.477	43.274	315.912	15,19
10	MERSİN	175.805	58.229	58.134	292.168	15,25
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
77	KILIS	5.092	6.711	2.309	14.112	9,54
78	HAKKARI	2.878	2.446	8.158	13.482	4,90
79	TUNCELI	6.941	2.426	2.960	12.327	14,61
80	BAYBURT	6.687	4.196	1.231	12.114	14,38
81	ARDAHAN	5.023	3.404	1.721	10.148	10,97
Türkiye Toplam		8.814.482	2.718.417	2.400.121	13.933.020	16,3

II.4 Bakmakla Yükümlü Tutulanların Sayısı

Adana ili SGK kapsamında bakmakla yükümlü tutulanların sayısı 2022 yılında 928.563 kişi olup; 2021 yılında bu sayı yılında 966.693 kişi idi. Bu doğrultuda, bir önceki yıla göre değişimde yüzde 3,9 azalış gerçekleşmiştir. İller bazında sıralamada Adana ili Bakmakla yükümlü tutulanların sayısı ile 8. sırada yer almıştır. Bir önceki yıl yine 8. sıradaydı.

Bakmakla yükümlü olanların nüfusa göre oranlarına göre yapılan iller sıralamasında Adana ili yüzde 40,8 ile 49'uncu sırada olup; 2021 yılında yüzde 42,7 ile 38'inci sırada idi. İlk sırada yüzde 51,6 ile Kahramanmaraş yer almakta olup; ardından yüzde 50,53 ile Osmaniye ve yüzde 48,65 ile Konya illeri sıralanmıştır.

Tablo II.6 Bakmakla Yükümlü Tutulanların (Yararlanıcıların) Sayısı (2022)

Sıra	İller	Sosyal Güvenlik Kapsamında Bakmakla Yükümlü Tutulanların (Yararlanıcıların) Sayısı				Sosyal Güvenlik Kapsamındaki bakmakla yükümlü tutulanların il nüfusuna oranı (%)
		(4/a)	(4/b)	(4/c)	Toplam	
1	İSTANBUL	3.357.236	1.695.107	819.652	5.871.995	36,9
2	ANKARA	1.182.102	439.279	565.612	2.186.993	37,8
3	İZMİR	772.622	371.308	431.870	1.575.800	35,3
4	BURSA	698.720	333.824	214.224	1.246.768	39,0
5	ANTALYA	611.736	323.584	187.753	1.123.073	41,8
6	KONYA	458144	438096	220834	1.117.074	48,6
7	GAZİANTEP	559.922	314.259	148.490	1.022.671	47,5
8	ADANA	433.471	307.403	187.689	928.563	40,8
9	KOCAELİ	595.478	124.336	122.345	842.159	40,5
10	ŞANLIURFA	408.661	303.130	129.229	841.020	38,8
----	----	----	----	----	----	----
77	KİLİS	16.888	29.564	18.014	64.466	43,6
78	ARTVİN	27.725	12.388	15.929	56.042	33,1
79	ARDAHAN	9.697	19.118	9.450	38.265	41,4
80	BAYBURT	12.516	8.179	14.627	35.322	41,9
81	TUNCELİ	4.304	5.226	22.338	31.868	37,8
Türkiye Toplam		17.684.401	9.920.116	7.208.840	34.813.357	40,8

Kaynak: www.sgk.gov.tr

II.5 Genel Sağlık Sigortalı (GSS) Sayısı

Genel Sağlık Sigortasından (GSS) faydalanan kişi sayısına göre 2022 yılında Adana ilinde toplam 329.292 kişi genel sağlık sigortasından faydalanmış olup; bir önceki yıla göre yüzde 2,9 azalış gerçekleşmiştir. İller bazında GSS sayısında da İstanbul, Şanlıurfa ve Diyarbakır, Gaziantep ve Hatay illerinin ardından Adana 6'ncı sırada yer almıştır. Bir önceki yıl ise 342.690 GSS sayısı ile Adana 4'üncü sıradaydı. Genel Sağlık Sigortalı Sigortalıların primleri devlet tarafından ödenenlerinin nüfusa oranlarına göre yapılan sıralamada ise Adana ili yüzde 14,5 oran ile 21'inci sırada yer almıştır. Bir önceki yıl 12,6 oran ile 22'inci sıradaydı. İlk sırada yüzde 38,7 ile Şanlıurfa yer almakta olup; ardından yüzde 37,1 oran ile Ağrı ve yüzde 35,1 oran ile Muş illeri sıralanmıştır

Adana ilinde Genel Sağlık Sigortalı sayısında prim devlet tarafından ödenen kişi sayısı 272.229 kişi olup; iller sıralamasında 7. sırada yer almıştır. Toplam GSS yaptırılanlar arasında ödeme gücü olmayanların oranı yüzde 82,6'dır. Bir önceki yıl ödeme gücü olmayan kişi sayısı 284.772 olup; GSS testi yaptıran kişi sayısı içindeki oranı 83,8 idi. Ödeme gücü olmayan kişi sayısına göre iller sıralamasında ilk sırada 783.041 kişi ile Şanlıurfa, 467.602 kişi ile İstanbul ve 444.416 kişi ile Diyarbakır illeri sıralanmıştır.

Tablo II.7 Genel Sağlık Sigortalı (GSS) Sayısı (2022)

Kişi Sayısına Göre Sıralama			Genel Sağlık Sigortası Primi Devlet Tarafından Ödenenler			Nüfusa Orana Göre Sıralama		
Sıra	İller	Genel Sağlık Sigortası Kapsamında Tescil Edilenler	Sıra	İller	Genel Sağlık Sigortası Primi Devlet Tarafından Ödenenler	Sıra	İller	Genel Sağlık Sigortası Primi Devletin Nüfusa Oranı %
1	İSTANBUL	944.522	1	ŞANLIURFA	783.041	1	ŞANLIURFA	38,7
2	ŞANLIURFA	840.395	2	İSTANBUL	467.602	2	AĞRI	37,1
3	DIYARBAKIR	486.559	3	DIYARBAKIR	444.416	3	MUŞ	35,1
4	GAZİANTEP	332.539	4	VAN	287.762	4	ŞIRNAK	32,3
5	HATAY	330.481	5	HATAY	285.771	5	HAKKARİ	31,5
6	ADANA	329.292	6	GAZİANTEP	273.820	---	---	---
7	ANKARA	318.866	7	ADANA	272.279	19	KİLİS	16,6
8	VAN	309.211	8	MARDİN	210.834	20	GAZİANTEP	15,4
9	İZMİR	301.364	9	MERSİN	206.839	21	ADANA	14,5
10	MERSİN	259.135	10	ANKARA	199.852	22	OSMANIYE	13,8
---	---	---	---	---	---	23	MERSİN	13,5
---	---	---	---	---	---	---	---	---
72	BURDUR	14.633	72	ARTVİN	9.343	72	TEKİRDAĞ	5,4
73	SİNOP	13.860	73	BURDUR	8.978	73	BURDUR	5,3
74	ARTVİN	12.519	74	GÜMÜŞHANE	8.592	74	BARTIN	4,9
75	BOLU	12.331	75	KARABÜK	8.450	75	ESKİŞEHİR	4,8
76	KARABÜK	11.836	76	TÜNCELİ	7.554	76	KARABÜK	4,7
77	TÜNCELİ	10.361	77	BAYBURT	7.160	77	ÇANKIRI	4,6
78	BARTIN	9.894	78	BOLU	6.843	78	KÜTAHYA	4,6
79	BAYBURT	9.088	79	BARTIN	6.566	79	KOCAELİ	4,4
80	ÇANKIRI	8.982	80	ÇANKIRI	5.684	80	BOLU	3,8
81	BİLECİK	8.691	81	BİLECİK	5.297	81	BİLECİK	3,8
TOPLAM		9.088.043	TOPLAM		6.944.441	TOPLAM		10,7

Kaynak: www.sgg.gov.tr

II.6 Adana İli İşyeri Sayısı ve Zorunlu Sigortalıların Dağılımı

Adana ilinde iş yeri büyüklüğüne göre işyeri sayısı 2022 yılında 47.737 işyeri olup; bir önceki yıla göre yüzde 4,2 artış gerçekleşmiştir. Bir önceki yıl işyeri sayısında yüzde 5,8 artış gerçekleşmişti. İşyeri büyüklüğüne göre işyeri sayısı dağılımına göre en fazla pay yüzde 36,3 pay ile bir kişiden oluşan işyerine aittir. Ardından yüzde 28,6 ile 2-3 kişiden oluşan işyerleri ve yüzde 16,7 pay ile 4-6 kişiden oluşan işyerlerinden oluşmaktadır.

Bir önceki yıla göre değişim oranlarına bakıldığında işyeri büyüklüğüne göre 2022 yılında en fazla işyeri artışı yüzde 45 ile 1000 ve üzeri çalışanı olan işyerinde gerçekleşmiş olup, ardından yüzde 12 artış ile 100 ila 249 çalışanı olan işyerinde gerçekleşmiştir. En fazla azalış ise yüzde -28,6 ile 750 ila 999 çalışanı olan işyerinde gerçekleşmiştir.

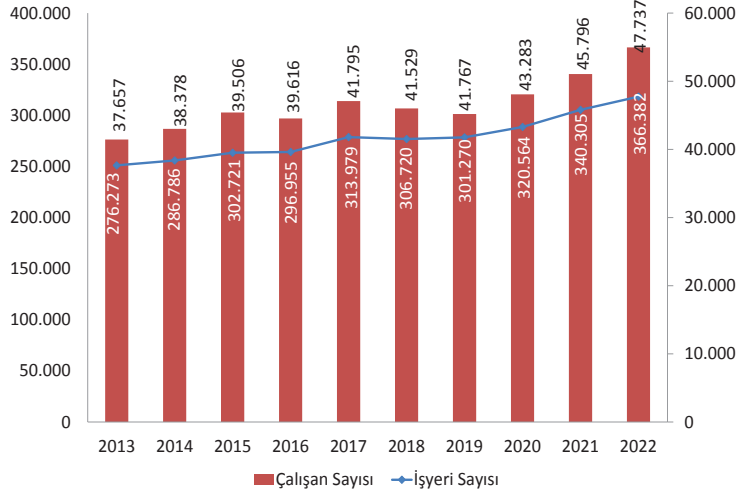
Toplam çalışan sayısında ise bir önceki yıla göre yüzde 7,7 artış gerçekleşmiş olup; bir önceki yıl yüzde 6,2 artış gerçekleşmişti. En fazla istihdam artışı yüzde 51,9 ile 1000 ve üzeri çalışanı olan işyerinde gerçekleşmiş olup, en fazla istihdam azalışı ise yüzde -30,9 ile 750 ila 999 kişi çalıştıran işyerlerinde gerçekleşmiştir.

Tablo II.8 İş Yeri Büyüklüğüne Göre İş Yeri ve Çalışan Sayısı (2021-2022)

		1 Kişi	2-3 Kişi	4-6 Kişi	7-9 Kişi	10-19 Kişi	20-29 Kişi	30-49 Kişi	50-99 Kişi	100-249 Kişi	250-499 Kişi	500-749 Kişi	750-999 Kişi	1000+ Kişi	Toplam
2021 Yılı	İşyeri Sayısı	17.266	13.029	7.338	2.656	2.887	952	786	470	274	92	21	14	11	45.796
	İşyeri Sayısı Dağılımı %	37,7	28,5	16,0	5,8	6,3	2,1	1,7	1,0	0,6	0,2	0,0	0,0	0,0	100,0
2022 Yılı	İşyeri Sayısı	17.306	13.668	7.959	2.873	3.173	983	834	489	307	97	22	10	16	47.737
	İşyeri Sayısı Dağılımı %	36,3	28,6	16,7	6,0	6,6	2,1	1,7	1,0	0,6	0,2	0,05	0,02	0,03	100,0
Bir Önceki Yıla Göre Değişim %		0,2	4,9	8,5	8,2	9,9	3,3	6,1	4,0	12,0	5,4	4,8	-28,6	45,5	4,2
2021 Yılı	Çalışan sayısı	17.266	31.130	34.634	20.853	38.366	22.590	29.832	32.370	40.654	30.789	12.766	12.349	16.706	340.305
	Çalışan Sayısı Dağılımı %	5,1	9,1	10,2	6,1	11,3	6,6	8,8	9,5	11,9	9,0	3,8	3,6	4,9	100,0
2022 Yılı	Çalışan Sayısı	17.306	32.699	37.772	22.549	41.968	23.397	31.610	33.311	45.789	32.462	13.611	8.539	25.369	366.382
	Çalışan Sayısı Dağılımı %	4,7	8,9	10,3	6,2	11,5	6,4	8,6	9,1	12,5	8,9	3,7	2,3	6,9	100,0
Bir Önceki Yıla Göre Değişim %		0,2	5,0	9,1	8,1	9,4	3,6	6,0	2,9	12,6	5,4	6,6	-30,9	51,9	7,7

Grafik - II.3 Yıllara Göre Zorunlu Sigortalı İş Yeri ve Sigortalı Sayısı (2013-2022)

Sosyal Güvenlik Kurumu 2021 Yıllık Raporu verilerine göre iktisadi faaliyet kollarına göre zorunlu sigortalı ve iş yeri sayısına göre Tablo II.9' da yer almaktadır. Buna göre en fazla işyeri 33.372 işyerinde 197.807 zorunlu sigortalı çalışan ile hizmetler sektöründedir. Ardından 6.876 işyeri ile ve 100.170 çalışan ile sanayi sektörü yer almaktadır.

*Ek-9 Ev Hizmetlerinde 10 Günden Fazla Çalışan 893 iş yeri ve 908 çalışan dahil edilmemiştir.

Tablo II.9 İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Zorunlu Sigortalı ve İş Yeri Sayısı

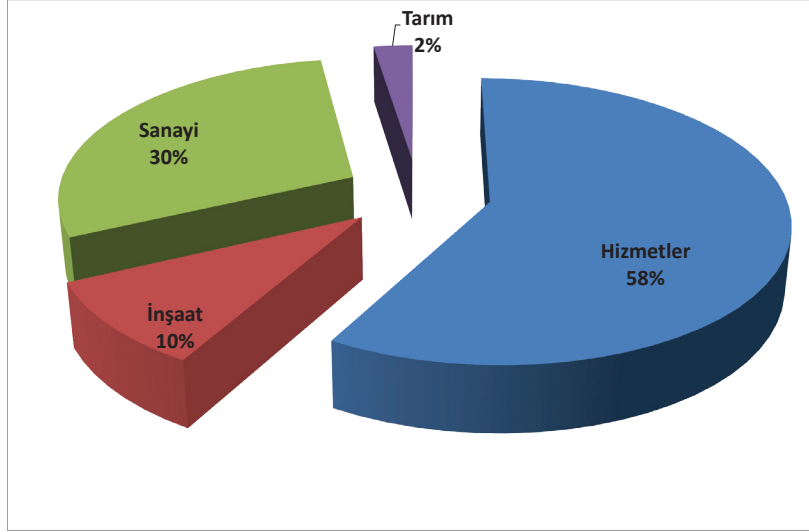
İktisadi Faaliyet	İşyeri sayısı	Sigortalı sayısı
Hizmetler	33.372	197.807
İnşaat	3.269	33.057
Sanayi	6.876	100.170
Tarım	1.460	8.421
Toplam	44.977	339.455

Grafik II.4'te görüleceği üzere çalışanların yüzde 58'i hizmetler, yüzde 30'u sanayi, yüzde 10'u inşaat ve yüzde 2'si de tarım sektörlerinde dağılım göstermektedir. Bir önceki yıl yüzde 59'u hizmetler, yüzde 28'i sanayi, yüzde 10'u inşaat ve yüzde 3'ü de tarım sektörlerinde idi.

Kaynak: www.sgk.gov.tr

*Ek-9 Ev Hizmetlerinde 10 Günden Fazla Çalışanlar dahil edilmemiştir.

Grafik II.4 İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Zorunlu Sigortalıların Dağılımı (%) (2021)

Tablo II.10 İllere Göre İş Yeri Sayısı (ilk 10 il) (2021-2022)

SIRA	İLLER	2021 YILI Toplam	Türkiye Payı %	İLLER	2022 YILI Toplam	Türkiye Payı %
1	İstanbul	582.157	27,9	İstanbul	611.466	27,9
2	Ankara	156.175	7,5	Ankara	161.515	7,4
3	İzmir	144.150	6,9	İzmir	149.111	6,8
4	Bursa	86.972	4,2	Antalya	91.808	4,2
5	Antalya	84.121	4,0	Bursa	91.132	4,2
6	Kocaeli	52.266	2,5	Kocaeli	55.325	2,5
7	Konya	50.882	2,4	Konya	53.508	2,4
8	Adana	45.796	2,2	Adana	47.737	2,2
9	Mersin	42.588	2,0	Mersin	45.202	2,1
10	Muğla	42.189	2,0	Muğla	45.072	2,1
	TÜRKİYE	2.087.692	100,0	TÜRKİYE	2.189.841	100,0

Kaynak: www.sgk.gov.tr

Tablo II.9 incelendiğinde, 2022 yılında iş yeri sayısına göre iller sıralamasında Adana ili 47.737 işyeri ile 8. sıradadır. 2021 yılında iş yeri sayısına göre iller sıralamasında Adana ili 45.796 işyeri ile yine 8. sırada idi. İller sıralamasında ilk sırada 611.466 işyeri ile İstanbul ili yer almıştır. Ardından 161.515 işyeri ile Ankara ve 149.111 işyeri ile İzmir illeri sıralanmaktadır. Türkiye toplam işyeri sayısı içinde Adana ilinin payı yüzde 2,2'dir.

Tablo II.11 İllere Göre Çalışan Sayısı (ilk 10 il) (2021-2022)

SIRA	İLLER	2021 YILI Toplam	Türkiye Payı %	İLLER	2022 YILI Toplam	Türkiye Payı %
1	İstanbul	4.485.393	27,7	İstanbul	4.828.037	27,9
2	Ankara	1.239.615	7,7	Ankara	1.326.207	7,7
3	İzmir	1.010.798	6,3	İzmir	1.058.147	6,1
4	Bursa	766.768	4,7	Bursa	809.059	4,7
5	Kocaeli	590.822	3,7	Antalya	638.125	3,7
6	Antalya	558.226	3,5	Kocaeli	632.426	3,6
7	Gaziantep	363.227	2,2	Gaziantep	386.821	2,2
8	Konya	351.328	2,2	Konya	372.594	2,1
9	Adana	340.305	2,1	Adana	366.382	2,1
10	Tekirdağ	316.797	2,0	Mersin	339.389	2,0
TÜRKİYE		16.169.679	100,0	TÜRKİYE	17.332.991	100,0

Çalışan sayısına göre iller bakımında sıralamada Adana ili 2022 yılını da 366.382 kişi ile 9. Sıradadır. Bir önceki yılda 340.305 kişi ile yine 9. sıradaydı. Sigortalı sayısında bir önceki yıla göre değişim oranında Adana ilinde yüzde 7,1, Türkiye genelinde ise yüzde 7,2 artış gerçekleşmiştir.

Sosyal Güvenlik Kurumu verilerine göre 2022 yılında Adana ilinde toplam 47.737 işyerinde 366.382 zorunlu sigortalı çalışanın ortalama günlük kazançlarının 328,82 TL olduğu tespit edilmiştir. 2021 yılında Adana ilinde toplam 45.796 işyerinde 340.305 zorunlu sigortalı çalışanın ortalama günlük kazançlarının 178,10 TL idi.

Türkiye geneli günlük ortalama kazanç ise 378,55 TL'dir. Türkiye'deki toplam iş yeri sayısının yüzde 2,2'si ile zorunlu sigortalı sayısının yüzde 2,1'i Adana ilindedir.

Tablo II.12 Adana İli İş Yeri ve Zorunlu Sigortalı Sayısı ile Ortalama Günlük Kazanç (2021-2022)

Yıllar	ADANA		% Değişim	TÜRKİYE		ADANA PAYI %		
	2021	2022		2021	2022	2021	2022	
İşyeri Sayısı	Daimi	42.783	44.425		1.913.884	2.009.282		
	Geçici	3.013	3.312		173.808	180.559		
	Kamu	885	901		47645	50293		
	Özel	44.911	46.836		2.040.047	2.139.548		
	Toplam	45.796	47.737	4,24	2.087.692	2.189.841	2,19	2,18
Zorunlu Sigortalı Sayısı	Daimi	300.184	317.165		14.146.281	15.129.828		
	Geçici	40.121	49.217		2.023.398	2.203.163		
	Kamu	45.882	50.719		1.940.790	2.179.108		
	Özel	294.423	315.663		14.228.889	15.153.883		
	Erkek	240.480	256.366		11.046.133	11.656.553		
	Kadın	99.825	110.016		5.123.546	5.676.438		
	Toplam	340.305	366.382	7,66	16.169.679	17.332.991	2,10	2,11
Ortalama Günlük Kazanç	Daimi	181,01	333,00		208,59	386,75		
	Geçici	153,12	298,29		170,50	314,09		
	Kamu	229,10	409,26		254,39	466,09		
	Özel	169,98	315,61		197,38	365,49		
	Erkek	184,81	343,92		211,42	394,48		
	Kadın	161,06	292,48		188,81	345,28		
	Toplam	178,10	328,82	84,63	204,39	378,55		

Kaynak: www.sgk.gov.tr

III. EĞİTİM

III.1 Okullaşma Oranı

Tablo III.1'de net okullaşma oranları yer almaktadır. Türkiye ortalaması ile karşılaştırıldığında Mesleki ve Teknik Ortaöğretimde Adana ortalamasının Türkiye ortalamasının altında kaldığı, genel ortaöğretim ise Türkiye ortalamasının üstünde kaldığı görülmektedir. Bir önceki yıla bakıldığında Ortaöğretim Lise net okullaşma oranı 2021 yılında yüzde 120,24 iken; 2022 yılında yüzde 114,74'e düşmüştür.

Tablo III.1 Eğitim Seviyesine Göre Net Okullaşma Oranı (2021-2022)

	Adana		Türkiye	
	2020-2021	2021-2022	2020-2021	2021-2022
İlköğretim	96,63	96,73	96,74	96,41
İlkokul	97,5	97,01	96,62	96,59
Ortaokul	95,75	96,45	96,86	96,22
Ortaöğretim Lise	120,24	114,74	124,11	116,1
Genel Ortaöğretim	79,7	75,52	76,08	70,72
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	40,47	39,22	48,03	45,38

III.2 Okul, Şube, Öğretmen ve Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı

Tablo III.2'de Okul, şube, öğretmen ve derslik başına düşen öğrenci sayıları Türkiye ortalaması ile bir önceki döneme göre değişim oranları karşılaştırılmıştır. Okul başına düşen öğrenci sayılarında Adana'nın Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Diğer yandan bir önceki döneme göre değerlendirildiğinde en fazla artışın yüzde 20 ile Mesleki ve Teknik Ortaöğretimde okul başına düşen öğrenci sayısında olduğu görülmüştür.

Kaynak: www.meb.gov.tr

Tablo III.2 Eğitim Seviyesine Göre Okul, Şube, Öğretmen ve Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı (2020-2021 / 2021-2022)

		Adana		Türkiye		Adana	Türkiye
		2020-2021	2021-2022	2020-2021	2021-2022	%	%
Okul	İlkokul	333	337	217	222	1,2	2,3
	Ortaokul	410	415	267	270	1,2	1,1
Şube	İlkokul	25	25	22	22	0,0	0,0
	Ortaokul	26	26	22	22	0,0	0,0
Öğretmen	İlkokul	19	19	17	18	0,0	5,9
	Ortaokul	16	16	14	14	0,0	0,0
İlkokul-Ortaokul	Derslik	27	27	23	23	0,0	0,0
Ortaöğretim Toplamı	Okul	453	472	375	389	4,2	3,7
	Şube	27	28	25	25	3,7	0,0
	Öğretmen	14	14	13	13	0,0	0,0
	Derslik	23	23	22	22	0,0	0,0
Genel Ortaöğretim	Okul	460	449	388	401	-2,4	3,4
	Şube	29	27	27	26	-6,9	-3,7
	Öğretmen	15	14	14	14	-6,7	0,0
	Derslik	25	23	24	24	-8,0	0,0
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	Okul	441	508	361	375	15,2	3,9
	Şube	25	29	24	24	16,0	0,0
	Öğretmen	12	14	11	12	16,7	9,1
	Derslik	20	24	20	20	20,0	0,0

Açık ilköğretim ve açıköğretim lisesi öğrencisi kapsamamıştır. Toplam öğretmen, kadrolu ve sözleşmeli öğretmenleri kapsar.

III.3 Yüksek Öğretim

III.3.1 Çukurova Üniversitesi

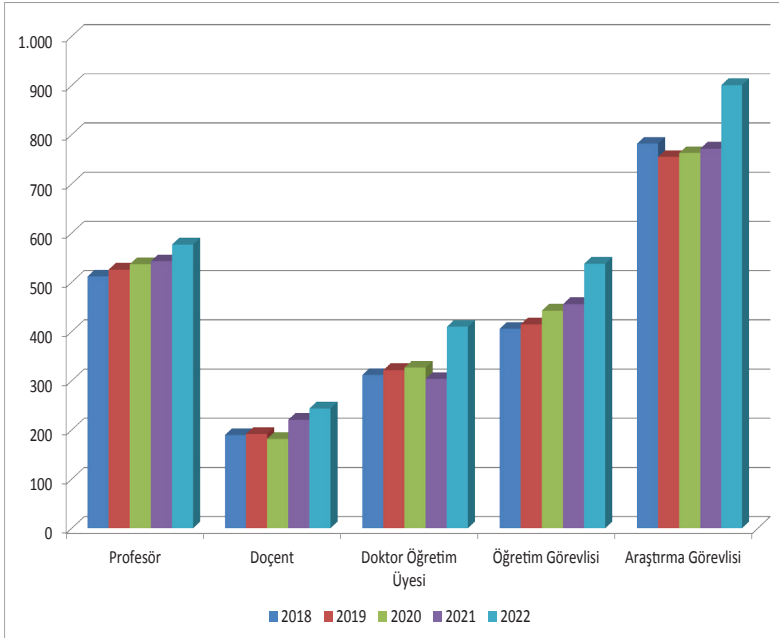
Çukurova Üniversitesi, Balcalı Yerleşkesi, Adana İli, Sarıçam İlçesi sınırları içerisinde yer alan Seyhan Baraj Gölünün doğu yakasında yaklaşık 18.000 dekar alanı kaplamaktadır. Üni-versitenin toplam arazisi, yerleşke dışındaki 2.000 dekara yakın arazi ile birlikte yaklaşık 20.000 dekara ulaşmaktadır. Balcalı adı; Üniversitenin inşasından önce yerleşkenin içinde bulunan ve aynı adı taşıyan köyden gelmektedir. Çukurova Üniversitesi, 17 Fakülte, 12 Meslek Yüksek Okulu, 4 Yüksek Okul, 3 Enstitü, 1 Devlet Konservatuvarı ve 35 Araştırma Uygulama Merkezi ile eğitim-öğretim ve araştırma çalışmalarını sürdürmektedir.

Üniversite bünyesinde öğretim kadrosunda toplam 2.670 akademik personel bulunmaktadır. Akademik personelin yüzde 33,7'si Araştırma Görevlisinden oluşmakta olup; 21,6'sı ise Profesör kadrosundan oluşmaktadır.

Tablo III.3 Çukurova Üniversitesi Akademik Personel Dağılımı (2018-2022)

Ünvanı	2018	2019	2020	2021	2022	2022 Yılı % Dağılım
Profesör	512	526	537	543	577	21,6
Doçent	190	192	182	221	244	9,1
Doktor Öğretim Üyesi	312	322	327	304	410	15,4
Öğretim Görevlisi	406	415	443	456	538	20,1
Araştırma Görevlisi	782	755	763	772	901	33,7
TOPLAM	2.202	2.210	2.252	2.296	2.670	100,0

Grafik III.1 Akademik Personel Sayısının Yıllara Göre Dağılımı (2018-2022)

Üniversitede 2022 yılı öğretim döneminde 47.173 öğrenci eğitim görmüştür. Öğrencilerin yüzde 81,6'sı I. Öğretime kayıtlı öğrenciler olup; yüzde 16,6'sı II. Öğretime kayıtlı öğrencilerden ve yüzde 1,8'i uzaktan öğretim öğrencilerinden oluşmaktadır. Bir önceki yıl öğrenci sayısı 49.293 idi.

Tablo III.4 Çukurova Üniversitesi Birimlere Göre Öğrenci Sayısı (2022)

Birimler	I. Öğretim	II. Öğretim	Uzaktan Öğretim	Toplam
Önlisans	8.632	2.537	650	11.819
Lisans	25.809	4.747		30.556
Yükseklisans	2.383	550	192	3.125
Doktora	1.673			1.673
Toplam	38.497	7.834	842	47.173

Kaynak: www.yok.gov.tr

III.3.2 Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi

Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, 6 Fakülte, 1 Yüksek Okul, 3 Enstitü ve 6 Araştırma Uygulama Merkezi ile eğitim-öğretim ve araştırma çalışmalarını sürdürmektedir.

Üniversite bünyesinde öğretim kadrosunda toplam 409 akademik personel bulunmaktadır. Akademik personelin yüzde 39,6'sı Araştırma Görevlisi, 27,1'i Doktor Öğretim Üyesi, yüzde 18,6'sı Öğretim Görevlisi, yüzde 9,5'i Doçent ve yüzde 5,1'i Profesör öğretim kadrosundan oluşmaktadır.

Tablo III.5 Akademik Personel Dağılımı (2022)

Akademik Personel	2022	% Dağılım
Profesör	21	5,1
Doçent	39	9,5
Doktor Öğretim Üyesi	111	27,1
Öğretim Görevlisi	76	18,6
Araştırma Görevlisi	162	39,6
Genel Toplam	409	100,0

Kaynak: www.yok.gov.tr

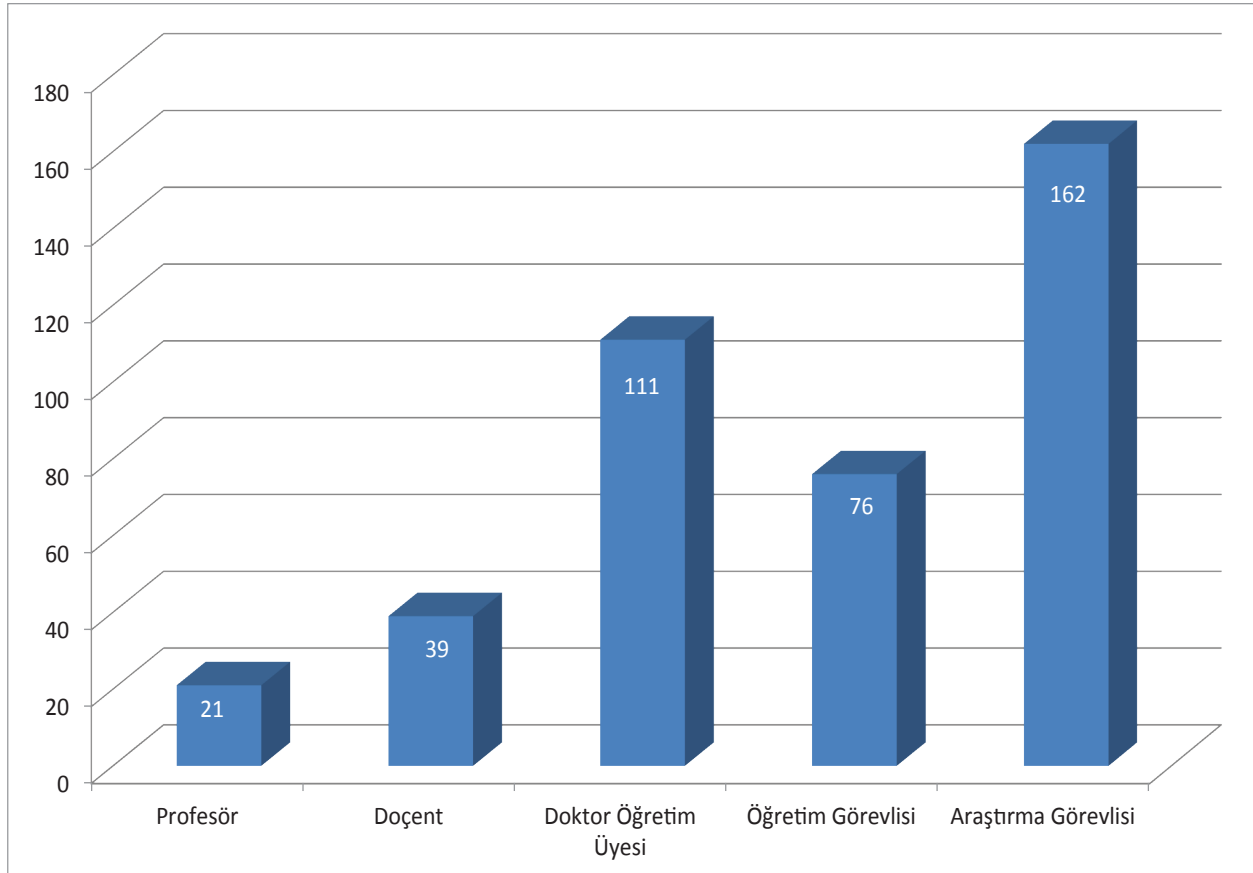
Tablo III.6 Birimlere Göre Öğrenci Sayısı Dağılımı (2022)

Bölümler	I. Öğretim	II. Öğretim	Toplam
Lisans	3.176		3.176
Yüksek Lisans	482	417	899
Doktora	117		117
Toplam	3.775	417	4.192

Kaynak: www.yok.gov.tr

Üniversitede 2021-2022 öğretim döneminde 4.192 öğrenci eğitim görmüştür. Öğrencilerin yüzde 90,1'i I. öğretim, yüzde 9,9'u II. Öğretim öğrencisidir. Bir önceki yıl toplam öğrenci sayısı 4.065 idi.

Grafik III.2 Akademik Personel Sayısının Dağılımı (2022)

IV. SAĞLIK

Adana ilinde 2020 yılı verilerine göre toplam 4.690 hekim bulunmaktadır. Bir önceki yıla göre yüzde 5,2 artış gerçekleşmiş olup; son 10 yıla bakıldığında toplam hekim sayısında yüzde 34,7; hemşire sayısında yüzde 84, dış hekimi sayısında yüzde 36,9 ve eczacı sayısında ise yüzde 43,7 artış gerçekleşmiştir.

Tablo IV.1 Adana İli Yıllara Göre Sağlık Personeli Sayısı (2011-2020)

Yıllar	Uzman Hekim	Pratisyen Hekim	Asistan Hekim	Toplam Hekim	Dış Hekimi	Eczacı	Sağlık Memuru	Hemşire	Ebe
2011	1.938	1.110	433	3.481	620	700	3.090	3.207	1.310
2012	1.944	1.109	510	3.563	600	719	3.373	3.440	1.363
2013	2.145	1.158	521	3.824	581	724	3.610	3.631	1.404
2014	2.119	1.180	519	3.818	594	722	3.753	3.665	1.363
2015	2.287	1.269	542	4.098	605	731	3.807	4059	1.398
2016	2.230	1.148	599	3.977	625	741	3.892	4176	1.455
2017	2.270	1.344	645	4.259	633	875	4.407	4406	1.452
2018	2.330	1.238	747	4.315	755	876	5.083	5041	1.476
2019	2.369	1.269	817	4.455	796	950	5.163	5334	1.485
2020	2.457	1.274	959	4.690	849	1.007	5.808	5901	1.501

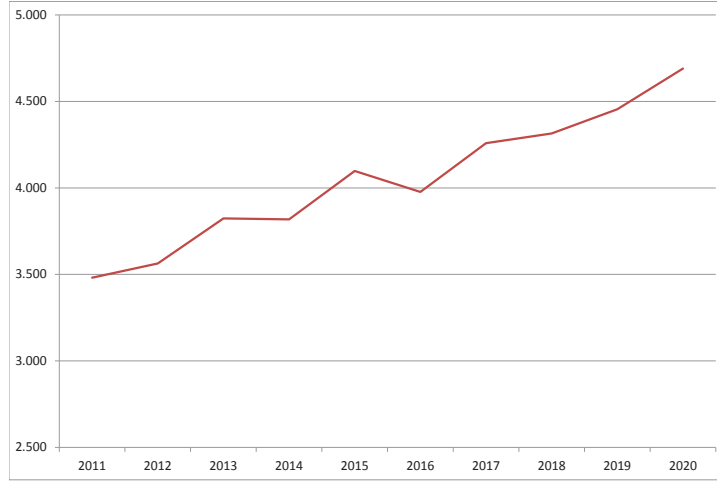
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Hekimlerin alanlarına göre yüzdesel dağılımı Tablo IV.2 incelendiğinde ise; 2020 yılında uzman hekim oranı yüzde 52,4 olup; pratisyen yüzde 27,2 ve asistan hekim oranı yüzde 20,4'tür.

Tablo IV.2 Yıllara Göre Hekimlerin Toplam Hekim Sayısına Oranı (%) (2016-2020)

Yıllar	Uzman Hekim	Pratisyen Hekim	Asistan Hekim
2016	56,1	28,9	15,1
2017	53,3	31,6	15,1
2018	54,0	28,7	17,3
2019	53,2	28,5	18,3
2020	52,4	27,2	20,4

Grafik - IV.1 Adana İli Yıllara Göre Toplam Hekim Sayısı Grafiği (2011-2020)

Sağlık personelinin illere göre dağılımına bakıldığında Adana ili toplam 4.690 hekim sayısına göre 6. sırada olup bir önceki yıl 4.455 hekim ile yine 6. sıradaydı.

**Tablo IV.3 Türkiye Sağlık Personelinin İllere Göre Dağılımı (2020)
(Toplam Hekim Sayısına Göre Sıralı)**

İller	Toplam Hekim	Uzman Hekim	Pratisyen Hekim	Asistan Hekim	Diş Hekimi	Eczacı	Sağlık Memuru	Hemşire	Ebe
İstanbul	38.175	21.759	8.156	8.260	36.727	6.932	36.727	42.174	6.434
Ankara	19.192	9.808	2.624	6.760	15.471	2.966	15.471	20.242	3.483
İzmir	11.512	6.347	2.190	2.975	10.127	2.195	10.127	11.628	2.707
Antalya	5.574	3.169	1.387	1.018	6.433	1.420	6.433	6.142	1.794
Bursa	5.412	2.892	1.541	979	6.255	1.241	6.255	7.831	1.860
Adana	4.690	2.457	1.274	959	5.808	1.007	5.808	5.901	1.501
Konya	4.566	2.019	1.401	1.146	5.742	1.001	5.742	7.094	1.639
Kocaeli	3.500	1.930	1.080	490	4.504	633	4.504	4.959	1.250
Samsun	3.138	1.529	888	721	4.014	591	4.014	4.440	1.100
Gaziantep	3.117	1.612	1.070	435	3.989	788	3.989	5.007	1.229
Türkiye	171.259	88.127	49.760	33.372	206.103	35.364	206.103	227.292	59.040

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Adana ilinde 2020 yılında toplam 32 hastane (özel-kamu-üniversite) olup; toplam hastane yatak sayısı 7.412'dir. 2019 yılında toplam hastane sayısı 32, toplam yatak sayısı 7.137 idi. 2020 yılı iller sıralamasında Adana ili toplam 32 hastane ile 7. sırada, toplam 7.412 yatak sayısı ile yine 7. sıradadır. Bir önceki yıl 32 hastane ile 7. ve 7 137 yatak sayısı ile 7. sıradaydı.

Yüzbin kişiye düşen toplam hastane yatak sayısına göre iller sıralamasında Adana ili 328 yatak ile 21. sırada yer almış olup; bir önceki 319 yatak ile yine 22. sıradaydı. Türkiye genelinde yüzbin kişiye düşen yatak sayısı ise 294'tür.

Tablo IV.4 Hastane ve Yatakların İllere Göre Dağılımı (2019-2020)
(Yüzbin Kişiyeye Düşen Toplam Hastane Yatak Sayısına Göre Sıralı)

2019 YILI					2020 YILI				
Sıra	İller	Hastane Sayısı	Yatak Sayısı	Yüzbin kişi başına toplam hastane yatak Sayısı	Sıra	İller	Hastane Sayısı	Yatak Sayısı	Yüzbin kişi başına toplam hastane yatak Sayısı
1	Elazığ	11	2.991	506	1	Elazığ	13	3.160	537
2	Erzurum	23	3.623	475	2	Bolu	11	1.505	478
3	Edirne	11	1.936	468	3	Erzurum	21	3.623	478
4	Bolu	11	1.460	462	4	Edirne	11	1.936	475
5	İsparta	15	2.022	454	5	İsparta	15	2.085	474
---					---				
20	Kütahya	13	1.886	326	19	Kastamonu	18	1.245	331
21	Kayseri	27	4.573	325	20	Manisa	28	4.791	330
22	Adana	32	7.137	319	21	Adana	32	7.412	328
23	Denizli	23	3.249	313	22	Kütahya	13	1.889	328
24	Çorum	16	1.658	312	23	Rize	11	1.126	327
---					---				
77	Agri	10	878	164	77	Mardin	12	1.447	169
78	Iğdır	4	313	157	78	Ağrı	9	892	167
79	Bilecik	8	335	153	79	Iğdır	4	313	155
80	Hakkari	4	410	146	80	Hakkari	4	419	149
81	Sirnak	7	631	119	81	Şirnak	7	765	142
	TÜRKİYE	1.538	237.504	286		TÜRKİYE	1.534	251.182	294

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Tablo IV.5 Hastane ve Yatak Sayılarına Göre İlk 10 İl Sıralaması (2019-2020)

Sıra	HASTANE SAYISI				YATAK SAYISI			
	İl	2019	İl	2020	İl	2019	İl	2020
1	İstanbul	235	İstanbul	232	İstanbul	40.697	İstanbul	46.382
2	Ankara	83	Ankara	83	Ankara	19.326	Ankara	19.834
3	İzmir	60	İzmir	61	İzmir	12.248	İzmir	12.077
4	Antalya	47	Antalya	46	Bursa	8.079	Konya	8.554
5	Konya	45	Konya	45	Konya	7.597	Bursa	8.379
6	Bursa	42	Bursa	42	Antalya	7.390	Antalya	7.484
7	Adana	32	Adana	32	Adana	7.137	Adana	7.412
8	Gaziantep	31	Gaziantep	32	Gaziantep	6.265	Gaziantep	6.435
9	Manisa	29	Kocaeli	29	Samsun	4.935	Samsun	5.225
10	Kocaeli	28	Manisa	28	Mersin	4.770	Mersin	4.971

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

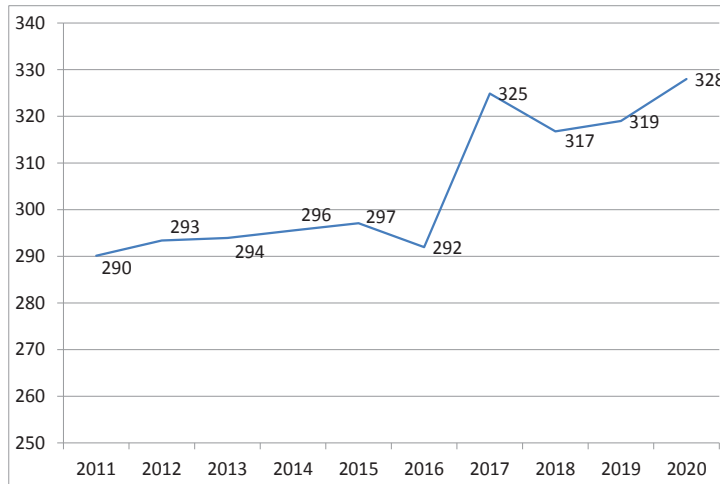
Tablo IV.6 Yıllara Göre Adana İli Hastane ve Yatak Sayısı (2011-2020)

Yıllar	Kurum	Yatak	Yüzbin Kişi Başına Toplam Hastane Yatak Sayısı
2011	25	6.118	290
2012	28	6.236	293
2013	29	6.317	294
2014	30	6.400	296
2015	29	6.486	297
2016	27	6.428	292
2017	31	7.201	325
2018	32	7.033	317
2019	32	7.137	319
2020	32	7.412	328

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Yıllara göre Adana ili hastane ve yatak sayılarının dağılımı, Tablo IV.6 yer almaktadır. Buna göre son 10 yılda kurum sayısında yüzde 28, yatak sayısında yüzde 21 ve yüzbin kişiye düşen yatak sayısında ise yüzde 13 artış gerçekleşmiştir.

Grafik IV.2 Adana İli Yıllara Göre Yüzbin Kişiye Düşen Yatak Sayısı Grafiği (2011-2020)
Grafik IV.2'de son 10 yılda yüzbin kişiye düşen yatak sayısı dağılımı yer almaktadır.

V. TURİZM

V.1 Otel-Yatak ve Konaklayan-Giren-Çıkan Turist Sayısı

Adana ili 2022 yılı Adana ili turizm işletme belgeli Konaklama Tesislerinde Tesise Geliş ve Geceleme Sayılarına göre; 2022 yılında tesis geliş sayısında bir önceki yıla göre yüzde 27,3, geceleme sayılarında ise yüzde 24,2 artış gerçekleşmiştir. Doluluk oranlarına bakıldığında 2022 yılında yüzde 47,78 doluluk oranı gerçekleşmiş olup, bir önceki yıl yüzde 42,32 idi.

Tablo V.1 Adana İli Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesislerinde Tesise Geliş ve Geceleme Sayıları (2012-2022)

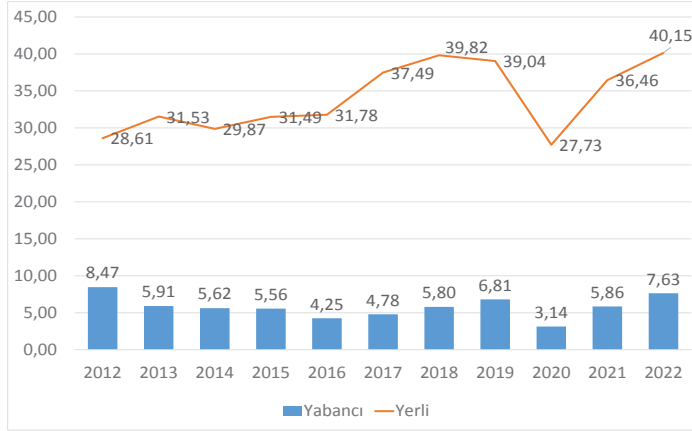
İLLER	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ			DOLULUK ORANI(%)		
	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam
2012	39 592	284 583	324 175	125 588	424 425	550 013	3,2	1,5	1,7	8,47	28,61	37,08
2013	44 641	371 153	415 794	107 237	572 258	679 495	2,4	1,5	1,6	5,91	31,53	37,44
2014	51 782	406 224	458 006	118 794	631 011	749 805	2,3	1,6	1,6	5,62	29,87	35,49
2015	52 632	487 674	540 306	126 846	718 388	845 234	2,4	1,5	1,6	5,56	31,49	37,05
2016	40 945	535 918	576 863	106 452	796 595	903 047	2,6	1,5	1,6	4,25	31,78	36,03
2017	52 546	633 238	685 784	124 880	978 782	1 103 662	2,4	1,5	1,6	4,78	37,49	42,28
2018	68 483	654 212	722 695	151 377	1 039 851	1 191 228	2,2	1,6	1,6	5,80	39,82	45,62
2019	82 202	664 512	746 714	176 455	1 011 342	1 187 797	2,1	1,5	1,6	6,81	39,04	45,85
2020	40 426	457 422	497 848	80 702	713 021	793 723	2,0	1,6	1,6	3,14	27,73	30,86
2021	67 128	598 339	665 467	152 054	946 763	1 098 817	2,27	1,58	1,65	5,86	36,46	42,32
2022	103 660	743 552	847 212	217 986	1 147 277	1 365 263	2,10	1,54	1,61	7,63	40,15	47,78

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Grafik V.1 Adana İli Yıllara Göre Doluluk Oranı Dağılımı (2012-2022)

Grafik V.1'de 2012-2022 yıllarında Adana ilinde doluluk oranı dağılımı yer almaktadır.

2022 yılına Adana ilinde Turizm İşletme Belgeli otel sayısı 160 ve 2 yatırım işletme belgeli otel olmak üzere toplam 162 otel bulunmaktadır. Belediye işletme belgeli tesis sayısı ile 73' tür.

Tablo V.2 Turizm İşletme ve Yatırım Belgeli Tesisler, Tesis ve Yatak Sayısı ile Seyahat Acenteleri Sayısı (2022)

OTELLER	Turizm İşletme Belgeli		Yatırım Belgeli		Toplam Otel Sayısı	Topam Yatak Sayısı
	Otel Sayıları	Yatak Sayıları	Otel Sayıları	Yatak Sayıları		
5 Yıldızlı Otel	7	2.548	1	860	8	3.408
4 Yıldızlı Otel	18	2.891			18	2.891
3 Yıldızlı Otel	13	1.367			13	1.367
2 Yıldızlı Otel	2	205			2	205
Butik Otel	1	60	1	115	2	175
Özel Belgeli Otel	1	24		3	1	27
Motel	1	150			1	150
Müstakil Otel	1	56			1	56
Basit konaklama Tes. Bel.	116	5510			116	
TOPLAM	160	12811	2	978	162	8.279

Tablo V.3 Yerel Yönetimlerce Belirlenen Konaklama Tesisleri (2021)

TESİS	ODA	YATAK
73	1 967	3 582

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

VI. ULAŞTIRMA

VI.1 Kara Ulaştırma

Karayolları Genel Müdürlüğü verilerine göre Adana ili Devlet ve İl yollarının toplam asfalt yol uzunluğu 904 km, bölünmüş yol uzunluğu 247 km'dir.

Tablo VI.1 Adana İli Devlet ve İl Yollarının Satış Cinslerine Göre Uzunlukları (km) (2022)

Yıllar	ASFALT YOLLAR			PARKE	STABİLİZE	TOPRAK	GEÇİT VERMEZ	TOPLAM UZUNLUK	BÖLÜNMÜŞ YOL
	ASFALT BETONU	SATHİ KAPLAMA	TOPLAM						
2022	178	668	846	6	6	15	31	904	247

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü (www.kgm.gov.tr)

Adana ilinde 2022 yılında 745.670 adet motorlu kara taşıtı bulunmaktadır. 2021 yılında ise toplam 713.432 idi Bu kapsam-da bir önceki yıla göre motorlu kara taşıtları sayısında yüzde 4,5 artış gerçekleşmiştir.

Tablo VI.2 Otomobil Sayılarına Göre İlk 10 İl Sıralaması (2022)

Sıra	BÖLGE ADI	Toplam	Otomobil	Minibüs	Otobüs	Kamyonet	Kamyon	Motosiklet	Özel amaçlı taşıtlar	Traktör	Bin kişi başına otomobil sayısı
1	İstanbul	4.940.010	3.328.008	100.995	37.268	779.451	145.647	507.138	12.709	28.794	209
2	Ankara	2.387.460	1.743.011	26.297	18.471	358.197	89.433	77.618	9.683	64.750	301
3	İzmir	1.650.646	897.864	17.825	14.595	269.702	46.493	323.500	5.345	75.322	201
4	Antalya	1.317.564	622.506	17.847	11.421	218.339	27.786	358.286	3.923	57.456	232
5	Bursa	1.051.526	588.701	15.915	7.786	194.409	30.834	138.225	3.144	72.512	184
6	Konya	804.798	392.614	11.569	5.738	139.107	40.736	115.277	2.678	97.079	171
7	Adana	745.670	375.824	11.261	4.621	113.596	21.710	158.470	1.681	58.507	165
8	Mersin	707.703	319.032	9.249	5.677	120.868	38.439	173.697	1.785	38.956	166
9	Manisa	662.380	237.622	7.304	6.728	79.662	16.768	211.587	1.367	101.342	162
10	Gaziantep	598.737	264.870	12.855	4.738	105.059	22.308	144.330	1.346	43.231	123
	TÜRKİYE	26.482.847	14.269.352	487.381	208.442	4.277.424	919.125	4.141.914	85.276	2.093.933	167

Tablo VI.2’de yer alan iller bazında taşıt sayına göre iller sıralaması incelendiğinde ise, ilk sıralarda İstanbul, Ankara ve İzmir illerinin yer aldığı görülmektedir. Adana ise 745.670 taşıt sayısı ile Antalya, Bursa ve Konya illerinin ardından 7. sırada yer almıştır.

Tablo VI.3 Bin Kişi Başına Düşen Otomobil Sayısına Göre İller Sıralaması (2022)

Sıra	İller	Bin kişi başına otomobil sayısı
1	Ankara	301
2	Antalya	232
3	Muğla	226
4	Burdur	216
5	Denizli	211
----	----	----
29	Osmaniye	166
30	Çorum	166
31	Adana	165
32	Manisa	162
33	Trabzon	158
-----	-----	-----
77	Bitlis	23
78	Siirt	21
79	Ağrı	17
80	Şırnak	10
81	Hakkari	8

Tablo VI.3’te bin kişi başına düşen otomobil sayıları yer almakta olup; Adana ili 165 otomobil ile 31’inci sıradadır. Bir önceki yıl 161 otomobil ile 30’uncu sıradaydı. İlk sırada 301 otomobil ile Ankara, 232 otomobil ile Antalya ve 226 otomobil ile Muğla illeri yer almıştır.

VI. 2 Demiryolu

Adana'ya ilk demiryolu hattı 1886 yılında kurulmuştur. Günümüzde Adana Tren Garı Türkiye'de uluslararası taşımacılık yapılabilen garlar arasında yer almaktadır. Adana - Mersin demiryolu ve Adana - Halep demiryolu'nun başlangıç noktasıdır.

Diğer yandan bölgemiz ticareti açısından için önemli bir gelişme ise TCDD tarafından Türkiye'de 12 noktada kurulacak olan Lojistik Merkezlerden bir tanesinin Yenice'de kurulmuş olup faaliyete geçmiştir. Adana ve Mersin dahil olmak üzere tüm indirme-bindirme, makine, teçhizat, bakım ve onarımları bu merkezde yapılmaya başlanmıştır. Bunun yanında, İstanbul, Ankara ve Konya'dan Karaman-Mersin-Adana-Osmaniye ve Gaziantep illerine hızlı trenle ulaşım sağlamak amacıyla; Adana-İncirlik-Osmaniye-Gaziantep Hızlı Tren Hattının yapımı planlanmıştır. Proje Mersin-Adana 3 ve 4 hat, Adana-İncirlik-Toprakkale, Toprakkale-Bahçe, Bahçe-Nurdağ (Fevzipaşa Varyantı), Nurdağ-Başpınar, Başpınar-Mustafayavuz (Gaziray) kesimlerinden oluşmaktadır.

Adana anahat yolcu taşıma istatistiklerine göre 2021 yılında giden ve gelen yolcu sayısında yüzde 60 artış gerçekleşmiştir.

Tablo VI.4 Adana Demiryolları Anahat Gelen-Giden Yolcu Bilgileri (2017-2021)

	2017		2018		2019		2020		2021	
	Giden	Gelen	Giden	Gelen	Giden	Gelen	Giden	Gelen	Giden	Gelen
Yolcu Sayısı	1.586.886	1.539.892	1.916.574	1.944.992	2.184.696	2.171.982	453.625	449.766	725.982	720.125
Bir Önceki Yıla Göre % Değişim	-	-	20,8	26,3	14,0	11,7	-79,2	-79,3	60,0	60,1

Kaynak: TCDD Adana Bölge Müdürlüğü

Adana anahat yolcu yük istatistiklerine göre 2021 yılında giden ve gelen toplam yük miktarında yüzde 11,5 azalış gerçekleşmiştir.

Tablo VI.5 Adana Demiryolları Gelen-Giden Yük Bilgileri (2017-2021) (ton)

	2017			2018			2019			2020			2021		
	Giden	Gelen	Toplam	Giden	Gelen	Toplam	Giden	Gelen	Toplam	Giden	Gelen	Toplam	Giden	Gelen	Toplam
Yük (Ton)	142.653	107.533	250.186	149.796	119.113	268.910	129.324	95.990	225.314	161.475	97.136	258.611	134.099	94.897	228.996
Bir Önceki Yıla Göre % Değişim			-			7,5			-16,2			14,8			-11,5

VI.3 Havalimanı

Adana Havalimanı sivil ve askeri hava ulaşımına 1937 yılında açılmış olup; 1956 yılından itibaren uluslararası seferlere açık bulunmaktadır. Adana Havalimanı 30 Ekim 1993 tarihinden itibaren 24 saat kesintisiz iç ve dış hat yolcu ve kargo trafiğine hizmet vermekte olup, 29 Kasım 1995 tarihi itibarı ile Havalimanı statüsünde hizmet vermektedir.

Adana Havalimanı Teknik Bilgiler

İntifa	DHMI					
Şehre Uzaklık	3,5 kilometre					
Ulaşım	Otobüs, Servis, Taksi					
Yükseklik (AMSL)	65 FT (19 74M)					
Aydınlatma Kategorisi	CAT I					
İtfaiye Kategorisi	CAT IX					
VIP	VAR					
Cafe Restaurant	VAR					
Banka Hizmetleri	VAR					
Sağlık Hizmetleri	VAR					
PTT	VAR					
Otopark	569 Araç					
PİSTLER			TAKSİ RUTLAR			
Doğrultu	Uzunluk(m)	Mukavemet	Yüzey	Uzunluk(m)	Kaplama	Mukavemet
May.23	2750x45	115 PCN	Asfalt	3250x23	Asfalt	PCN 100
APRONLAR						
Boyut	Kaplama	Mukavemet	Uçak Kapasitesi			
269x100	Beton	PCN 100	21+1 (Nato Apronu)			
104x98	Beton	PCN 100				

Adana Havalimanı iç hatlar, dış hatlar ve kargo terminali mevcuttur. İç Hatlar Terminali 1984 yılında hizmete girmiştir. İç hat terminal toplam alanı: 4.729 m², kullanım alanı: 2.995 m² olup; toplam yolcu kapasitesi 3.000.000 kişidir. Dış hatlar terminali 1997 yılında hizmete girmiştir. Terminal toplam alanı: 6.020 m², kullanım alanı: 3.558 m² olup; yolcu kapasitesi 3.000.000 kişidir. Kargo Terminali ise 1993 yılında hizmete girmiştir. Kargo terminali toplam kapalı alanı 10.500 m²'dir. Gümrük geçici depolama alanı 1.167 m², export ambarı 3.500 m²'dir.

VI.3.1 Adana Havalimanı Uçak-Yolcu-Yük Trafiği

Devlet Hava Meydanları Verilerine göre uçak, yolcu, yük ve kargo trafiği Tablo VI.5'te yer almaktadır.

Tüm uçak trafiğinde; 2022 yılında iç hatta yüzde 15, dış hatta ise yüzde 50 artış gerçekleşmiş olup; genel toplamda yüzde 19 artış gerçekleşmiştir.

2021 yılında iç hatta yüzde 30,9, dış hatta ise yüzde 70,6 artış gerçekleşmiş olup; genel toplamda yüzde 34,2 artış gerçekleşmiştir.

Ticari Uçak Trafiğinde; 2022 yılında iç hatta yüzde 8, dış hatta ise yüzde 57 artış gerçekleşmiş olup; genel toplamda yüzde 16 artış gerçekleşmiştir.

2021 yılında iç hatta yüzde 28,4, dış hatta ise yüzde 83 artış gerçekleşmiş olup; genel toplamda yüzde 34,4 artış gerçekleşmiştir.

Gelen-Giden Yolcu Trafiğinde; 2022 yılında iç hatta yüzde 8 dış hatta ise yüzde 52 artış gerçekleşmiş olup, genel toplamda yüzde 14 artış gerçekleşmiştir.

2021 yılında iç hatta yüzde 30,6 dış hatta ise yüzde 74,3 artış gerçekleşmiş olup, genel toplamda yüzde 34,5 artış gerçekleşmiştir.

Yük trafiğinde; 2022 yılında iç hatta yüzde 7, dış hatta ise yüzde 1 artış gerçekleşmiş olup; toplam yük trafiğinde ise yüzde 6 artış gerçekleşmiştir.

2021 yılında iç hatta yüzde 36, dış hatta ise yüzde 113,6 artış gerçekleşmiş olup; toplam yolcu trafiğinde ise yüzde 34,5 artış gerçekleşmiştir.

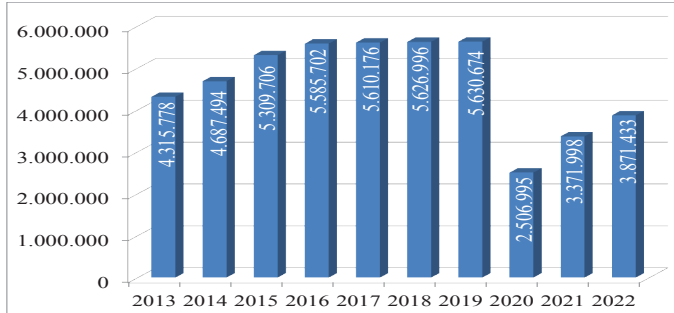
Tablo VI.6 Uçak, Yolcu, Yük ve Kargo Trafiği (2021-2022)

Havaalanları	2021 YILI ARALIK SONU			2022 YILI ARALIK SONU			2022/2021 (%)		
	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam
Tüm Uçak Trafiği	32.730	4.231	36.961	37.796	6.362	44.158	15,0	50,0	19,0
Ticari Uçak Trafiği	19.643	3.806	23.449	21.225	5.973	27.198	8,0	57,0	16,0
Yolcu Trafiği (Gelen-Giden)	2.976.130	423.361	3.399.491	3.228.825	642.608	3.871.433	8,0	52,0	14,0
Yük Trafiği (Bağaj+Kargo+Posta) (TON)	30.754	11.471	42.225	33.042	11.613	44.655	7,0	1,0	6,0

Kaynak: Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Grafik VI.1 Adana Havalimanı Yıllara Göre Yolcu Trafiği (2013-2022)

2022 yılı gelen-giden yolcu sayısı toplamına göre havalimanı sıralamasında toplam 54 havalimanı arasında Adana Havalimanı 3.871.433 yolcu ile 8. sırada yer almıştır. Bir önceki yıl 3.371.998 yolcu ile 6. Sıradaydı.

Tablo VI.7 Gelen-Giden Yolcu Sayısına göre İlk 10 Havalimanı (2022)

Sıra	Havalimanı	Gelen-Giden Yolcu Sayısı
1	İstanbul(*)	64.486.178
2	Antalya	31.210.119
3	İstanbul Sabiha Gökçen(*)	30.769.728
4	İzmir Adnan Menderes	9.837.110
5	Ankara Esenboğa	8.644.967
6	Muğla Dalaman	4.622.280
7	Muğla Milas-Bodrum	3.904.083
8	Adana	3.871.433
9	Trabzon	3.174.800
10	Gaziantep	2.350.266

VII. TARIM ve HAYVANCILIK

VII.1 Hayvancılık ve Arıcılık

VII.1.1 Arıcılık

Tablo VII.1'de 2018-2022 yıllarında ait arı kovanı sayıları ile bal ve bal mumu kg miktarları yer almaktadır. Türkiye bal üretimini yüzde 10,7'si Adana ilinde üretilmekte olup; iller sıralamasında Ordu ilinin ardından ikinci sıradadır.

2022 yılında bir önceki yıla göre eski usul kovan sayısında yüzde 35,6 azalış, yeni usul kovan sayısında da yüzde 2,8 artış gerçekleşmiştir. Bal üretiminde ise 2022 yılında yüzde 2,5 artış, bal mumu üretiminde ise yüzde 4,8 azalış gerçekleşmiştir. Arıcılık yapan işletme sayısında ise 2022 yılında yüzde 5,7 artış gerçekleşmiş olup; 2021 yılında yüzde 2 artış gerçekleşmişti.

Tablo VII.1 Arıcılık (2018-2022)

Yıl	Arıcılık yapan işletme sayısı (adet)	Yeni kovan sayısı	Eski kovan	Toplam kovan	Bal üretimi (ton)	Balmumu üretimi (ton)
2018	2.236	460.527	1.460	461.987	10.941	531
2019	2.279	466.382	3.556	469.938	11.077	508
2020	2.371	478.806	2.751	481.557	12.172	493
2021	2.419	479.169	2.709	481.878	12.336	459
2022	2.556	492.687	1.745	494.432	12.646	437

Bir Önceki Yıla Göre % Değişim

Yıl	Arıcılık yapan işletme sayısı (adet)	Yeni kovan sayısı	Eski kovan	Toplam kovan	Bal üretimi (ton)	Balmumu üretimi (ton)
2018	-2,4	1,6	12,6	1,6	2,0	48,1
2019	1,9	1,3	143,6	1,7	1,2	-4,3
2020	4,0	2,7	-22,6	2,5	9,9	-2,9
2021	2,0	0,1	-1,5	0,1	1,4	-7,0
2022	5,7	2,8	-35,6	2,6	2,5	-4,8

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

VII.1.2 Kümes Hayvancılığı

Tablo VII.2'de 2018-2021 yılları kümes hayvanları sayısı yer almaktadır. Tabloda görüldüğü üzere bölgemizde kümes hayvancılığında en fazla et tavuğu yetiştiriciliği ile uğraşılmaktadır. Tabloda yer alan bir önceki döneme göre değişim oranları incelendiğinde, et tavuğunda 2022 yılında yüzde 10,3 artış gerçekleşmişken, 2021 yılında yüzde 9,7 artış gerçekleşmişti.

Toplam kümes hayvanı sayısında ise 2022 yılında yüzde 6,9 artış gerçekleşmiş olup; 2021 yılında yüzde 8,4 artış gerçekleşmişti.

Tablo VII.2 Kümes Hayvanları Sayısı (2018-2022)

Hayvan Adı	Kümes Hayvanları Sayısı					Bir Önceki Yıla Göre			
	2018	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
Et Tavuğu	6.315.554	6.006.135	5.675.279	6.223.395	6.863.825	-4,9	-5,5	9,7	10,3
Yumurta Tavuğu	920.694	550.485	968.219	980.728	817.445	-40,2	75,9	1,3	-16,6
Hindi	2.592	2.519	2.040	2.041	2.430	-2,8	-19,0	0,0	19,1
Kaz	8.921	17.629	9.138	8.863	3.869	97,6	-48,2	-3,0	-56,3
Ördek	2.220	2.072	2.045	2.419	30.283	-6,7	-1,3	18,3	1.151,9
Toplam	7.249.981	6.578.840	6.656.721	7.217.446	7.717.852	-9,3	1,2	8,4	6,9

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

VII.1.3 Canlı Hayvan Varlığı

Adana ilinde 2022 yılı itibariyle hayvan sayısının yüzde 81,3'ü küçükbaş, yüzde 18,1'si de büyükbaş hayvan varlığından oluşmaktadır. Bir önceki yıl hayvan varlığının 80,7'si küçükbaş, yüzde 19,3'ü ise büyükbaş hayvanlardan oluşmaktaydı.

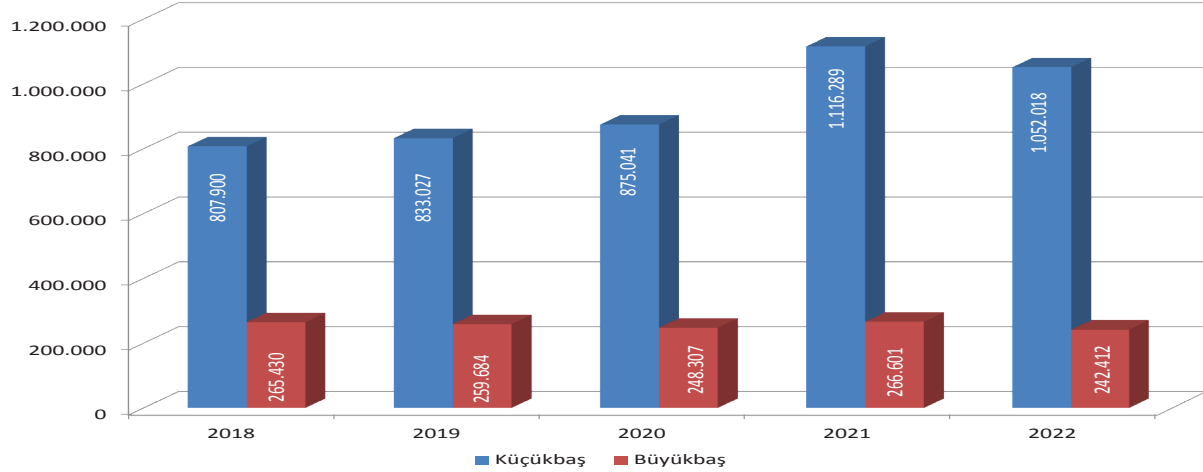
2022 yılında küçükbaş hayvan sayısında yüzde 5,8 büyükbaş hayvan sayısında yüzde 9,1 azalış gerçekleşmiş olup, toplam canlı hayvan sayısında yüzde 6,4 azalış olmuştur.

Tablo VII.3 Adana ili Yıllara Göre Canlı Hayvan Varlığı (2018-2022)

	2018	2019	2020	2021	2022
Küçükbaş	807.900	833.027	875.041	1.116.289	1.052.018
Büyükbaş	265.430	259.684	248.307	266.601	242.412
Toplam	1.073.330	1.092.711	1.123.348	1.382.890	1.294.430
Bir Önceki Yıla Göre % Değişim (Küçükbaş)	4,1	3,1	5,0	27,6	-5,8
Bir Önceki Yıla Göre % Değişim (Büyükbaş)	12,9	-2,2	-4,4	7,4	-9,1
Bir Önceki Yıla Göre % Değişim (Toplam)	6,1	1,8	2,8	23,1	-6,4

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Grafik VII.1 Canlı Hayvan Varlığının Dağılımı (2018-2022)

VII.2 Tarım

VII.2.1 Arazi Varlığı

Adana ili iklim yapısı itibariyle sebze ve meyvecilik için elverişlidir. Son yıllarda meyvecilikten elde edilen gelirin artması, yöre çiftçisini bu sektörde yatırım yapmaya teşvik etmiş; bunun yanında zeytincilikte de gelişme kaydetmiştir.

İlimizin toplam arazi varlığı 1 milyon 403 bin hektar olup; 2022 yılı itibariyle bu arazinin yüzde 34,7'si tarım arazisinden oluşmaktadır. Bir önceki yıl yüzde 34,7 idi.

Tablo VII.4 Arazi Varlığı (Dekar) (2021-2022)

Tarım Alanı	2021	2022	% Değişim
Tahıllar Ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Alanı	3.576.151	3.686.297	3,1
Meyveler, İçecek Ve Baharat Bitkileri Alanı	900.310	1.038.031	15,3
Sebze Alanı	313.213	258.222	-17,6
Nadas Alanı	78.930	61.283	-22,4
Süs Bitkileri Alanı	1.390	1.360	-2,1
Toplam Tarım Alanı (Dekar)	4.869.994	5.045.193	3,6
Toplam Arazi Varlığı (Hektar)	1.403.000		

Tablo VII.5'te iller bazında ekilen alan sıralamasında Adana ili 2022 yılında toplam 5.045.193 dekar ile 13'üncü sırada yer almaktadır. 2021 yılında 4.869.874 dekar ile 12'inci sıradaydı.

Tablo VII.5 İller Bazında Ekilen Alan Sıralaması (Dekar) (2022)

İller	Toplam alan	Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı		Sebze bahçeleri	Meyveler, içecek ve baharat bitkileri	Süs Bitkileri
		Ekilen alan	Nadas			
Konya	18 700 995	14 879 364	3 043 032	364 522	413 595	482
Ankara	11 594 555	8 370 686	2 583 167	389 215	251 154	333
Şanlıurfa	11 039 897	7 815 503	1 319 075	103 664	1 801 630	25
Diyarbakır	5 754 392	5 345 042	90 060	106 374	212 916	
Sivas	8 059 150	5 254 848	2 744 376	13 370	46 556	
Yozgat	6 112 585	4 730 560	1 298 664	33 214	50 147	
Çorum	5 370 258	4 099 635	1 034 020	135 014	101 589	
Tekirdağ	4 152 437	4 006 268		29 444	116 616	109
Afyonkarahisar	5 471 168	3 874 807	1 350 086	87 029	159 246	
Eskişehir	5 483 867	3 855 107	1 479 893	103 947	44 840	80
Kayseri	5 381 536	3 841 501	1 002 547	382 450	155 038	
Erzurum	4 194 775	3 796 657	362 403	14 450	21 248	17
Adana	5 045 193	3 686 297	61 283	258 222	1 038 031	1 360
Edirne	3 409 302	3 304 070	6 754	40 795	56 083	1 600
Aksaray	4 107 892	3 081 472	869 465	114 979	41 976	
Türkiye	238 450 494	164 866 554	29 595 607	7 176 802	36 754 808	56 723

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Adana ilinin önemli tarım ürünleri olarak narenciye, mısır, buğday, karpuz, pamuk, yerfıstığı, soya ve bal olarak sıralayabiliriz. Tablo VII 6'da önemli tarım ürünlerinin 2021 ve 2022 yılları Türkiye üretimindeki payları görülmektedir. Buna göre 2022 yılında Türkiye'deki soya üretiminin yüzde 56,7'si ilimizde üretilmekte olup; 2021 yılı üretim payı yüzde 62,8 idi. Ardından yerfıstığı üretimi gelmekte olup; 2022 yılı ülkemiz üretimi içindeki payı 49,7 iken; 2021 yılı üretim payı yüzde 49,9 idi. Bunun yanında ilimizin önemli tarım ürünleri arasında olan narenciyenin 2022 yılında Türkiye narenciye üretimi içindeki payı yüzde 35,4 olup; bir önceki yıl üretim payı yüzde 29,4 idi. Diğer yandan Türkiye karpuz üretiminin yüzde 18'i, mısır üretiminin yüzde 10,5'i, pamuk üretiminin yüzde 5,3'ü ve buğday üretiminin ise yüzde 2,7'si ilimizde yapılmaktadır. Tarımsal ürünlerin yanı sıra, Adana ili arıcılıkta da önemli merkez konumunda olup; ülkemiz bal üretiminin yüzde 10,7'si ilimizde gerçekleştirilmektedir.

Tablo VII.6 Adana İli Önemli Tarım Ürünlerinin Türkiye Üretimindeki Payı (2021-2022)

ÜRÜNLER	TÜRKİYE		ADANA		2021 Yılı	2022 Yılı
	Üretim Ton		Üretim Ton		Adana'nın	Adana'nın
	2021	2022	2021	2022	Üretim Payı %	Üretim Payı %
BUĞDAY	17.650.000	19.750.000	707.343	537.941	4,0	2,7
MISIR	6.750.000	8.500.000	810.145	888.348	12,0	10,5
PAMUK	2.250.000	2.750.000	113.689	144.471	5,1	5,3
SOYA	182.000	155.000	114.285	87.915	62,8	56,7
YER FISTIĞI	234.167	186.340	116.917	92.539	49,9	49,7
KARPUZ	3.468.717	3.394.783	689.212	610.855	19,9	18,0
NARENCİYE	5.362.615	4.710.808	1.578.512	1.669.971	29,4	35,4
BAL	96.344	118.297	12.336	12.646	12,8	10,7

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

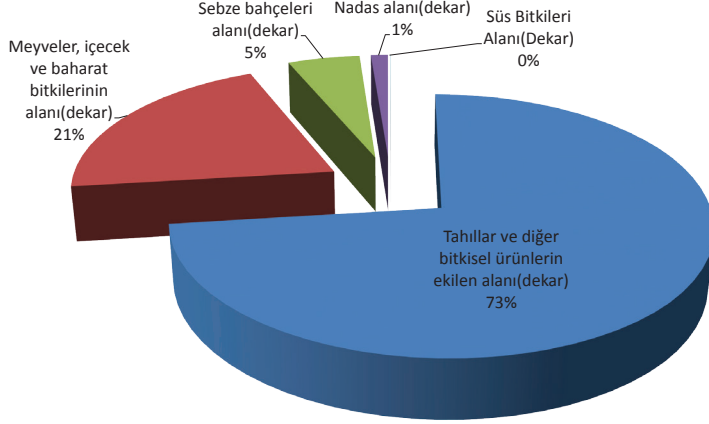
Adana ili toplam tarım arazisi, 2022 yılı itibariyle 5.045.193 dekar olup; bu arazinin yüzde 73,1'i tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin ekilen alanına aittir. Ardından yüzde 20,6 ile meyveler, içecek ve baharat bitkilerinin alanı gelmektedir. Bir önceki yıla göre toplam ekilen alanda yüzde 3,6 artış gerçekleşmiştir.

Tablo VII.7 Türkiye-Adana Tarım Arazilerinin Dağılımı (2021-2022)

TARIM ALANLARI	Türkiye	Adana	TÜRKİYE			ADANA		
			2021 Yılı % Dağılım	2022 Yılı % Dağılım	% Değişim	2021 Yılı % Dağılım	2022 Yılı % Dağılım	% Değişim
Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin ekilen alanı(dekar)	164.866.554	3.686.297	68,4	69,1	2,8	73,4	73,1	3,08
Meyveler, içecek ve baharat bitkilerinin alanı(dekar)	36.754.808	1.038.031	15,3	15,4	2,2	18,5	20,6	15,3
Sebze bahçeleri alanı(dekar)	7.176.802	258.222	13,0	3,0	-76,5	6,4	5,1	-17,6
Nadas alanı(dekar)	29.595.607	61.283	3,2	12,4	292,0	1,6	1,2	-22,4
Süs Bitkileri Alanı(Dekar)	56.723	1.360	0,0	0,0	13,4	0,0	0,0	-2,1
Toplam Alan(dekar)	238.450.494	5.045.193,20	100,0	100,0	1,7	100,0	100,0	3,6

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Grafik VII.2 Tarım Alanının Dağılımı (2022)

VII.2.2 Adana İli Sebze Ekim Alanı ve Üretim Miktarı

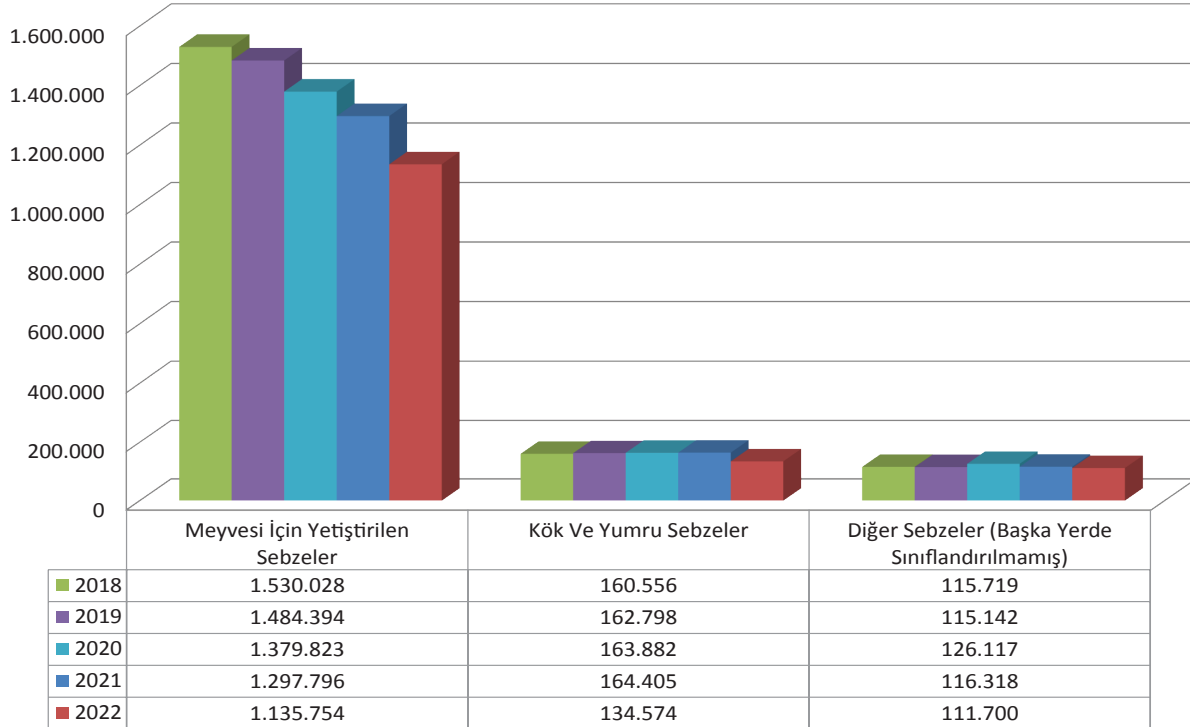
Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, Tablo VII.8 ve 9'da Adana ili sebze yetiştiriciliği verileri yer almaktadır; 2022 yılında bir önceki yıla göre toplam sebze ekilen alanda yüzde 12,9, üretimde de yüzde 12,4 azalış gerçekleşmiştir. 2021 yılında ise bir önceki yıla göre sebze ekilen alanda yüzde 4,5, üretimde de yüzde 5,5 azalış gerçekleşmişti. Üretim çeşidine göre üretimlerin genel toplamdaki payları incelendiğinde, 2022 yılında en fazla pay ekilen alanda

yüzde 82,2 ve üretimde de yüzde 82,2 pay ile "Meyvesi için Yetiştirilen Sebzeler" grubuna aittir. Bu grubun bir önceki yıl üretim payı yüzde 82,2, ekilen alan payı yüzde 72,3 idi.

Tablo VII.8 Adana İli Sebze Ekim Alanı ve Üretim Miktarı (2021-2022)

Grup adı	2021		2022		2022/2021%	
	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)
Kök Ve Yumru Sebzeler	40.789	164.405	33.044	134.574	-19,0	-18,1
Meyvesi İçin Yetiştirilen Sebzeler	229.277	1.297.796	196.613	1.135.754	-14,2	-12,5
Diğer Sebzeler Başka Yerde Sınıflandırılmamış	47.192	116.318	46.696	111.700	-1,1	-4,0
Toplam	317.258	1.578.519	276.353	1.382.028	-12,9	-12,4
% Dağılım						
	2021		2022			
	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)		
Kök Ve Yumru Sebzeler	12,9	10,4	12,0	9,7		
Meyvesi İçin Yetiştirilen Sebzeler	72,3	82,2	71,1	82,2		
Diğer Sebzeler (Başka Yerde Sınıflandırılmamış)	14,9	7,4	16,9	8,1		
Toplam Sebze	100,0	100,0	100,0	100,0		

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (örtüalrı dahildir)

Grafik VII.3 Sebze Ürünleri Üretiminin Dağılımı (2018-2022) (ton)

Tablo VII.9’da sebze çeşitlerine göre üretim payları incelendiğinde, en önemli sebze ekiminin karpuzda gerçekleştiği, ardından, kavun, kuru soğan ve salçalık biber üretimlerinin sıralandığı görülmektedir. Karpuzun 2022 yılı Türkiye üretimi içindeki payı yüzde 18’dir.

Adana ilinde önemli bir paya sahip karpuzun 2022 yılında ilin toplam sebze üretimi içindeki payı 44,2 olarak gerçekleşmiş olup; 2021 yılı payı 43,7 idi. Diğer önemli paya sahip kavunda ise 2022 yılında üretim payı yüzde 8,4 olarak gerçekleşmiş olup; 2021 yılında yüzde 12,4 idi.

Tablo VII.9 Adana İli Çeşitlerine Göre Sebze Ekim Alanı ve Üretim Miktarı (2021-2022)

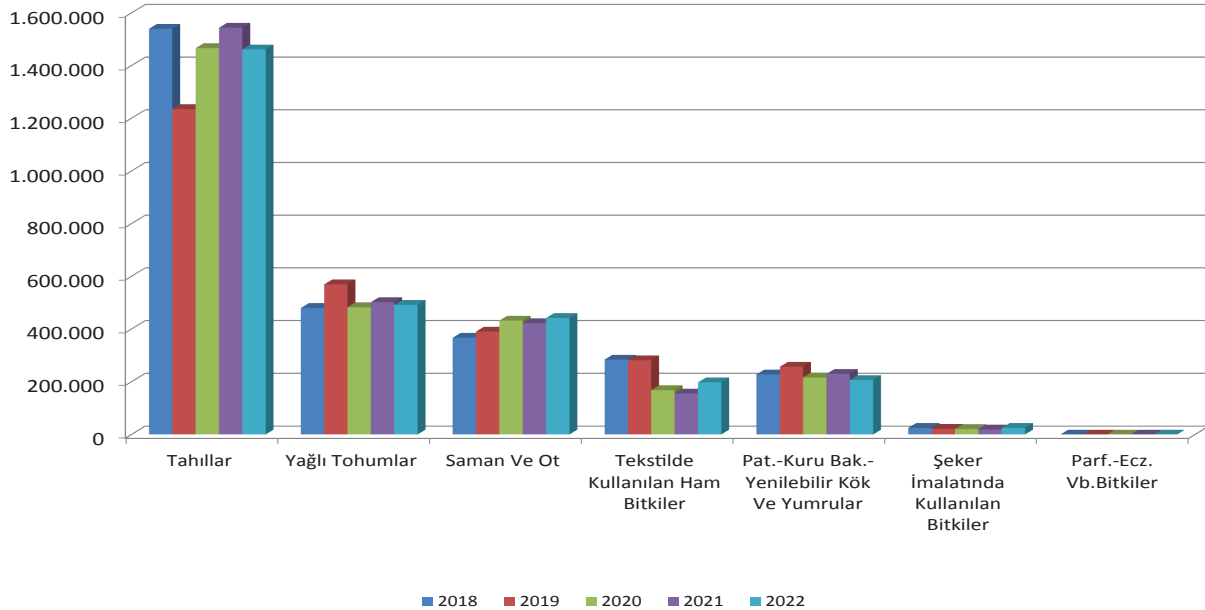
Grup Adı	Ürün adı	2021		2022		2022/2021%		2021 Yılı Pay %		2022 Yılı Pay %	
		Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)
Kök Ve Yumru Sebzeler	Soğan Taze	1.430	2.749	1.340	2.410	-6,3	-12,3	0,5	0,2	0,5	0,2
	Soğan Kuru	34.858	149.288	26.203	118.914	-24,8	-20,3	11,0	9,5	9,5	8,6
	Sarımsak Taze	15	11	30	21	100,0	90,9	0,0	0,0	0,0	0,0
	Sarımsak Kuru	510	585	580	649	13,7	10,9	0,2	0,0	0,2	0,0
	Pırasa	100	150	75	113	-25,0	-24,7	0,0	0,0	0,0	0,0
	Havuç			400	1.000					0,1	0,1
	Kereviz Kök	30	66	30	66			0,0	0,0		
Meyvesi İçin Yetiştirilen Sebzeler	Turp Kırmızı	3.846	11.556	4.386	11.401	14,0	-1,3	1,2	0,7	1,6	0,8
	Domates Sofralık	23.435	129.040	22.141	123.974	-5,5	-3,9	7,4	8,2	8,0	9,0
	Domates Salçalık	0	0	200	1.005					0,1	0,1
	Hıyar Sofralık	6.627	34.590	6.860	35.438	3,5	2,5	2,1	2,2	2,5	2,6
	Hıyar Turşuluk	200	240	200	280		16,7	0,1	0,0	0,1	0,0
	Acur			27	41					0,0	0,0
	Biber Salçalık, Kapyra	24.405	172.938	21.465	163.095	-12,0	-5,7	7,7	11,0	7,8	11,8
	Biber Dolmalık	50	75	50	75			0,0	0,0	0,0	0,0
	Biber Sivri	3.274	10.812	3.277	10.811	0,1	0,0	1,0	0,7	1,2	0,8
	Bamya	862	935	865	897	0,3	-4,1	0,3	0,1	0,3	0,1
	Patlıcan	7.838	43.270	9.145	50.492	16,7	16,7	2,5	2,7	3,3	3,7
	Kabak Sakız	3.025	11.057	3.294	13.145	8,9	18,9	1,0	0,7	1,2	1,0
	Bal Kabağı	20	130	20	130			0,0	0,0	0,0	0,0
	Bezelye, Taze	2.555	2.632	2.520	2.517	-1,4	-4,4	0,8	0,2	0,9	0,2
	Fasulye, Taze	3.890	2.639	3.700	2.441	-4,9	-7,5	1,2	0,2	1,3	0,2
	Bakla, Taze	3.227	4.019	3.699	4.392	14,6	9,3	1,0	0,3	1,3	0,3
	Börülce, Taze	100	60	106	65	6,0	8,3	0,0	0,0	0,0	0,0
	Kavun	44.637	196.147	26.191	116.101	-41,3	-40,8	14,1	12,4	9,5	8,4
	Karpuz	105.132	689.212	92.853	610.855	-11,7	-11,4	33,1	43,7	33,6	44,2
	Diğer Sebzeler (Başka Yerde Sınıflandırılmamış)	Karnabahar	1.040	2.790	1.350	3.635	29,8	30,3	0,3	0,2	0,5
Brokoli		825	1.638	800	1.588	-3,0	-3,1	0,3	0,1	0,3	0,1
Lahana Beyaz		4.780	16.880	4.260	15.358	-10,9	-9,0	1,5	1,1	1,5	1,1
Lahana Kırmızı		2.080	5.660	2.470	6.620	18,8	17,0	0,7	0,4	0,9	0,5
Marul Kıvırcık		1.350	4.050	3.350	4.650	148,1	14,8	0,4	0,3	1,2	0,3
Marul Göbekli		20.837	58.232	18.136	53.335	-13,0	-8,4	6,6	3,7	6,6	3,9
Marul İnceberg		2.150	8.600	2.150	8.600			0,7	0,5	0,8	0,6
Enginar		615	1.511	660	1.583	7,3	4,8	0,2	0,1	0,2	0,1
İspanak		9.185	11.835	9.117	10.864	-0,7	-8,2	2,9	0,7	3,3	0,8
Maydanoz		990	943	1.100	1.125	11,1	19,3	0,3	0,1	0,4	0,1
Roka		1.000	900	1.000	900			0,3	0,1	0,4	0,1
Tere		1.500	1.200	1.500	1.200			0,5	0,1	0,5	0,1
Nane		600	570	500	475	-16,7	-16,7	0,2	0,0	0,2	0,0
Semizotu		15	45	70	210	366,7	366,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Dereotu		200	200	200	200			0,1	0,0	0,1	0,0
Mantar Kültür		25	1.264	33	1.357	32,0	7,4	0,0	0,1	0,0	0,1
Genel Toplam		317.258	1.578.519	276.353	1.382.028	-12,9	-12,4	100,0	100,0	100,0	100,0

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (örtümlü dahildir)

VII.2.3 Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler Ekim Alanı ve Üretim Miktarı

Adana ili Türkiye tarımında tahıl ürünlerinde önemli yer teşkil etmektedir. Ülkemizin 2022 yılında mısır üretiminin yüzde 10,5'i, buğday üretiminin yüzde 2,4'ü Adana ilinden karşılanmaktadır. Diğer yandan ülke üretimimizin, endüstriyel bitkiler arasında yer alan pamuğun yüzde 5,3'ü, yağlı tohumlar grubunda olan soyanın yüzde 56,7'si ve yer fıstığının da yüzde 49,7'si Adana ilinde üretilmektedir. Tablo VII.10'da Adana ili tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerinin 2021-2022 yılları ekilen alan, üretim miktarları ve verim değerleri yer almaktadır. Ürün gruplarına bakıldığında en fazla ekilen ürün grubunun tahıllar olduğu görülmektedir. 2022 yılında tahılların toplam içindeki üretim payı yüzde 50,15, ekilen alan payı ise yüzde 51,73'tür. 2021 yılında tahılların toplam içindeki üretim payı yüzde 52,34 ekilen alan payı ise yüzde 53,71 idi. Tahıl grubunda da en önemli üretim payına sahip mısırın, 2022 yılında tahıllar üretiminin içindeki payı yüzde 31,4 olup; buğday üretiminin payı ise yüzde 19,3'tür.

Grafik - VII.4 Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünlerinin Üretim Dağılımı (2018-2022) (ton)

Tablo VII.10 Adana İli Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Alanı, Üretimi ve Verimi (2021-2022)

Ürün adı	2021			2022			2022/2021 %		2021 Yılı Pav %		2022 Yılı Pav %	
	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Verim (kg/da)	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Verim (kg/da)	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)
Parfümeri-Eczacılık Vb.Bitkiler-Sekerpancari Ve Yem Bitkileri Tohumları	292	27	721	544	58	820	86,30	114,81	0,01	0,00	0,01	0,00
Oğul Otu Melisa	11	2	333	14	4	444	27,27	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Adaçayı	24	7	318	74	22	306	208,33	214,29	0,00	0,00	0,00	0,00
Lavanta	257	18	70	456	32	70	77,43	77,78	0,01	0,00	0,01	0,00
Patates-Kuru Baklagiller-Yenilebilir Kök Ve Yumrular	107.062	230.223	4.394	103.658	206.742	9.822	-3,18	-10,20	2,38	8,01	2,17	7,32
Tatlı Patates	-	-	-	37	185	5.000	-	-	-	-	0,00	0,01
Patates Tatlı Patates Hariç	60.950	224.794	3.688	56.560	201.362	3.560	-7,20	-10,42	1,36	7,82	1,18	7,13
Salep	-	-	-	4	1	500	-	-	-	-	0,00	0,00
Nohut, Kuru	36.086	4165	115	38.008	3.910	103	5,33	-6,12	0,80	0,14	0,79	0,14
Mercimek, Kuru Kırmızı	27	6	222	50	11	220	85,19	83,33	0,00	0,00	0,00	0,00
Mercimek, Kuru Yeşil	10	1	100	10	1	100	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bezelye, Kuru	14	2	143	355	71	200	2435,71	3450,00	0,00	0,00	0,01	0,00
Fasulye Kuru	9.975	1255	126	8.634	1.201	139	-13,44	-4,30	0,22	0,04	0,18	0,04
Saman Ve Ot	178.943	422.448	18.778	192.254	442.105	33.265	7,44	4,65	3,99	14,69	4,02	15,65
Yonca Yeşilot	12.645	22911	1.812	15.780	27.622	1.750	24,79	20,56	0,28	0,80	0,33	0,98
Koruğa Yeşilot	2.500	1.950	780	3.000	2.350	783	20,00	20,51	0,06	0,07	0,06	0,08
Yulaf Yeşilot	3.430	3550	1.035	5.123	5.702	1.113	49,36	60,62	0,08	0,12	0,11	0,20
Sorgum Yeşilot	3.512	9.848	2.804	2.885	8.268	2.866	-17,85	-16,04	0,08	0,34	0,06	0,29
Triticale Yeşilot	2.700	950	352	5.304	5.946	1.121	96,44	525,89	0,06	0,03	0,11	0,21
Yem Salgamı	-	-	-	30	210	7.000	-	-	-	-	0,00	0,01
Sudan Otu Yemlik	-	-	-	25	150	6.000	-	-	-	-	0,00	0,01
Mısır Slaj	62.794	286.612	4.564	63.477	294.529	4.640	1,09	2,76	1,40	9,97	1,33	10,42
Bezelye Yemlik	210	271	1.290	234	303	1.295	11,43	11,81	0,00	0,01	0,00	0,01
Arpa Yeşilot	5.000	1.500	300	7.000	1.890	270	40,00	26,00	0,11	0,05	0,15	0,07
Fig Adı Yeşil Ot	81.077	84.360	1.040	81.414	80.525	989	0,42	-4,55	1,81	2,93	1,70	2,85
Fig Macar Yeşil Ot	1.300	390	300	2.000	600	300	53,85	53,85	0,03	0,01	0,04	0,02
Çavdar Otu Yeşilot	100	180	1.800	100	180	1.800	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,01
İtalyan Cimi Yemlik	3.675	9.926	2.701	5.070	13.240	2.611	37,96	33,39	0,08	0,35	0,11	0,47
Başka Yerde Sınıflandırılmamış Diğer Yem Bitkileri Tahıl Samanı Ve Kabuklar Hariç	-	-	-	812	590	727	-	-	-	-	0,02	0,02
Şeker İmalatında Kullanılan Bitkiler	4.309	19.961	4.632	5.000	25.341	5.068	16,04	26,95	0,10	0,69	0,10	0,90
Şeker Pancarı	4.309	19.961	4.632	5.000	25.341	5.068	16,04	26,95	0,10	0,69	0,10	0,90
Tahıllar	2.349.907	1.544.166	2.822	2.400.801	1.461.847	2.615	2,17	-5,33	52,34	53,71	50,15	51,73
Durum Buğdayı	1.013	178	176	21.500	6.245	290	2022,41	3408,43	0,02	0,01	0,45	0,22
Buğday, Durum Buğdayı Hariç	1.586.010	707343	446	1.397.811	537.941	385	-11,87	-23,95	35,32	24,60	29,20	19,04
Mısır	664.187	810145	1.220	866.983	888.348	1.025	30,53	9,65	14,79	28,18	18,11	31,44
Arpa Diğer	96.902	26082	275	112.577	28.911	261	16,18	10,85	2,16	0,91	2,35	1,02
Çavdar	1.000	241	241	1.050	214	204	5,00	-11,20	0,02	0,01	0,02	0,01
Yulaf	195	49	251	180	44	244	-7,69	-10,20	0,00	0,00	0,00	0,00
Triticale	600	128	213	700	144	206	16,67	12,50	0,01	0,00	0,01	0,01
Tekstilde Kullanılan Ham Bitkiler	437.802	155.755	711	605.672	197.927	654	38,34	27,08	9,75	5,42	12,65	7,00
Pamuk, Çırcırlanmamış Kütlü	218.901	113689	519	302.836	144.471	477	38,34	27,08	4,88	3,95	6,33	5,11
Pamuk, Çırcırlanmış Lifli	218.901	420666	192	302.836	53.456	177	38,34	27,08	4,88	1,46	6,33	1,89
Yağlı Tohumlar	1.411.464	502.422	1.965	1.479.019	491.741	2.153	4,79	-2,13	31,44	17,48	30,90	17,40
Soya Fasulyesi	245.296	114285	466	194.180	87.915	453	-20,84	-23,07	5,46	3,98	4,06	3,11
Yerfıstığı, Kabuklu	274.914	116917	425	222.229	92.539	416	-19,16	-20,85	6,12	4,07	4,64	3,27
Avceği Tohumu Yağlık	652.083	201366	309	738.127	222.682	302	13,20	10,59	14,52	7,00	15,42	7,88
Avceği Tohumu Cerezlik	-	-	-	2.000	408	204	-	-	-	-	0,04	0,01
Susam Tohumu	20.240	1629	86	18.627	1.445	78	-7,97	-11,30	0,45	0,06	0,39	0,05
Aspir	-	-	-	1.000	64	64	-	-	-	-	0,02	0,00
Kanola Veya Kolza Tohumu	30	11	367	20	7	350	-33,33	-36,36	0,00	0,00	0,00	0,00
Pamuk Çekirdeği Çiğit	218.901	68214	312	302.836	86.681	286	38,34	27,07	4,88	2,37	6,33	3,07
GENEL TOPLAM	4.489.779	2.875.002	34.023	4.786.948	2.825.761	54.397	6,62	-1,71	100,00	100,00	100,00	100,00

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

VII.2.4 Meyve Ağaçları Sayısı ve Meyve Üretimi

2022 yılında toplu meyvelik ekim alanında yüzde 15,3, üretimde ise yüzde 9,4 artış gerçekleşmiştir. Bir önceki yıl ise toplu meyve ekim alanında 7,1, üretimde ise yüzde 25,2 artış gerçekleşmişti.

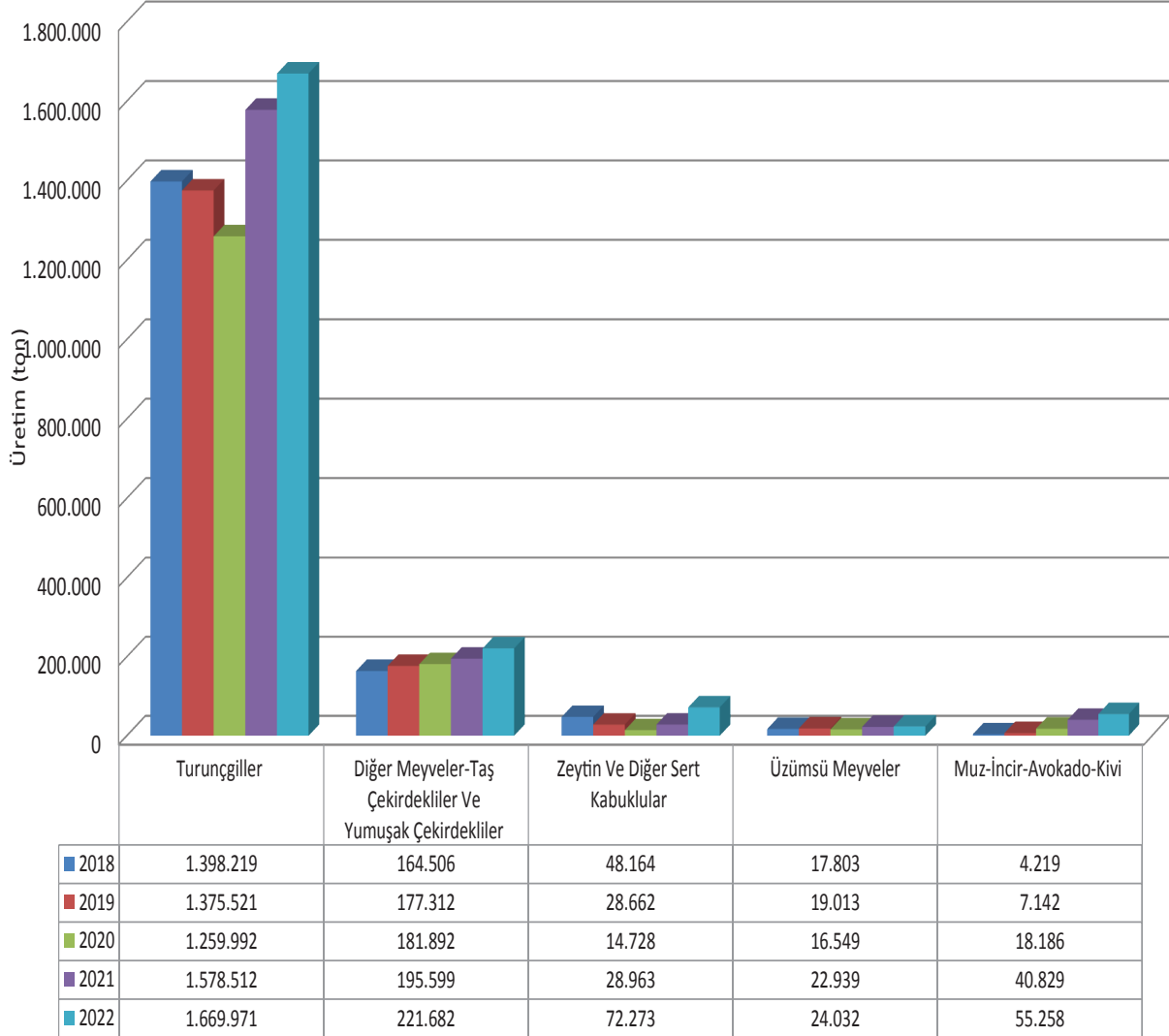
Üretim payları incelendiğinde ise meyve üretiminde en önemli paya turunçgillerin sahip olduğu görülmektedir. Ülke tarımına tahıl ürünlerinin yanında turunçgil üretimi de büyük katkı sağlamaktadır. Ülkemizin narenciye üretiminin yüzde 35,4'ü Adana ilinden karşılanmaktadır.

2022 yılında toplam toplu meyvelik üretimin yüzde 81,7'si turunçgil meyvelerinden oluşmaktadır. 2021 yılında bu oran yine yüzde 84,6 idi. Diğer önemli ürün grubu olan Diğer Meyvelerin (taş çekirdekli ve yumuşak çekirdekli) üretim payı ise yüzde 10,5'tir.

Ürün bazında meyve üretimlerine bakıldığında da portakal, mandalin, altıntop, limon ve zeytin üretimi meyvecilikte önemli paya sahiptir. Toplam meyvelik üretiminde; mandalinin payı yüzde 36,4, portakalın payı yüzde 16,2, limonun payı yüzde 20,6, altıntopun payı yüzde 8,4 ve zeytinin payı yüzde 3,2'dir.

Grafik VII.5 Meyve Ürünleri Üretiminin Dağılımı (2018-2022) (ton)

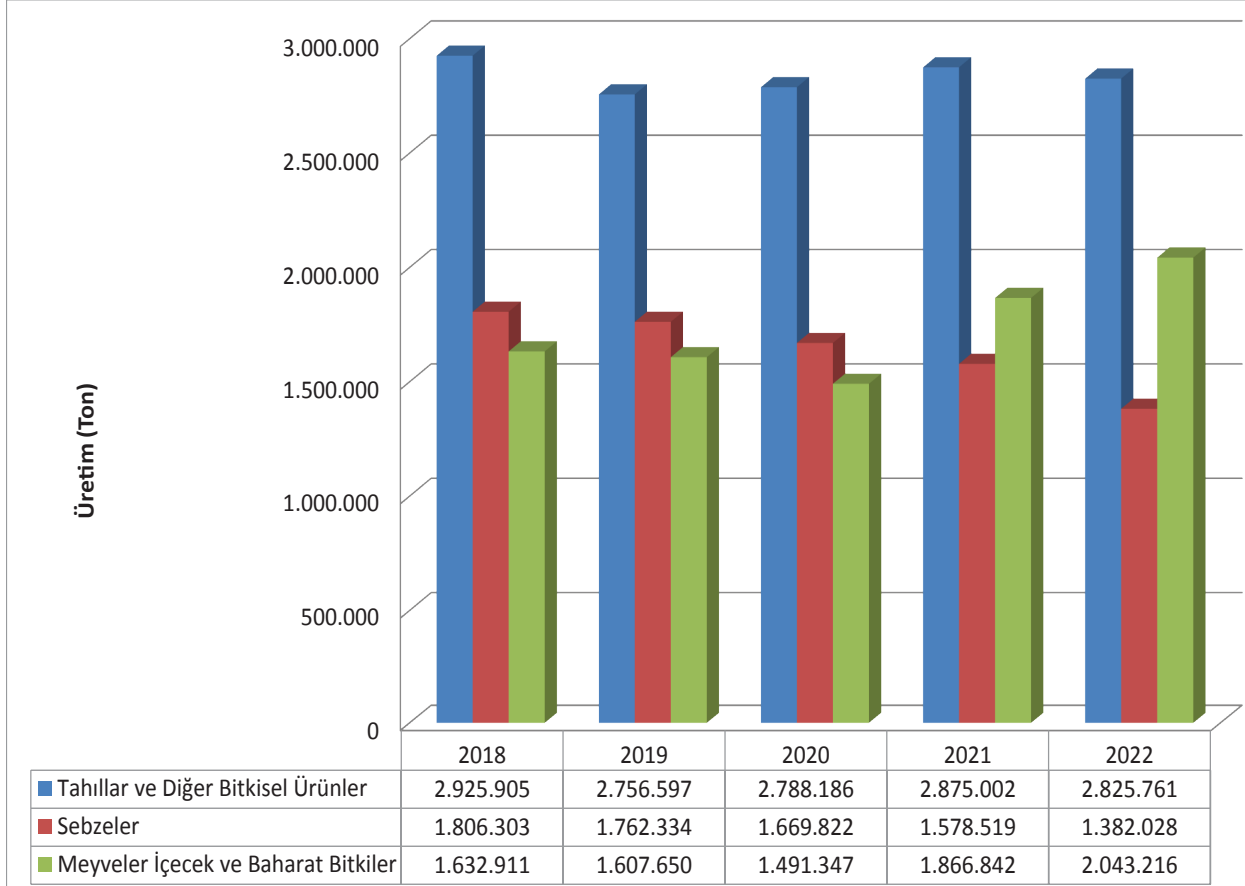

Tablo VII.11 Adana İli Meyve Ağaçları Sayısı ve Meyve Üretimi (2021-2022)

Ürün Grupları	2021 Yılı		2022 Yılı		2022/2021 %		2021 Yılı	2022 Yılı
	Toplu Meyveliklerin Alanı (Dekar)	Üretim (Ton)	Toplu Meyveliklerin Alanı (Dekar)	Üretim (Ton)	Toplu Meyveliklerin Alanı (Dekar)	Üretim (Ton)	Üretim (Ton)	Üretim (Ton)
Üzümsü Meyveler	29.570	22.939	28.477	24.032	-3,7	4,8	1,2	1,2
Üzüm (Sofralık-Çekirdekli)	28.846	22.447	27.753	23.494	-3,8	4,7	1,2	1,1
Üzüm (Sofralık-Çekirdeksiz)	159	137	159	150	0,0	9,5	0,0	0,0
Üzüm (Kurutmalık-Çekirdekli)	550	345	550	377	0,0	9,3	0,0	0,0
Üzüm (Şaraplık)	15	10	15	11	0,0	10,0	0,0	0,0
Muz-İncir-Avokado-Kivi	9.998	40.829	15.835	55.258	58,4	35,3	2,2	2,7
Avokado	766	6	3557	7	364,4	0,0	-	-
Muz	6211	38800	8727	53141	40,5	37,0	2,1	2,6
Kivi	150	101	188	343	25,3	239,6	0,0	0,0
İncir	2.871	1.922	3.363	1.767	17,1	-8,1	0,1	0,1
Turunçgiller	618.895	1.578.512	722.798	1.669.971	16,8	5,8	84,6	81,7
Portakal (Washington)	39.278	138.870	42.028	133.822	7,0	-3,6	7,4	6,5
Portakal (Yafa)	910	1.939	350	1.216	-61,5	-37,3	0,1	0,1
Portakal (Diğer)	64.621	178.181	78.921	195.726	22,1	9,8	9,5	9,6
Mandalina (Satsuma)	33.046	109.954	37.116	107.936	12,3	-1,8	5,9	5,3
Mandalina (Clementin)	15.037	57.149	15.815	48.718	5,2	-14,8	3,1	2,4
Mandalina (Diğer)	217.394	485.708	271.597	586.965	24,9	20,8	26,0	28,7
Limon	208.648	405.773	237.039	421.307	13,6	3,8	21,7	20,6
Greyfurt (Altıntop)	39.961	199.414	39.930	172.521	-0,1	-13,5	10,7	8,4
Turunç	0	1.524	2	1760	-	15,5	0,1	0,1
Diğer Meyveler-Taş Çekirdekli ve Yumuşak Çekirdekli	94.146	195.599	119.168	221.682	26,6	13,3	10,5	10,8
Elma (Golden)	2.361	2.932	2.354	3.001	-0,3	2,4	0,2	0,1
Elma (Starking)	4.721	7.047	4.721	7.014	0,0	-0,5	0,4	0,3
Elma (Amasya)	1.302	751	1.292	773	-0,8	2,9	0,0	0,0
Elma (Grannysmith)	355	901	355	896	0,0	-0,6	0,0	0,0
Elma (Diğer)	3.350	9.029	3.251	9.512	-3,0	5,3	0,5	0,5
Armut	1.575	1.877	1.645	2.317	4,4	23,4	0,1	0,1
Ayva	180	145	180	151	0,0	4,1	0,0	0,0
Yenidünya	58	174	58	222	0,0	27,6	0,0	0,0
Şeftali (Nektarin)	9.320	20.600	16.216	21.512	74,0	4,4	1,1	1,1
Şeftali (Diğer)	7.877	12.688	14.452	16.550	83,5	30,4	0,7	0,8
Erik	7.777	17.017	8.380	19.641	7,8	15,4	0,9	1,0
Kayısı	4.340	6.172	6.742	6.599	55,3	6,9	0,3	0,3
Kiraz	12.797	7.499	12.945	7.373	1,2	-1,7	0,4	0,4
Vişne	57	196	57	193	0,0	-1,5	0,0	0,0
Kızılcık	0	78	0	79	-	1,3	0,0	0,0
Çilek	1111	2.693	2188	5799	96,9	115,3	0,1	0,3
Böğürten	67	89	67	89	0,0	0,0	0,0	0,0
Ahududu	2	4	24	48	-	-	0,0	0,0
Dut	40	461	77	464	92,5	0,7	0,0	0,0
Nar	21.892	83.889	23.872	88.231	9,0	5,2	4,5	4,3
Trabzon Hurması	11.203	19.452	14.401	29.067	28,5	49,4	1,0	1,4
Hünnap	10	3	10	6	0,0	-	-	0,0
Maviyemiş	4	8	5	10	-	-	0,0	0,0
Keçi Boynuzu	3.717	1.890	5.637	2.108	-	11,5	0,1	0,1
Çörek Otu Tohumu	-	-	218	22	-	-	0,0	0,0
Kekik	30	4	21	5	-30,0	25,0	0,0	0,0
Zeytin Ve Diğer Sert Kabuklular	147.701	28.963	151.753	72.273	2,7	149,5	1,6	3,5
Zeytin (Sofralık)	49.420	3.970	51.000	21.602	3,2	444,1	0,2	1,1
Zeytin (Yağlık)	72.116	17.030	74.016	42.227	2,6	148,0	0,9	2,1
Badem	13.491	4.244	13.540	4.612	0,4	8,7	0,2	0,2
Ceviz	12.674	3.719	13.153	3.831	3,8	3,0	0,2	0,2
Fındık	-	-	44	1	-	-	0,0	0,0
GENEL TOPLAM	900.310	1.866.842	1.038.031	2.043.216	15,3	9,4	100,0	100,0

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Grafik VII.6 Ürün Gruplarına Göre Bitkisel Üretim Miktarı (2018-2022) (ton)

VII.2.5 Nitelikli Örtüaltı Tarım Alanları

İlimizde örtüaltı üretimde ağırlıklı olarak alçak tünel uygulaması yapılmaktadır. 2022 yılında toplam örtüaltı üretiminin yüzde 76,6'sı alçak tünel olarak yapılmış olup; bir önceki yıl bu oran yüzde 88,3 idi.

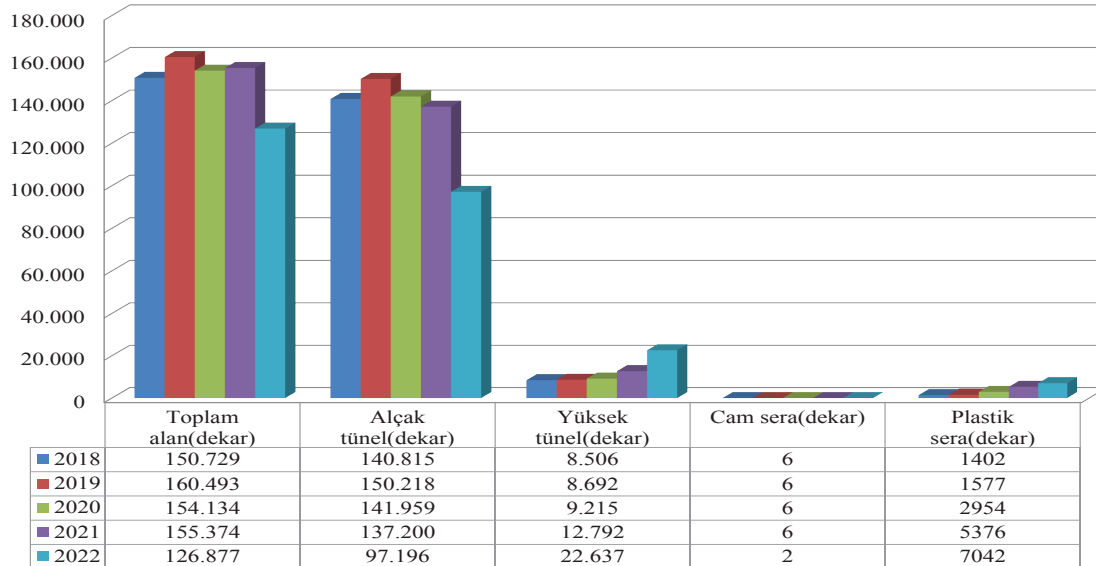
Tablo VII.12 Nitelikli Örtüaltı Tarım Alanları (2021-2022) (Dekar)

Yıl	Alçak Tünel (Dekar)	Yüksek Tünel (Dekar)	Cam Sera (Dekar)	Plastik Sera (Dekar)	Toplam Alan (Dekar)
2022	97.196	22.637	2	7.042	126.877
2021	137.200	12.792	6	5.376	155.374
2022 (% Dağılım)	76,6	17,8	0,00	5,6	100,0
2021 (% Dağılım)	88,3	8,2	0,00	3,5	100,0
% Değişim (2022/2021)	-29,2	77,0	-66,67	31,0	-18,3

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Grafik VII.7 yıllara göre nitelikli örtüaltı tarım alanları 2018-2022 yılları dağılımı yer almaktadır. 2022 yılında örtüaltı ekilen alanda yüzde 18,3 azalış gerçekleşmiş olup; bir önceki yıl ise yüzde 1 artış gerçekleşmişti.

Grafik VII.7 Yıllara Göre Nitelikli Örtü Altı Tarım Alanları Dağılımı (2018-2022) (ton)

VII.2.6 Örtüaltı Üretim

Tablo VII.13'de örtüaltı türü ve ürün çeşitlerine göre ekilen alan ve üretim miktarları yer almaktadır. İlimizde örtüaltı tarımda sebzeçilik yaygındır.

Örtüaltı üretimde ürün bazında karpuz, kavun, kavun, biber ve patlıcan ağırlıktadır. Karpuzun toplam örtüaltı ekilen alan içinde 2022 yılı ekilen alan payı yüzde 57,9, üretim payı yüzde 60'tır. Araldından kavunun toplam örtüaltı ekilen alan içindeki payı 13,3, üretim içindeki payı yüzde 9,5, biberin (Sivri, Salçalık, Kapyra) toplam örtüaltı ekilen alan içindeki payı yüzde 9,6, üretim içindeki payı yüzde 15,1'dir. 2022 yılında bir önceki yıla göre değişim oranına bakıldığında, toplam örtüaltı üretiminde yüzde 28 ve ekilen alanda yüzde 120 azalış gerçekleşmiştir. 2021 yılında toplam örtüaltı üretiminde yüzde 2, ekilen alanda yüzde 1 azalış gerçekleşmiştir

Tablo VII.13 Ürün Çeşidine Göre Örtüaltı Üretim (2021-2022)

Grup adı	Ürün Adı	2021		2022		2022/2021 %		2021		2022	
		Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Ekilen Alan	Üretim (Ton)	Ekilen Alan Payı %	Üretim Payı %	Ekilen Alan Payı %	Üretim Payı %
Alçak Tünel	Biber (Salçalık, Kapyra)	8.700	99.400	9.200	105.650	6	6	5,9	10,9	8,6	14,5
	Biber (Sivri)	1.015	4.541	1.017	4.550	0	0	0,7	0,5	1,0	0,6
	Domates (Sofralık)	3.860	30.450	3.650	28.680	-5	-6	2,6	3,3	3,4	3,9
	Fasulye, Taze	40	80			-100	-100	0,0	0,0	0,0	0,0
	Hıyar (Sofralık)	4.225	25.900	4.100	25.175	-3	-3	2,8	2,8	3,9	3,4
	Kabak (Sakız)	1.750	5.985	1.700	5.625	-3	-6	1,2	0,7	1,6	0,8
	Karpuz	78.352	550.510	61.675	438.100	-21	-20	52,8	60,2	57,9	60,0
	Kavun	28.956	137.249	14.200	69.375	-51	-49	19,5	15,0	13,3	9,5
	Marul Göbekli	4.000	14.000			-100	-100	2,7	1,5	0,0	0,0
	Marul Iceberg	1.500	6.000			-100	-100	1,0	0,7	0,0	0,0
	Marul Kıvrıkcık	1.000	3.000			-100	-100	0,7	0,3	0,0	0,0
	Maydanoz	600	540	100	90	-83	-83	0,4	0,1	0,1	0,0
	Nane	600	570			-100	-100	0,4	0,1	0,0	0,0
	Roka	1.000	900	100	90	-90	-90	0,7	0,1	0,1	0,0
	Tere	1.500	1.200	750	600	-50	-50	1,0	0,1	0,7	0,1
Cam Sera	Domates Sofralık	6	84	2	60	-67	-29	0,0	0,0	0,0	0,0
Plastik Sera	Biber Sivri	356	2.699	360	2.745	1	2	0,2	0,3	0,3	0,4
	Domates Sofralık	477	7.579	487	8.078	2	7	0,3	0,8	0,5	1,1
	Hıyar Sofralık	18	151	41	430	128	185	0,0	0,0	0,0	0,1
	Kabak Sakız	250	1.750	600	4.500	140	157	0,2	0,2	0,6	0,6
Yüksek Tünel	Domates Sofralık	2	8	2	8	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Hıyar Sofralık	114	796	139	971	22	22	0,1	0,1	0,1	0,1
	Karpuz	3.530	18.195	3.680	18.920	4	4	2,4	2,0	3,5	2,6
	Kavun	675	2.775	675	3.075	0	11	0,5	0,3	0,6	0,4
	Marul Göbekli			4.000	14.000	-	-	-	-	3,8	1,9
	Marul Iceberg			1.500	6.000	-	-	-	-	1,4	0,8
	Marul Kıvrıkcık			1.000	3.000	-	-	-	-	0,9	0,4
	Nane			500	475	-	-	-	-	0,5	0,1
	Patlıcan	6.000	37.200	7.200	44.640	20	20	4,0	4,1	6,8	6,1
TOPLAM	148.526	914.362	106.478	730.722	-28	-20	100,0	100,0	100,0	100,0	

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Tablo VII.14 ise örtüaltı kesme çiçek üretimi yer almakta olup; 2022 yılında toplam 1 milyon 104 bin m² alanda 58 milyon 857 bin adet kesme çiçek üretilmiş ve bir önceki yıla göre ekilen alanda yüzde 1 artış gerçekleşmiştir.

Tablo VII.14 Örtüaltı Kesme Çiçek Üretimi (2021-2022)

Grup Adı	Ürün	2021		2022		2022/2021 %		2021		2022	
		Toplam Ekilen Alan (mt2)	Toplam Üretim (Adet)	Toplam Ekilen Alan (mt2)	Toplam Üretim (Adet)	Ekilen Alan	Üretim	Ekilen Alan Payı %	Üretim Payı %	Ekilen Alan Payı %	Üretim Payı %
Plastik Sera	Dış Mekan Süs Bitkileri	15.000	750.000	15.000	750.000	0	0	1,4	1,3	1,4	1,3
	Gül, Kesme	271.000	16.260.000	271.000	16.260.000	0	0	24,7	27,7	24,5	27,6
	İç Mekan Süs Bitkileri Oda Bitkileri	25.000	1.250.000	25.000	1.250.000	0	0	2,3	2,1	2,3	2,1
Yüksek Tünel	Dış Mekan Süs Bitkileri	374.000	18.700.000	374.000	18.700.000	0	0	34,2	31,9	33,9	31,8
	Gül, Kesme	125.000	7.500.000	134.200	7.647.200	7	2	11,4	12,8	12,2	13,0
	İç Mekan Süs Bitkileri Oda Bitkileri	285.000	14.250.000	285.000	14.250.000	0	0	26,0	24,3	25,8	24,2
Genel Toplam		1.095.000	58.710.000	1.104.200	58.857.200	1	0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Tablo VII.15'te örtüaltı meyvecilikte çilek ve muz üretimi yer almakta olup; toplam ekilen alan 2022 yılında 9.096 dekar ve üretim 53.016 tondur. Sera meyveciliğinde ekilen alan ve üretimde en önemli artış muzda gerçekleşmiştir.

Tablo VII.15 Örtüaltı Meyve Üretimi (2021-2022)

Örtü Altı Türü	Ürün Adı	2021		2022		2022/2021 %		2021		2022	
		Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Ekilen Alan	Üretim	Ekilen Alan Payı %	Üretim Payı %	Ekilen Alan Payı %	Üretim Payı %
Alçak Tünel	Çilek	102	128	704	1.820	590,2	1.321,9	1,8	0,4	7,7	3,4
Plastik Sera	Muz	3.914	25.720	5.134	33.275	31,2	29,4	68,0	71,7	56,4	62,8
	Çilek	50	225	110	495	120,0	120,0	0,9	0,6	1,2	0,9
Yüksek Tünel	Muz	1.677	9.735	3.143	17.391	87,4	78,6	29,2	27,1	34,6	32,8
	Çilek	10	80	5	35	-50,0	-56,3	0,2	0,2	0,1	0,1
TOPLAM		5.753	35.888	9.096	53.016	58,1	47,7	100,0	100,0	100,0	100,0

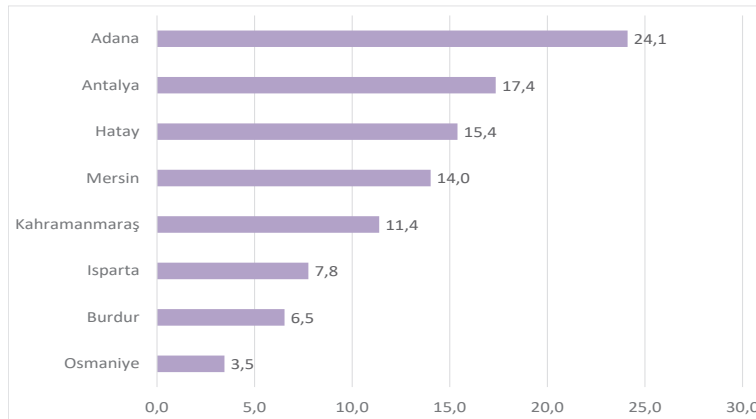
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

VIII. SANAYİ VE TİCARET

VIII.1 Sanayi

Bölge gelişmiş bir kara ve demir yolu ağı ile şehir merkezinde olan havayolu sayesinde yolcu taşımacılığının yanı sıra özellikle dış pazarlar açısından yük taşımacılığında önemli bir üs konumundadır. Bunun yanında Yumurtalık Serbest Bölgesi ile ülkemizin en geniş arazi yapısına sahip ve her türlü altyapısı tamamlanmış olan Organize Sanayi Bölgesindeki yatırımlar da son yıllarda sektörel çeşitlilik açısından geniş dağılım göstermiştir. Ortadoğu ülkelerine yakınlığı açısından cazibe merkezi konumunda olmasıyla da, yeni yerli ve yabancı yatırımcılar için fırsatlar kentidir. Adana sanayisi, büyük ölçekli tekstil firmalarının yanında, hazır giyim, makine alet ve yedek parça sanayisi, otomotiv ve yedek parça, bitkisel yağ, plastik, gıda, çimento ve mobilya sanayi ağırlıktadır. İmalat sanayinde; gıda, hazır giyim, kimya ve orman ürünleri sanayi gelişmiştir. Ayrıca narenciye alanları genişletilmiş, seracılık yaygınlaşmaya başlamıştır. Sanayi üretimi için uygun koşulların olması, ham maddenin kaynağında bulunması, yatırım ve ihracat için çok çeşitli imkân ve altyapının mevcut olması önem arz etmektedir. Diğer yandan Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattı ile Ceyhan-Yumurtalık arasında önemli yatırım fırsatları yakalanmıştır. Özellikle Petrokimya ve buna bağlı sanayi yatırımları ile enerji yatırımlarının bu bölgede yapılabileceği düşünülmektedir.

Grafik VIII.1. Akdeniz Bölgesinde Sanayi İşletmelerinin İllere Göre Dağılımı(%) (2020)

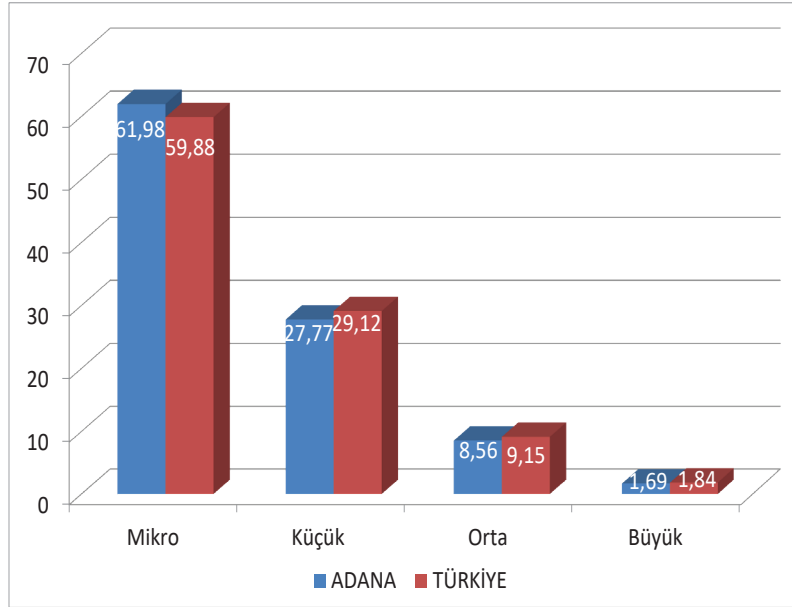
Akdeniz Bölgesi il bazında sanayi işletmelerinin sayısına bakıldığında Adana ili Bölgede %24,1 oran ile en fazla sanayi işletmesine sahip il durumundadır. Ardından yüzde 17,4 ile Antalya ve yüzde 15,4 ile Hatay illeri sıralanmaktadır

Kaynak: T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı/Adana İl Sanayi Durum Raporu 2020

Tablo VIII.1 Adana İlinde İmalat Sanayi İşletmelerinin Teknoloji Düzeyine Göre Dağılımı (2020)

Teknoloji Düzeyi	İstihdam					İşletme Sayısı				
	Türkiye	Pay %	Adana	Pay (%)	Türkiye İçindeki Payı (%)	Türkiye	Pay (%)	Adana	Pay (%)	Türkiye İçindeki Payı (%)
Yüksek	1.581	1,29	29	1,02	1,83	108.058	2,93	335	0,43	0,31
Orta-Yüksek	23.752	19,33	553	19,4	2,33	806.447	21,83	15.804	20,41	1,96
Orta-Düşük	34.380	27,97	747	26,21	2,17	984.296	26,65	19.451	25,12	1,98
Düşük	63.190	51,41	1.521	53,37	2,41	1.794.607	48,59	41.856	54,05	2,33
Toplam	122.903	100	2.850	100	2,32	3.693.408	100	77.446	100	2,1

Grafik VIII.2. Adana-Türkiye Sanayi İşletmelerinin Ölçeklerine Göre Dağılımı (%) (2020)

Adana ilinde 2020 yılında faaliyette bulunan toplam 3.027 sanayi işletmesinin %61,9'i mikro, %27,8'i küçük, %8,6'sı orta ve %1,69'u büyük ölçekli işletmedir. Mikro ölçekli işletmelerin payının ülke ortalamasından yüksek; küçük, orta ve büyük ölçekli işletmelerin paylarının ülke ortalamalarından düşük olduğu grafikte görülmektedir.

Kaynak: T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı/Adana İl Sanayi Durum Raporu 2020

Grafik VIII.3. Adana İlinde Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı (%) (2020) (İlk 10 Sektör)

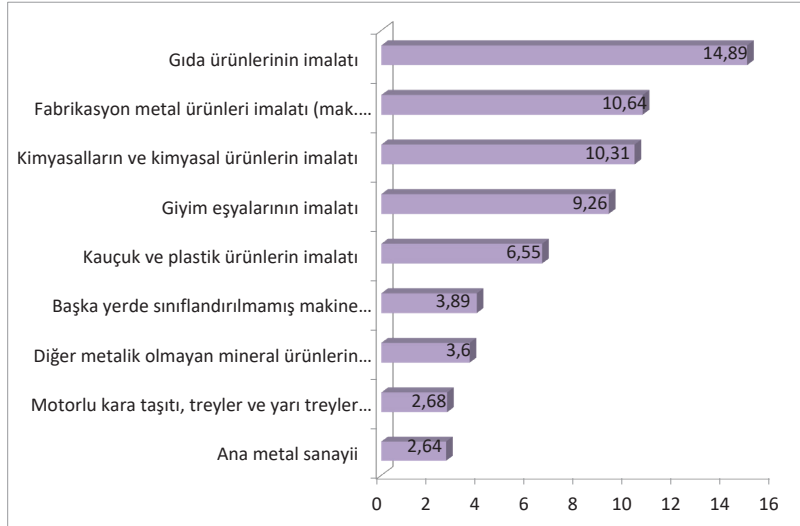
VIII.1.1 Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı

81 İl Sanayi Durum Raporu'nda(*) Adana ilinde sanayi işletmelerinin sektörel dağılımı incelendiğinde, ilk sırada yüzde 21,54 ile gıda ürünleri, ikinci sırada 9,98 ile Fabrikasyon Metal ürünleri ve üçüncü sırada ise yüzde 8,72 ile Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine Ekipmanları sektörleri yer almaktadır.

Grafik VIII.4. Adana İlinde Sanayi İşletmelerinin İstihdam Dağılımı (%) (2020) (İlk 10 Sektör)

VIII.1.2 Sanayi İşletmelerinde Çalışan Sayısı

Adana ilinde sanayi sektörünün istihdamında yüzde 14,89 ile Gıda Ürünleri, yüzde 10,64 ile Fabrikasyon Metal Ürünleri ve yüzde 10,31 ile Kimyasal ve Kimyasal Ürünler ürünleri sektörleri ilk üç sırada yer almaktadır.

Kaynak: T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı/Adana İl Sanayi Durum Raporu 2020

VIII.2 Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının başvurusu üzerine Bakanlık tarafından gerekli çalışmalar yapılarak kuruluş süreci başlatılan 1341 hektar büyüklüğündeki Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi 17/10/2007 tarihli ve 26673 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 19/07/2007 tarihli ve 2007/12632 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ilan edilmiştir.

Bölgenin, Ortadoğu petrol ve doğalgaz rezervleri, uluslararası enerji boru hatları ve İskenderun limanına olan yakınlığı ile enerji sektörü için önemli bir yatırım alanı olacağı düşünülmektedir. Bölgede özellikle rafineri, petrokimya tesisi, termik santral gibi entegre ve büyük ölçekli tesisler yer alacaktır.

Bölgenin halihazır haritasının hazırlanması işi tamamlanmış olup; jeolojik-jeoteknik etüt raporunun hazırlanması ve takip eden diğer işler devam etmektedir.

VIII.3 İstanbul Sanayi Odası İlk 500 Sanayi Kuruluşu Anketi

İstanbul Sanayi Odası’nın 2022 yılı ilk 500 Sanayici Anketi araştırmasında Adana ilinden 14 firma ilk 500 arasına girebilmiştir. Sektörel bazda bakıldığında Kimya, gıda-tarım, tekstil, demir-çelik sektörleri sıralamada yer almıştır. 14 firmanın üretimden satışları toplandığında, yaklaşık 70 milyar 485 milyon TL (*ismi açıklanmayan firmanın satış değeri; bir üst ve bir alt sıradaki satışların ortalaması olarak alınmıştır) satış gerçekleşmiş olup; bir önceki yıl sıralamaya giren toplam 12 firmanın satışı 32 milyar 868 TL idi. Odalara göre yapılan sıralamada Adana ili ilk 500 firma arasına giren 14 firma ile 8’inci sırada yer almış olup; ilk sırada 152 firma ile İstanbul Sanayi Odası, 40 firma ile Kocaeli Sanayi Odası ve 38 firma ile Ege Bölgesi Sanayi Odası sıralanmaktadır. Çevre iller ile kıyaslama yapıldığında; Gaziantep 28 firma ile 5’inci, Kayseri ise 17 firma ile 63’ncü ve Mersin 7 firma ile 14’üncü sırada yer almıştır.

Tablo VIII.2 Yıllara Göre İSO İlk 500 Sanayici Firma Arasındaki Adana Firmaları

Yıl	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
İlk 500	14	12	10	13	11	12	13	14	14	12	12	12

Kaynak: İstanbul Sanayi Odası

Tablo VIII.3 2022 Yılı İSO İlk 500 Sanayici Firma Arasındaki Adana Firmaları

2021 Sıra	2022 Sıra	Kuruluş Adı	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
22	20	Sasa Polyester Sanayi A.Ş.	31.192.698.121,00
214	238	Elita Gıda San. ve Tic. A.Ş.	4.677.297.665,00
263	264	Abdiogulları Plastik ve Ambalaj Sanayi A.Ş.	3.708.799.031,00
297	359	Temsa Skoda Sabancı Ulaşım Araçları A.Ş.	3.414.310.153,00
314	298	Güney Çelik Hasır ve Demir Mamülleri San. Tic. A.Ş.	3.265.426.034,00
336	-		-
338	427	Omnia Niğasta San. ve Tic. A.Ş.	3.036.936.673,00
340	322	ADM Besin ve Tarım A.Ş.	3.015.364.531,00
342	323	Akyem Adana Yem Yağ Biodizel Tarım ve San. Tic. A.Ş.	2.959.557.090,00
382	366	Bossa Ticaret ve Sanayi İşletmeleri T.A.Ş.	2.638.320.282,00
410	271	Diokli Petrokimya Sanayi A.Ş.	2.482.867.892,00
434	473	Atlasdenim Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	2.364.500.720,00
437	-	Meltem Kimya ve Tekstil San. İth. İhr. ve Tic. A.Ş.	2.349.093.770,00
469	193	Beyteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	2.226.988.376,00
Yeşil	7	Bir önceki yıla göre sıralamada yükselen firmalar	
Kırmızı	5	Bir önceki yıla göre sıralamada düşen firmalar	
Mavi	2	Sıralamaya bu yıl giren firmalar	

VIII.4 Küçük Sanayi Site-leri (KSS)

Adana ilinde tamamlanmış olan 7 adet 1.882 işyerine sahip KSS bulun-maktadır. Toplam doluluk oranı yüzde 96'dır.

Tablo VIII.4 Adana İli Tamamlanan Küçük Sanayi Sitelere

SIRA NO	SANAYİ SİTESİ ADI	İŞYERİ SAYISI	DOLULUK ORANI (%)
1	Adana Doğu (Yüreğir) SS	198	10
2	Adana Ceyhan SS	170	88
3	Adana Kozan SS	294	100
4	Adana Merkez (Ağaç İşleri) SS	391	100
5	Adana Merkez (Metal İşler) SS	634	95
6	Adana İmamoğlu SS	122	95
7	Adana Seyhan SS	73	98
TOPLAM		1 882	96

VIII.5 Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi

Adana-Ceyhan D-400 Karayolu üzerinde, Yakapınar (Misis)'in kuzeyinde tarıma elverişli olmayan 1590 hektar alan üzerine 1984 yılında temeli atılarak kurulmuş, Türkiye'nin en büyük organize sanayi bölgelerinden biridir. Bölgeye ulaşım karayolu, demiryolu ve havayolu ile sağ-lanmaktadır. AOSB Adana havalimanına 28 km, Mersin Limanına 98 km, İskenderun Limanına 80 km, Yumurta-lık Limanına 40 km uzaklıktadır. Bölgenin güneyinden D-400 Devlet Karayolu ve TCDD demiryolu, kuzeyinden TEM Otoyolu geçmektedir.

Tablo VIII.5 Adana Organize Sanayi Bölgesi'ndeki Firmaların Sektörel Dağılımı

Sıra	SEKTÖR	Firma Sayısı	% Dağılım
1	FABRİKASYON METAL ÜRÜNLERİ İMALATI	71	19,1
2	TEKSTİL ÜRÜNLERİNİN İMALATI	55	14,8
3	KAUÇUK VE PLASTİK ÜRÜNLERİN İMALATI	48	12,9
4	KİMYASALLARIN VE KİMYASAL ÜRÜNLERİN İMALATI	39	10,5
5	GIDA ÜRÜNLERİ İMALATI	34	9,1
6	DİĞER METALİK OLMAYAN MİNAREL ÜRÜNLERİN İMALATI	29	7,8
7	DİĞER İMALATLAR	21	5,6
8	KAĞIT VE KAĞIT ÜRÜNLERİNİN İMALATI	16	4,3
9	ELEKTRİKLİ TEÇHİZAT İMALATI	12	3,2
10	BAŞKA YERDE SINIFLANDIRILMAMIŞ MAKİNA VE EKİPMAN İMALATI	11	3,0
11	İÇECEKLERİN İMALATI	9	2,4
12	TÜTÜN ÜRÜNLERİ İMALATI	9	2,4
13	MOBİLYA İMALATI	5	1,3
14	AĞAÇ, AĞAÇ ÜRÜNLERİ VE MANTAR ÜRÜNLERİ İMALATI	5	1,3
15	TEMEL ECZAZILIK ÜRÜNLERİNİN VE ECZACILIĞA İLİŞKİN	2	0,5
16	BİLGISAYARLARIN, ELEKTRONİK VE OPTİK ÜRÜNLERİN İMALATI	2	0,5
17	MOTORLU KARA TAŞITI, TREYLER (RÖMORK) VE YARI TREYLERİN İMALATI	2	0,5
18	GİYİM EŞYALARININ İMALATI	1	0,3
19	DİĞER ULAŞIM ARAÇLARININ İMALATI	1	0,3
TOPLAM		372	100,0

Kaynak: Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü

VIII.5.1 Organize Sanayi Bölgesi Doğalgaz Kullanımı

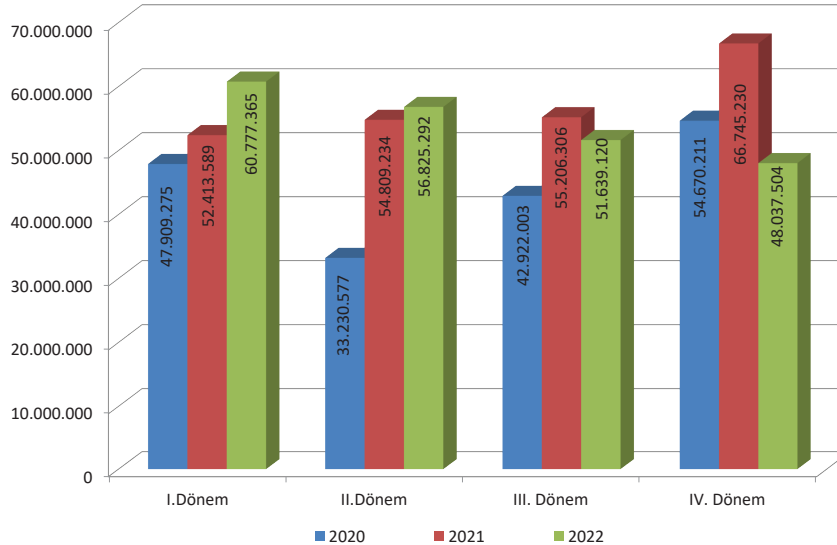
Organize sanayi bölgesi doğalgaz kullanımında 2022 yılında, bir önceki yıla göre yüzde 5,2 azalış gerçekleşmiş olup; 2021 yılında, bir önceki yıla göre yüzde 28,2 artış gerçekleşmişti. Çeyrek dönemler itibariyle bakıldığında doğalgaz kullanımında en fazla artış, 16 ile I. dönemde gerçekleşmiştir.

Tablo VIII.6 Doğalgaz Kullanımının Dönemlere Göre Dağılımı (m³) (2020-2022)

	I.Dönem	II.Dönem	III. Dönem	IV. Dönem	Toplam	% Değişim
2020	47.909.275	33.230.577	42.922.003	54.670.211	178.732.066	13,3
2021	52.413.589	54.809.234	55.206.306	66.745.230	229.174.359	28,2
2022	60.777.365	56.825.292	51.639.120	48.037.504	217.279.281	-5,2
2021/2020 %	9,4	64,9	28,6	22,1	28,2	
2022/2021 %	16,0	3,7	-6,5	-28,0	-5,2	

Kaynak: Organize Sanayi Bölgesi Üst Kuruluşu

Grafik VIII.5. Doğalgaz Kullanımının Dönemlere Göre Dağılımı (m³) (2020-2022)

Tablo VIII.7 Elektrik Kullanımının Dönemlere Göre Dağılımı (kWh) (2020-2021-2022)

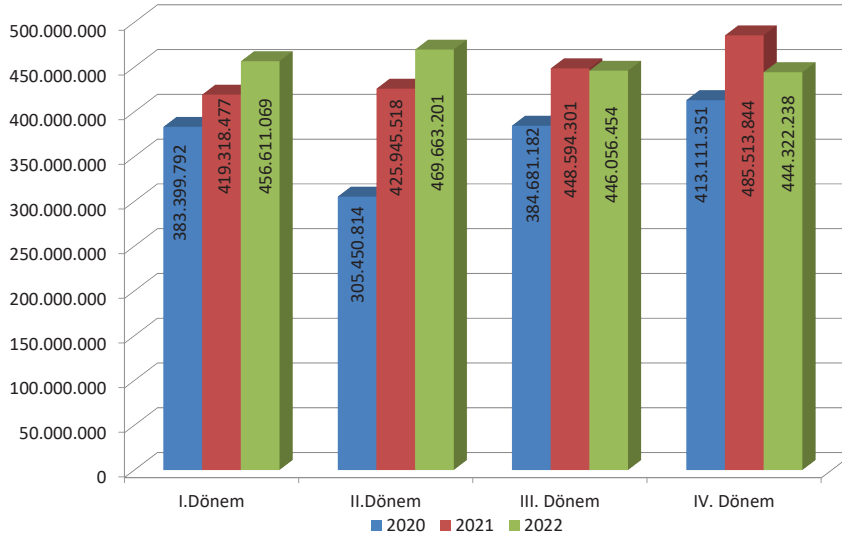
Yıllar	I.Dönem	II.Dönem	III. Dönem	IV. Dönem	Toplam	% Değişim
2020	383.399.792	305.450.814	384.681.182	413.111.351	1.486.643.139	15,1
2021	419.318.477	425.945.518	448.594.301	485.513.844	1.779.372.140	19,7
2022	456.611.069	469.663.201	446.056.454	444.322.238	1.816.652.962	2,1
2021/2020 %	9,4	39,4	16,6	17,5	19,7	
2022/2021 %	8,9	10,3	-0,6	-8,5	2,1	

Kaynak: Organize Sanayi Bölgesi Üst Kuruluşu

VIII.5.2 Organize Sanayi Bölgesi Elektrik Enerjisi Tüketimi

Organize sanayi bölgesi elektrik kullanımında 2022 yılında bir önceki yıla göre yüzde 2,1 artış gerçekleşmiş olup; 2021 yılında bir önceki yıla göre yüzde 19,7 artış gerçekleşmişti. Çeyrek dönemler itibariyle bakıldığında elektrik kullanımda en fazla artışın yüzde 10,3 ile II. dönemde gerçekleştiği görülmüştür.

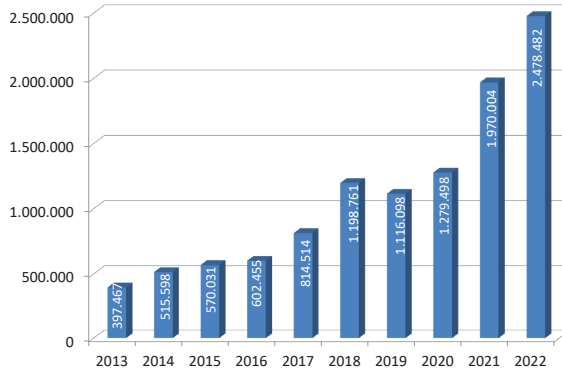
Grafik VIII.6. Elektrik Kullanımının Dönemlere Göre Dağılımı (kWh) (2020-2021-2022)

VIII.6 Adana-Yumurtalık Serbest Bölgesi

İskenderun Körfezi'nde 5 km uzunluğundaki sahil şeridi, tamamlanmış alt yapısı, 4 milyon 500 bin m²'lik alanıyla Türkiye'nin ve dünyanın en büyük serbest bölgelerinden biri olan Adana Yumurtalık Serbest Bölgesi, ülkemizin kimya, petro-kimya, demir-çelik, enerji santralleri, tersane ve çimento gibi ağır sanayi yatırımlarına yönelik ilk ve tek serbest bölgesidir. Bölgede 883 işçi, 113 büro personeli 176 diğer personeller olmak üzere toplam 1.172 kişi istihdam edilmektedir.

Grafik VIII.7 Adana-Yumurtalık Serbest Bölgesi Toplam Ticaret Hacminin Dağılımı (Bin TL) (2013-2022)

VIII.6.1 Yumurtalık Serbest Bölgesi Ticaret Hacmi

Grafikte görüldüğü üzere, Yumurtalık Serbest Bölgesi toplam ticaret hacminde son beş yılda da 2 kat artış gerçekleşmiştir. Bir önceki yıla göre toplam ticaret hacminde ise yüzde 25,8 artış gerçekleşmiş olup; bir önceki yıl yüzde 53,9 artış gerçekleşmişti. Serbest bölgeler ticaret hacimlerine göre sıralamada Yumurtalık Serbest Bölgesi toplam 2 milyar 478 milyon dolar ile 6'ncı sırada yer almıştır.

Tablo VIII.8 Ticaret Hacimlerine Göre Serbest Bölgeler (2018-2022)

Serbest Bölgeler	2018	PAY %	2019	PAY %	2020	PAY %	2021	PAY %	2022	Pay %
Ege	4.403.877	21	4.151.220	21,1	3.849.145	17,5	4.671.790	19	5.303.003	16,2
İstanbul İhtisas (Ahl)	1.077.543	5,1	602.503	3,1	3.639.047	16,5	794.056	3,2	4.325.003	13,2
Mersin	2.962.452	14,2	2.801.862	14,3	2.520.963	11,4	3.352.779	13,6	4.012.791	12,2
Avrupa	2.309.868	11	2.124.837	10,8	2.016.312	9,1	2.911.817	11,8	3.483.853	10,6
İstanbul Endüstri Ve Tic.	2.534.746	12,1	2.077.808	10,6	2.019.244	9,2	2.343.981	9,5	2.799.379	8,5
Bursa	1.918.151	9,2	1.901.484	9,7	1.709.448	7,7	2.113.111	8,6	2.552.739	7,8
Adana Yumurtalık	1.198.761	5,7	1.166.498	5,9	1.279.498	5,8	1.970.004	8	2.478.482	7,6
İstanbul Trakya	1.306.325	6,2	1.292.615	6,6	1.343.521	6,1	1.540.414	6,3	1.998.130	6,1
Kayseri	948.783	4,5	968.692	4,9	1.063.568	4,8	1.468.751	6	1.484.171	4,5
Kocaeli	577.214	2,8	755.039	3,8	739.066	3,4	1.097.378	4,5	1.238.788	3,8
İzmir	491.637	2,3	719.350	3,7	675.711	3,1	892.570	3,6	1.232.180	3,8
Antalya	668.585	3,2	777.655	4	840.024	3,8	995.672	4	1.128.792	3,4
Samsun	141.205	0,7	108.245	0,6	159.316	0,7	173.039	0,7	396.343	1,2
Gaziantep	39.388	0,2	84.749	0,4	61.617	0,3	107.026	0,4	153.882	0,5
Tübitak-Mam Teknoloji	69.843	0,3	67.803	0,3	82.220	0,4	89.898	0,4	105.038	0,3
Denizli	31.662	0,2	37.873	0,2	58.126	0,3	68.640	0,3	70.260	0,2
Trabzon	248.822	1,2	17.677	0,1	1.233	0	27.175	0,1	60.052	0,2
Rize	202	0	0	0	8	0	0	0	0	0
Toplam	20.378.584	100	20.929.063	100	19.655.910	100	22.058.066	100	24.618.099	100

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

VIII.7 Adana Ticaret Odası

Adana Ticaret Odası'nda, 46 meslek grubunda 288 komite üyesi ve komite üyelerinden seçilmiş 121 meclis üyesi bulunmaktadır.

2022 yılı sonu itibariyle toplam üye sayısı 34.735 olup; bir önceki yıla göre üye sayısında yüzde 6,4 artış gerçekleşmiştir. 2021 yılındaki üye sayısı ise 32.649 olup; bir önceki yıla göre üye sayısında yüzde 7,5 artış gerçekleşmişti.

NACE Ana Faaliyet Grubuna göre üye sayısında en fazla üye, Toptan ve Perakende Ticaret grubundadır. Toplam üyelerin yüzde 39,3'ü bu gruptadır. Ardından yüzde 14,1 ile İmalat ve yüzde 12,4 ile İnşaat ana faaliyetleri sıralanmaktadır.

Tablo VIII.9 NACE Ana Faaliyetlere Göre Üye Dağılımları (2021-2022)

Ana Faaliyet Konusu	2021	2022	2022/2021 % Değişim	2021 % Pay	2022 % Pay
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	12.840	13.647	6,3	39,3	39,3
İmalat	4.420	4.898	10,8	13,5	14,1
İnşaat	4.093	4.306	5,2	12,5	12,4
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	1.441	1.529	6,1	4,4	4,4
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1.324	1.365	3,1	4,1	3,9
Ulaştırma Ve Depolama	1.221	1.270	4,0	3,7	3,7
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	992	1.037	4,5	3,0	3,0
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	892	950	6,5	2,7	2,7
Tarım, Ormançılık Ve Balıkçılık	659	698	5,9	2,0	2,0
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	568	654	15,1	1,7	1,9
Eğitim	513	544	6,0	1,6	1,6
Bilgi Ve İletişim	410	524	27,8	1,3	1,5
Gayrimenkul Faaliyetleri	402	427	6,2	1,2	1,2
Diğer Hizmet Faaliyetleri	270	290	7,4	0,8	0,8
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	225	228	1,3	0,7	0,7
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	170	179	5,3	0,5	0,5
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	159	177	11,3	0,5	0,5
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	124	155	25,0	0,4	0,4
Kamu Yönetimi Ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik	28	28	0,0	0,1	0,1
Tanımsız	1.898	1.829	-3,6	5,8	5,3
Genel Toplam	32.649	34.735	6,4	100	100

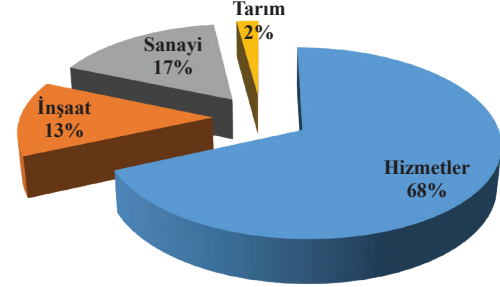
Kaynak: Adana Ticaret Odası

Tablo VIII.9.1'de iktisadi faaliyet kollarına göre üyelerin dağılımı görülmektedir. Buna göre en fazla üye yüzde 68,4 ile hizmetler grubunda faaliyet göstermektedir. (NACE kodu olmayan asgıdaki üyeler dahil edilmemiştir.)

Tablo VIII.9.1 NACE İktisadi Faaliyetlere Göre Üye Sayısı (2021-2022)

İktisadi Faaliyet	Üye Sayısı		% Dağılım	
	2021	2022	2021	2022
Hizmetler	21.126	22.493	68,7	68,4
İnşaat	4.093	4.306	13,3	13,1
Sanayi	4.873	5.409	15,8	16,4
Tarım	659	698	2,1	2,1
Genel Toplam	30.751	32.906	100,0	100,0

Grafik VIII.8. İktisadi Faaliyetlere Göre Üye Sayısı (2021-2022)

Adana Ticaret Odası Kuruluş Türlerine göre üyelerin dağılımında ise 2022 yılında üyelerin %66,3'ü Limited Şirketler ile şubelerinden, 20,7'si Şahıs Firmalarından ve yüzde 11,9'u da Anonim Şirket ile Şubelerinden oluşmakta olup; kalan yüzde 1,2'si ise diğer kuruluşlardan oluşmaktadır. 2021 yılında üyelerin %63,4'ü Limited Şirketler ile şubelerinden, 23,6'sı Şahıs Firmalarından ve yüzde 11,7'si de Anonim Şirket ile Şubelerinden oluşmakta olup; kalan yüzde 1,2'si ise diğer kuruluşlardan oluşmakta idi.

Tablo VIII.10 Kuruluş Türlerine Göre Üye Dağılımları (2021-2022)

Kuruluş Türü	2021	2022	% Değişim	2021 Dağılım %	2022 Dağılım %
ANONİM ŞİRKET	3.826	4.121	7,7	11,7	11,9
LİMİTED ŞİRKET	20.708	23.018	11,2	63,4	66,3
GERÇEK KİŞİ TİCARİ İŞLETMESİ	7717	7173	-7,0	23,6	20,7
KOOPERATİF	291	304	4,5	0,9	0,9
DİĞER	107	119	11,2	0,3	0,3
TOPLAM	32.649	34.735	6,4	100,0	100,0

Kaynak: Adana Ticaret Odası Oda Sicil Kayıtları

2022 yılında sermayelerine göre üye dağılımlarında en fazla üye 21.585 üye ile 50.000 ve yukarısı sermaye grubunda bulunmaktadır. Ardından 5.670 üye ile 5.000 ila 24.999 TL sermayeye sahip üye grubu sıralanmıştır. Diğer yandan toplam üyelerin yüzde 62,1'i 50.000 ve yukarısı sermaye grubu üyelerinden oluşmakta olup; bir önceki yıl bu oran yüzde 58,9 idi.

Tablo VIII.11 Sermayelerine Göre Üye Dağılımları (2021-2022)

Sermaye Dağılımları	2021	2022	2022 Yılı Payı%	2022/2021 %
0-499	4.357	4.609	13,3	5,8
500-4999	1.419	1.340	3,9	-5,6
5000-24.999	6.024	5.670	16,3	-5,9
25.000-49.999	1.628	1.531	4,4	-6,0
50.000 ve Yukarısı	19.221	21.585	62,1	12,3
Toplam	32.649	34.735	100,0	6,4

Kaynak: Adana Ticaret Odası Oda Sicil Kayıtları

VIII.7.1 Açılan-Kapanan Firmalar

Tablo VIII.12'de TOBB Türkiye Ticaret Sicili verilerine göre açılan ve kapanan firma sayıları yer almaktadır. 2022 yılında Adana'da açılan firma sayısında bir önceki yıla göre yüzde 26,8, kapanan firma sayılarında ise yüzde 14 artış gerçekleşmiştir. Türkiye geneli ise TOBB kayıtlarına göre açılan firma sayılarında 22,1, kapanan firma sayılarında ise yüzde 24,4 artış gerçekleşmiştir.

2021 yılında açılan firma sayısında yüzde 0,7 azalış, kapanan firma sayılarında ise yüzde 13,6 artış gerçekleşmiş olup; Türkiye geneli TOBB kayıtlarına göre ise açılan firma sayılarında yüzde 3,6, kapanan firma sayılarında ise yüzde 3,3 artış gerçekleşmiştir.

Tablo VIII.12 Adana-Türkiye Açılan Kapanan Firma Sayıları (2021-2022)

	TÜRKİYE			ADANA		
	2021	2022	% Değişim	2021	2022	% Değişim
Açılan Şirket Sayısı	138.678	169.311	22,1	2.516	3.191	26,8
Kapanan şirket Sayısı	56.621	70.449	24,4	1.071	1.221	14,0

**Kapanan firmalara tasfiyeler dahildir.*

Kaynak: Adana Ticaret Odası Oda Sicil kayıtları

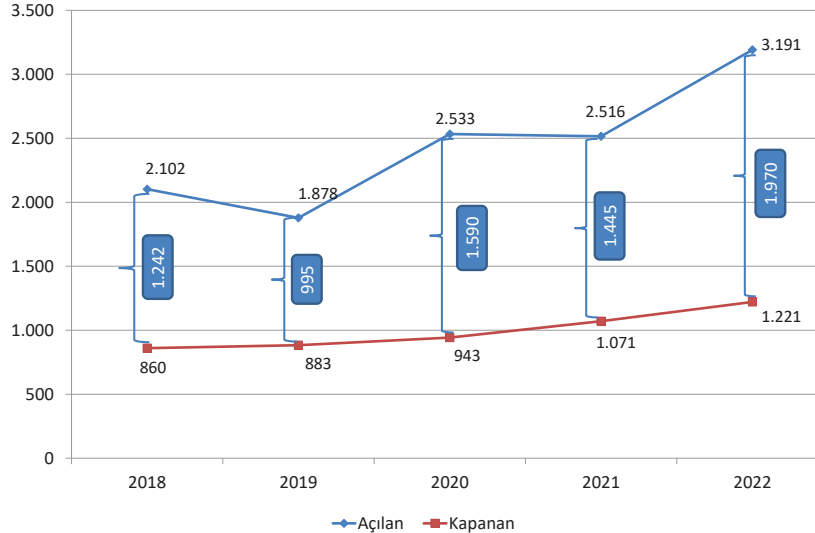
Son beş yıla ait açılan-kapanan firma sayıları Tablo VIII.13'te incelendiğinde; 2018 yılında açılan kapanan firma sayısı farkı 1.242 iken; 2022 yılında bu fark 1.970'e yükselmiştir. 2021 yılında bu fark 1.445 idi.

Tablo VIII.13 TOBB Sicil Verilerine Göre Açılan Kapanan Firma Sayıları (2018-2022)

YILLAR	AÇILAN		KAPANAN		FARK (Açılan-Kapanan)
	Firma Sayısı	% Değişim	Firma Sayısı	% Değişim	
2018	2.102	-3,7	860	7,0	1.242
2019	1.878	-10,7	883	2,7	995
2020	2.533	34,9	943	6,8	1.590
2021	2.516	-0,7	1.071	13,6	1.445
2022	3.191	26,8	1.221	14,0	1.970

Kaynak: TOBB Ticaret Sicil kayıtları

Grafik-VIII.9 Yıllar İtibariyle Açılan Kapanan Firmaların Sütun Grafiği (2018-2022)

VIII.8. Adana Ticaret Borsası

Adana Ticaret Borsamız 1913 yılında kurulmuş olup, Türkiye'nin en eski ikinci borsasıdır. Adana'da 1800'ü yıllarda Fransızlar tarafından inşa edilen Adana-Mersin demiryolundan sonra pamuk ticareti gelişmiştir. Buna bağlı olarak dış pazarlarla bağlantılı ve organize bir pazarın kurulması gereği ve ihtiyacı duyulmuştur. Bu ihtiyaçtan dolayı Adana'daki tüccar ve çiftçiler o yıllarda, yürürlükte olan 15 Nisan 1886 tarihli Umum Borsalar Nizamnamesine göre Borsaların bugünkü gibi bağımsız olarak kurulmaları mümkün olmadığı ve ancak Odalara bağlı olarak kurulabilecekleri hükme bağlanmış olduğundan Borsa kuruluşu o günkü adıyla Adana Ticaret ve Sanayi Odası tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Ticaret Odası kararının Vilayet Makamına bildirilmesi üzerine Adana Valiliği 22 Mayıs 1329 (1913) tarihli 153/31976 sayılı yazısıyla Adana'da Ticaret Borsası unvanını taşıyan bir borsanın kurulmasına izin vermiştir. Ticaret ve Sanayi Odası bünyesinde şehrin merkezi yerinde bugünkü Küçük Saat Meydanı'nda bulunan eski Yıldız Kırathanesi (Yıldız Gazinosu) kiralanmıştır. Burada 17 Eylül 1913 tarihinde yapılan parlak bir törenle Ticaret Borsası fiilen faaliyete geçmiştir.

Tablo VIII.14. Adana Ticaret Borsası Toplam İşlem Bedeli (2013-2022)

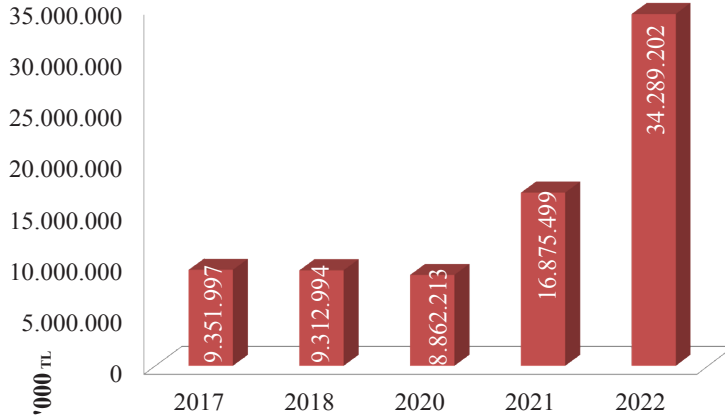
Yıl	İşlem Hacmi (Bin TL)	% Değişim
2012	4.337.318	14
2013	5.036.686	16
2014	5.770.480	15
2015	5.079.540	-12
2016	6.008.320	18
2017	9.351.997	56
2018	9.312.994	0
2020	8.862.213	-5
2021	16.875.499	90
2022	34.289.202	103

Kaynak: Adana Ticaret Borsası

Tablo VIII.15'te Adana Ticaret Borsası işlem hacimleri yer almaktadır. 2022 yılında işlem hacminde yüzde 103 oranda artış gerçekleşmiş olup; bir önceki yıl yüzde 90 artış gerçekleşmişti

**Grafik VIII.10 Yıllara Göre Ticaret Borsası İşlem Hacimleri Dağılımı (Bin TL) (2017-2022)
Yıllara Göre Dağılımı (Bin TL) (2016-2020)**

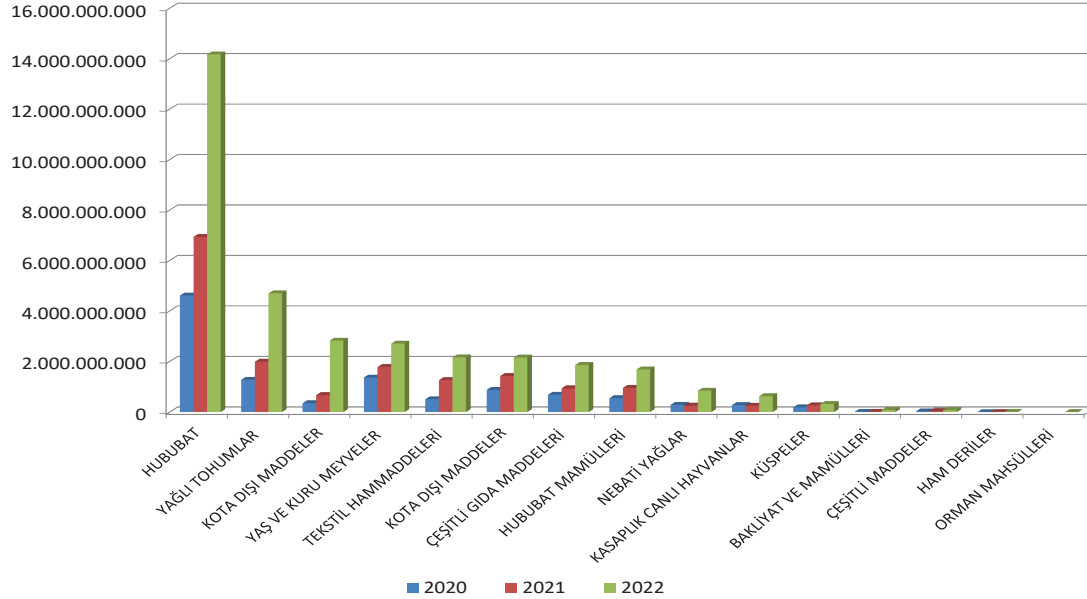
Adana Ticaret Borsasında işlem gören maddeler ve işlem hacimleri ise Tablo VIII.15'te yer almakta olup; en fazla işlem miktar bakımından; hububat, yağlı tohumlar kota dışı maddeler ile Tekstil Hammaddeleri gruplarında gerçekleşmiştir.

Tablo VIII.15. Adana Ticaret Borsası'nda İşlem Gören Başlıca Maddeler (2018-2022)

ÜRÜN ÇEŞİTLERİ	2018	2019	2020	2021	2022
HUBUBAT	3.027.717.149	3.456.878.055	4.614.672.496	6.940.980.576	14.175.308.756
YAĞLI TOHURLAR	823.915.898	1.155.243.420	1.280.335.919	1.995.946.249	4.700.119.659
KOTA DIŞI MADDELER	197.624.365	283.530.310	354.744.818	677.241.353	2.830.914.079
YAŞ VE KURU MEYVELER	807.160.679	818.575.757	1.371.609.472	1.788.996.252	2.709.856.398
TEKSTİL HAMMADDELERİ	972.132.911	768.423.622	513.490.240	1.268.041.539	2.166.261.913
KOTA DIŞI MADDELER	527.426.674	573.831.739	878.898.615	1.431.455.256	2.160.961.754
ÇEŞİTLİ GIDA MADDELERİ	556.469.677	756.862.348	688.902.080	946.165.886	1.864.931.854
HUBUBAT MAMÜLLERİ	367.285.896	430.001.911	554.351.508	961.144.571	1.690.197.379
NEBATİ YAĞLAR	99.532.469	117.283.543	293.023.656	259.760.787	848.580.747
KASAPLIK CANLI HAYVANLAR	1.866.048.097	437.632.632	283.883.507	257.538.717	631.077.819
KÜSPELER	21.788.831	30.315.069	192.574.512	276.988.246	326.031.200
BAKLİYAT VE MAMÜLLERİ	4.538.283	2.011.091	13.110.049	20.211.417	90.051.497
ÇEŞİTLİ MADDELER	35.967.541	26.674.942	33.402.692	47.427.543	78.988.640
HAM DERİLER	5.337.541	4.948.675	3.148.119	3.600.429	11.420.719
ORMAN MAHSÜLLERİ	47.515				4.500.003
BEDEL TOPLAMI (TL)	9.312.993.527	8.862.213.114	11.076.147.682	16.875.498.822	34.289.202.417

Kaynak: Adana Ticaret Borsası

Grafik VIII.11 Ürün Gruplarına Göre İşlem Hacimlerinin Dağılımı (2020-2022)

VIII.9 İller ve Sektörler Arası Ticaret

2014 yılında Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Girişimci Bilgi Sistemi (GBS) oluşturulmuştur.

Bu kapsamda kurumlar arası veri entegrasyonu sayesinde, ekonomide ticari kazanç üreten yaklaşık 3 Milyon girişimin finansal tablosu, sektörler ve iller arası ticareti, mal ve hizmet üretiminin yapıldığı il verileri gibi yeni veri setlerine ulaşılabilir. Bu veriler, iller ve sektörler arası ticaretin yapıldığı il verileri gibi yeni veri setlerine ulaşılabilir.

VIII.9.1 İller Arası Ticaret (Alış-Satış)

Tablo VIII 16'da Adana ilinin 2020 yılı için alış-satış yaptığı ilk 20 il yer almaktadır. Buna göre Adana ilinden 116 milyar 487 milyon TL değerinde alış, 114 milyar 266 milyon TL değerinde satış yapılmıştır.

Bir önceki yıl satış değeri 85 milyar 251 milyon TL, alış değeri 87 milyar 670 milyon TL idi. Toplam 116 milyar 487 milyon TL tutarındaki satışın yüzde 33'ü Adana ili içine yapılmış olup; yüzde 67'si il dışına yapılmıştır. Bir önceki yıl il dışı satışların oranı yüzde 65,3 idi. İl dışı satışlar-da en fazla pay İstanbul ilinde olup; toplam satışların yüzde 29,15'i bu ile yapılmıştır. Ardından yüzde 6,3 ile Ankara ve yüzde 4,25 ile Mersin illeri sıralanmıştır.

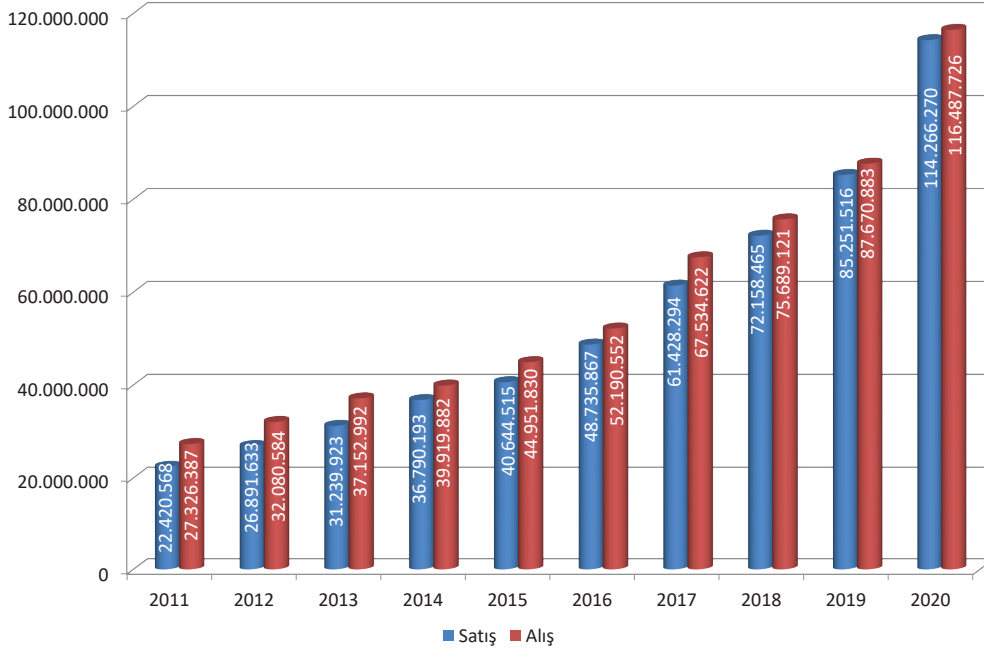
Adana ilinin alış yaptığı illere bakıldığında; 116 milyar 487 milyon TL alış değerinin yüzde 33,64'ü Adana ili içerisinde yapılmış olup; yüzde 66,36'sı il dışından yapılmıştır. Toplam il dışı alış değeri üzerinden en fazla alım yapılan il yüzde 23,67 ile İstanbul ilidir. Ardından yüzde 5,52 ile Ankara ve yüzde 5,52 ile Mersin illeri sıralanmaktadır.

Tablo VIII.16 Adana İli Alış-Satış Yaptığı İlk 20 İl (2020)

İller	Satış	Dağılım %	İller	Alış	Dağılım %
ADANA	38.441.618.035	33,64	ADANA	38.441.618.035	33,00
İSTANBUL	27.042.063.417	23,67	İSTANBUL	33.952.405.594	29,15
ANKARA	6.309.064.328	5,52	ANKARA	7.341.101.135	6,30
MERSİN	5.945.245.168	5,20	MERSİN	4.952.200.690	4,25
GAZİANTEP	4.635.611.402	4,06	İZMİR	4.304.110.745	3,69
İZMİR	3.583.944.851	3,14	HATAY	3.412.594.611	2,93
HATAY	3.374.670.315	2,95	GAZİANTEP	3.140.403.962	2,70
KONYA	3.334.434.751	2,92	KONYA	2.759.926.042	2,37
OSMANİYE	2.086.262.503	1,83	KOCAELİ	1.869.549.948	1,60
BURSA	1.846.880.737	1,62	ŞANLIURFA	1.795.353.003	1,54
KAHRAMANMARAŞ	1.680.116.831	1,47	OSMANİYE	1.715.681.525	1,47
KOCAELİ	1.095.276.033	0,96	BURSA	1.328.761.099	1,14
ANTALYA	1.090.013.163	0,95	KAYSERİ	1.203.956.472	1,03
KAYSERİ	1.081.349.637	0,95	TEKİRDAĞ	1.181.893.799	1,01
DİYARBAKIR	900.207.843	0,79	MARDİN	1.035.155.198	0,89
ŞANLIURFA	844.185.451	0,74	DİYARBAKIR	891.229.488	0,77
DENİZLİ	758.655.038	0,66	KAHRAMANMARAŞ	856.257.357	0,74
NİĞDE	598.122.017	0,52	ANTALYA	839.258.028	0,72
SAKARYA	583.789.424	0,51	NİĞDE	513.615.649	0,44
MARDİN	550.273.910	0,48	MANİSA	460.077.902	0,39
DİĞER İLLER	8.484.484.648	7,43	DİĞER İLLER	4.492.575.491	3,86
Toplam	114.266.269.502	100,00	Toplam	116.487.725.773	100,00

Kaynak: <http://gbs.sanayi.gov.tr>

Grafik VIII.12 Yıllara Göre Adana İli Ticari Alış-Satış Değeri (Bin TL) (2011-2020)

VIII.9.2 Adana İli Sektörlere Göre Alış-Satışlar

Tablo VII.17' de imalat sanayinin sektörel bazda ülke içindeki payına göre sıralaması yer almaktadır. Buna göre iller arasındaki aldığı paya göre en fazla pay alan sektör yüzde 3,6 Kimya-salların ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı sektörüdür. Bu oran ile iller sıralamasında 2'nci sırada yer almıştır. Ardından yüzde 2,4 oran ile Tekstil Ürünleri İmalatı gelmekte olup; iller sıralamasında bu oran ile 8'inci sırada yer almıştır. Diğer önemli sektör olan Kauçuk Ürünleri sektörü payı yüzde 1,5 oran ile iller sıralamasında 11'inci sırada, gıda ürünlerinin imalatı sektörü payı ise yüzde 1,3 oran ile iller sıralamasında 47'nci sırada, diğer önemli sektör olan giyim eşyalarının imalatı sektörü de yüzde 0,9 pay ile iller sıralamasında 24'üncü sırada yer almıştır.

Tablo VIII.17 Adana İli İmalat Sanayi Sektörlerinin Ülke İçindeki Payı (%)

SEKTÖRLER	Ülke içindeki Payı %
20 - KİMYASALLARIN VE KİMYASAL ÜRÜNLERİN İMALATI	3,6
13 - TEKSTİL ÜRÜNLERİNİN İMALATI	2,4
22 - KAUCUK VE PLASTİK ÜRÜNLERİN İMALATI	1,5
10 - GIDA ÜRÜNLERİNİN İMALATI	1,3
32 - DİĞER İMALATLAR	1,2
14 - GİYİM EŞYALARININ İMALATI	0,9
25 - FABRİKASYON METAL ÜRÜNLERİ İMALATI (MAKİNE VE TEÇHİZAT HARIÇ)	0,9
15 - DERİ VE İLGİLİ ÜRÜNLERİN İMALATI	0,8
16 - AĞAÇ, AĞAÇ ÜRÜNLERİ VE MANTAR ÜRÜNLERİ İMALATI (MOBİLYA HARIÇ)	0,8
31 - MOBİLYA İMALATI	0,8
17 - KAĞIT VE KAĞIT ÜRÜNLERİNİN İMALATI	0,7
33 - MAKİNE VE EKİPMANLARIN KURULUMU VE ONARIMI	0,7
23 - DİĞER METALİK OLMAYAN MİNERAL ÜRÜNLERİN İMALATI	0,6
28 - BAŞKA YERDE SINIFLANDIRILMAMIŞ MAKİNE VE EKİPMAN İMALATI	0,5
24 - ANA METAL SANAYİİ	0,4
18 - KAYITLI MEDYANIN BASILMASI VE ÇOĞALTILMASI	0,3
19 - KOK KÖMÜRÜ VE RAFİNE EDİLMİŞ PETROL ÜRÜNLERİ İMALATI	0,3
30 - DİĞER ULAŞIM ARAÇLARININ İMALATI	0,3
11 - İÇECEKLERİN İMALATI	0,2
27 - ELEKTRİKLİ TEÇHİZAT İMALATI	0,2
29 - MOTORLU KARA TAŞITI, TREYLER (RÖMORK) VE YARI TREYLER (YARI RÖMORK) İMALATI	0,2
12 - TÜTÜN ÜRÜNLERİ İMALATI	0,1
21 - TEMEL ECZACILIK ÜRÜNLERİNİN VE ECZACILIĞA İLİŞKİN MALZEMELERİN İMALATI	0,1

VIII.9.3 Adana İli İmalat Sanayi Alt Sektörleri Net Satışları

Adana ili imalat sanayi net satışlara göre sektörel dağılımda en önemli pay yüzde 20,4 ile Kimyasalların ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı sektörüne aittir. Ardından yüzde 19,6 ile Tekstil Ürünlerinin İmalatı ve yüzde 19,4 oran ile Gıda Ürünleri İmalatı sektörleri sıralanmaktadır.

Tablo VIII.18 Adana İli İmalat Sanayi Sektörlerin Sektör İçindeki Payı (%)

SEKTÖRLER	Sektör Payı %
20 - KİMYASALLARIN VE KİMYASAL ÜRÜNLERİN İMALATI	20,4
13 - TEKSTİL ÜRÜNLERİNİN İMALATI	19,6
10 - GIDA ÜRÜNLERİNİN İMALATI	19,4
22 - KAUCUK VE PLASTİK ÜRÜNLERİN İMALATI	8,2
25 - FABRİKASYON METAL ÜRÜNLERİ İMALATI (MAKİNE VE TEÇHİZAT HARIÇ)	5,6
14 - GİYİM EŞYALARININ İMALATI	4,6
24 - ANA METAL SANAYİİ	3,8
28 - BAŞKA YERDE SINIFLANDIRILMAMIŞ MAKİNE VE EKİPMAN İMALATI	2,8
23 - DİĞER METALİK OLMAYAN MİNERAL ÜRÜNLERİN İMALATI	2,5
17 - KAĞIT VE KAĞIT ÜRÜNLERİNİN İMALATI	2,1
29 - MOTORLU KARA TAŞITI, TREYLER (RÖMORK) VE YARI TREYLER (YARI RÖMORK) İMALATI	1,8
32 - DİĞER İMALATLAR	1,8
31 - MOBİLYA İMALATI	1,5
27 - ELEKTRİKLİ TEÇHİZAT İMALATI	1,3
33 - MAKİNE VE EKİPMANLARIN KURULUMU VE ONARIMI	1,1
16 - AĞAÇ, AĞAÇ ÜRÜNLERİ VE MANTAR ÜRÜNLERİ İMALATI (MOBİLYA HARIÇ)	1,0
19 - KOK KÖMÜRÜ VE RAFİNE EDİLMİŞ PETROL ÜRÜNLERİ İMALATI	0,9
15 - DERİ VE İLGİLİ ÜRÜNLERİN İMALATI	0,5
30 - DİĞER ULAŞIM ARAÇLARININ İMALATI	0,4
11 - İÇECEKLERİN İMALATI	0,2
18 - KAYITLI MEDYANIN BASILMASI VE ÇOĞALTILMASI	0,2
21 - TEMEL ECZACILIK ÜRÜNLERİNİN VE ECZACILIĞA İLİŞKİN MALZEMELERİN İMALATI	0,1
26 - BİLGİSAYARLARIN, ELEKTRONİK VE OPTİK ÜRÜNLERİN İMALATI	0,1
12 - TÜTÜN ÜRÜNLERİ İMALATI	0,0

Kaynak: <http://gbs.sanayi.gov.tr>

VIII.10 KONUT SATIŞLARI

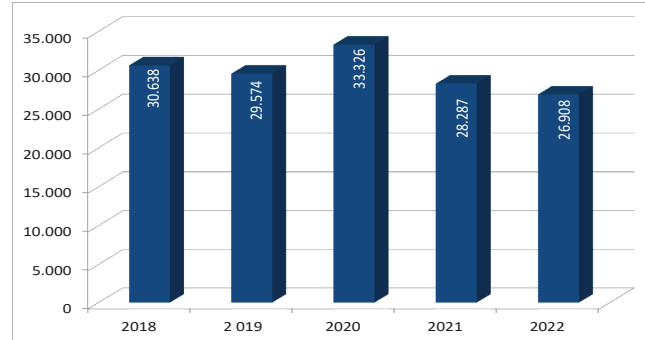
Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan veriler kapsamında iller bazında konut satışlarının da Adana ili 2022 yılında toplam 26.908 adet konut satışı ile 14'üncü sırada yer almıştır. Bir önceki yıl da 28.287 adet konut satışı ile yine 14'üncü sıradaydı. Buna göre 2022 yılında satılan konut sayısında yüzde 15,1 azalış gerçekleşmiş olup, bir önceki yılda yüzde 4,9 azalış gerçekleşmişti. 2022 yılında Türkiye genelinde yüzde 0,9 azalış gerçekleşmiştir.

Tablo VIII.20 İller Bazında Satılan Konut Sayısına Göre İlk 20 İl (2021-2022)

Sıra	İller	2021	İller	2022
1	İstanbul	276.223	İstanbul	259.654
2	Ankara	144.104	Ankara	126.166
3	İzmir	86.722	İzmir	83.502
4	Antalya	66.691	Antalya	80.459
5	Bursa	53.820	Bursa	54.277
6	Mersin	41.533	Mersin	40.244
7	Konya	38.114	Gaziantep	38.681
8	Kocaeli	36.520	Kocaeli	38.054
9	Tekirdağ	35.694	Tekirdağ	34.707
10	Gaziantep	35.610	Konya	34.554
11	Balıkesir	34.341	Balıkesir	33.009
12	Aydın	34.040	Aydın	32.758
13	Kayseri	31.989	Kayseri	30.910
14	Adana	28.287	Adana	26.908
15	Şanlıurfa	27.737	Şanlıurfa	26.404
16	Samsun	25.268	Samsun	25.349
17	Sakarya	23.924	Sakarya	24.806
18	Manisa	23.479	Manisa	23.373
19	Muğla	23.099	Hatay	23.244
20	Hatay	22.875	Eskişehir	22.309
Türkiye		1.499.316		1.485.622

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Grafik VIII 14 Adana İli Yıllara Göre Konut Satışları (2018-2022)

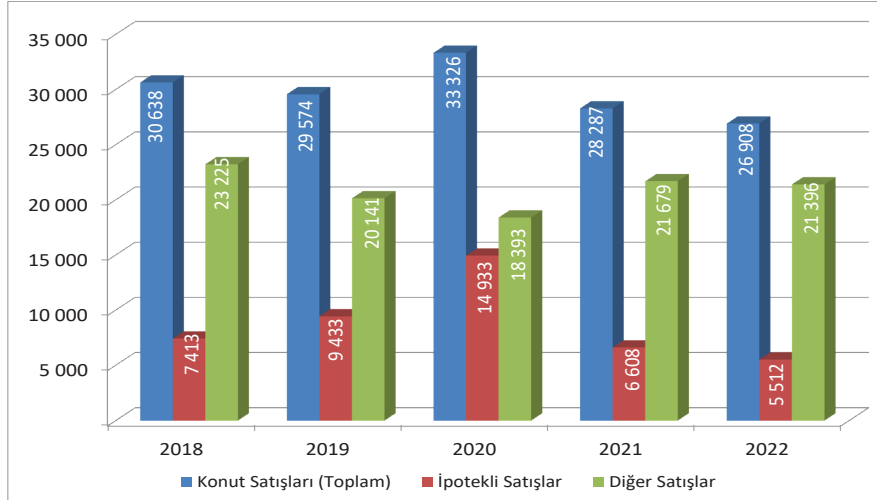
Tablo VIII.21’de konut satışlarında 2022 yılında ipotek ve diğer ayrıntısına göre satılan toplam 26.908 konutun yüzde 20,5’i ipotekli satışlardan, yüzde 79,5’i diğer satışlardan oluşmuştur. Bir önceki yılda satılan 28.287 adet konutun yüzde 23,4’ü ipotekli satışlardan yüzde 76,6’sı diğer satışlardan oluşmuştu. Türkiye genelinde 2022 yılında ipotekli satışların oranı 18,9, diğer satışların oranı ise 81,1’dir. Bir önceki yıla göre değişim oranlarına bakıldığında, ipotekli satışlarda yüzde 16, diğer satışlarda ise 1,3 artış gerçekleşmiştir.

Tablo VIII.21 İpotekli Ve Diğer Ayrıntısında Yıllara Göre Konut Satış Sayıları (2018-2022)

Yıllar	Adana			Türkiye		
	Toplam	İpotekli Satışlar	Diğer Satışlar	Toplam	İpotekli Satışlar	Diğer Satışlar
2018	30 638	7 413	23 225	1 375 398	276 820	1098 578
2019	29 574	9 433	20 141	1 348 729	332 508	1016 221
2020	33 326	14 933	18 393	1 499 316	573 337	925 979
2021	28 287	6 608	21 679	1 491 856	294 530	1197 326
2022	26 908	5 512	21 396	1 485 622	280 320	1205 302

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Grafik VIII.15 Adana İli İpotekli Ve Diğer Ayrıntısına Göre Konut Satış Sayıları (2018-2022)

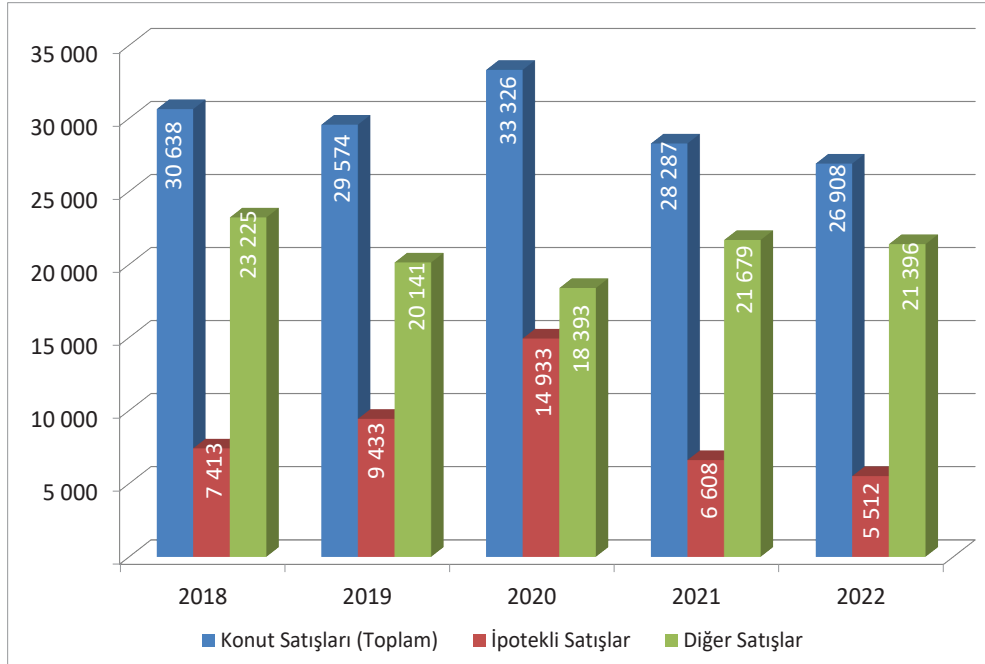
Adana ilinde 2022 yılında satılan konutların yüzde 30,3’ü ilk satışlardan, yüzde 69,7’si ikinci el satışlardan oluşmaktadır. Bir önceki yıl yüzde 25,9’u ilk satışlardan, yüzde 74,1’i ikinci el satışlardan oluşmaktaydı. Bir önceki yıla göre değişimlere bakıldığında ilk satışlarda yüzde 11,1 artış, ikinci el satışlarda yüzde 10,4 azalış gerçekleşmiştir.

Tablo VIII.22 İlk Satış Ve İkinci El Satış Ayrıntısında Yıllara Konut Satış Sayıları (2018-2022)

Yıllar	Adana			Türkiye		
	Toplam	İlk Satış	İkinci el Satış	Toplam	İlk Satış	İkinci el Satış
2018	30 638	15 201	15 437	1 409 314	659 698	749 616
2019	29 574	10 822	18 752	1 375 398	651 572	723 826
2020	33 326	9 987	23 339	1 348 729	511 682	837 047
2021	28 287	7 329	20 958	1 491 856	461 523	1 030 333
2022	26 908	8 141	18 767	1 485 622	460 079	1 025 543

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Grafik-VIII.16 İlk Satış ve İkinci El Satış Ayrıntısına Göre Konut Satış Sayıları (2018-2022)

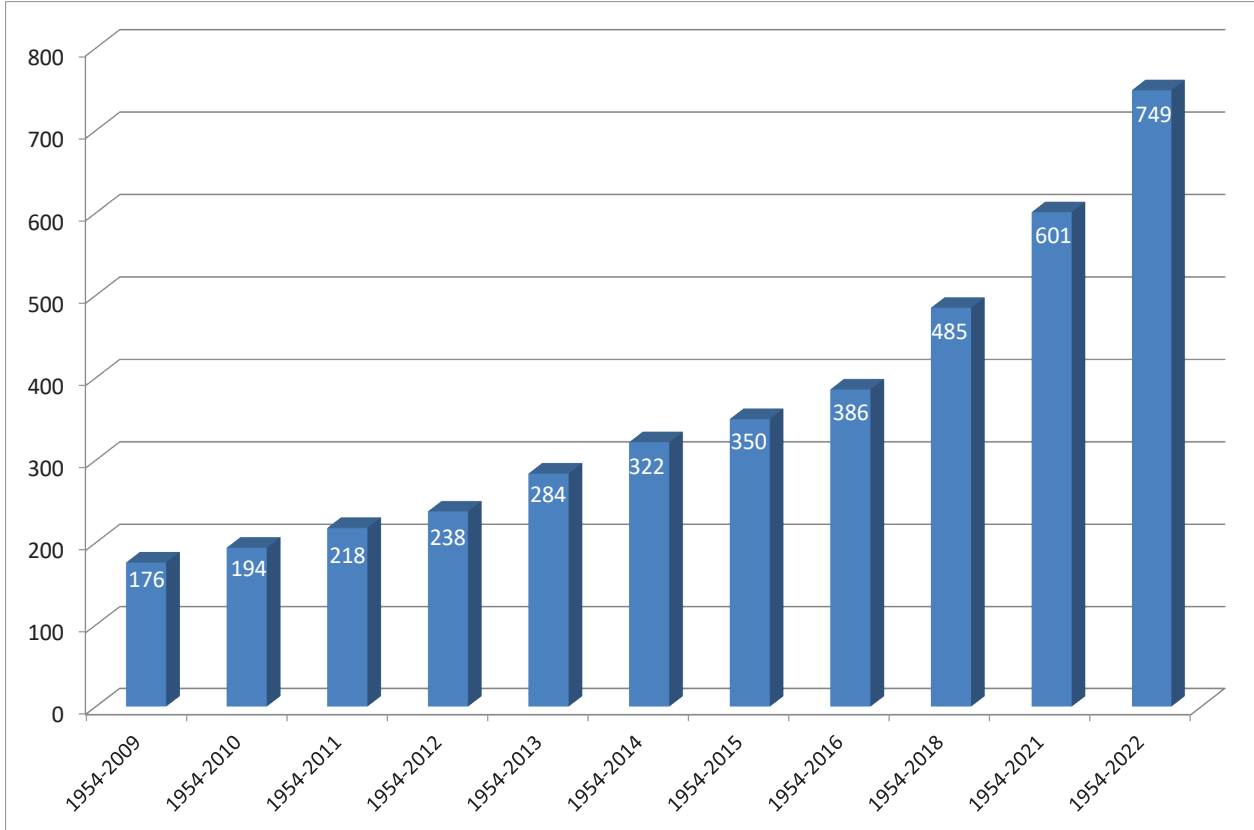

IX. ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIMLAR

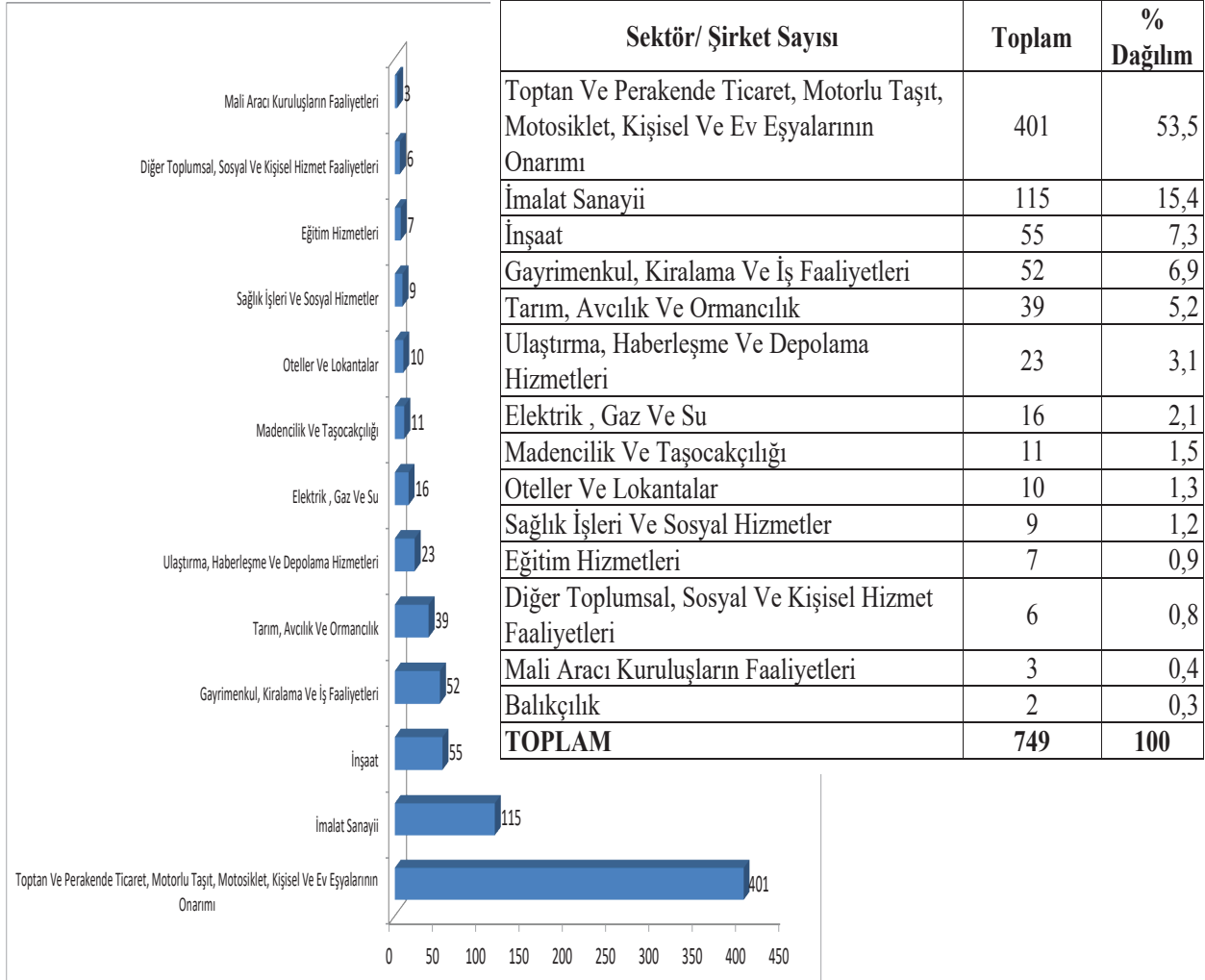
IX.1 Uluslararası Sermayeli Şirket Sayıları

Adana ilinde Hazine Müsteşarlığı verilerine göre 1954-2022 yılı itibariyle kümülatif toplamda 749 yabancı sermayeli şirket bulunmaktadır. Adana ilinde bulunan uluslararası sermayeli şirketlerin ülke dağılımında, %37,5 ile Suriye, %10,8 ile Almanya, %6,6 ile Irak, %3,8 ile ABD ve %3 ile Hollanda ilk beş sırada yer almaktadır.

Grafik IX.1 Adana İlinde Faaliyette Bulunan Yabancı Sermayeli Firmaların Yıllara Göre Dağılımı (1954-2022)

**Tablo IX.2 Adana'daki Uluslararası Sermayeli Şirketlerin Sektörel Dağılımı (1954-2022)
Yıllara Göre Dağılımı (1954 - 2020 Nisan)**

X. İSTİHDAM DURUMU

X.1 İstihdam ve İşsizlik ve İşsizlik Oranları

Türkiye İstatistik Kurumu işsizlik verilerine göre TR62 Adana-Mersin bölgesi 2022 yılında yüzde 12,3 ile 26 bölge içinde en fazla işsizlik oranına sahip 6'ncı bölgedir. 2021 yılında yüzde 13,2 ile 26 bölge içinde en fazla işsizlik oranına sahip 8'inci bölge idi. Geçmiş yıllara bakıldığında TR62 Bölgesi olarak 2009 yılında yüzde 22 işsizlik oranı ile en fazla işsizlik oranı sahip bölge olup, ayrıca 2009 yılında ayrıca TÜİK tarafından iller bazında işsizlik verilerine göre Adana ili 81 il içerisinde yüzde 26,2 işsizlik oranı ile en fazla işsizlik oranına sahip il olmuştur. 2010 yılında da yüzde 19,1 ile yine 1'inci sıradaydı. Son 10 yıla bakıldığında işsizlik oranında bölgeler sıralamasında Adana-Mersin bölgesi ilk sıralardan 2019 yılında 13'üncü sıraya kadar gerilemiş, 2021 yılında pandemi etkisiyle 13,2 oran ile 8'inci sıraya çıkmıştır.

İşsizlik oranlarında 2000 yılından itibaren incelendiğinde ise 2000-2003 yıllarında işsizlik verileri yalnızca 9 il için yapılmaktaydı. Buna göre işsizlik oranına göre sıralamada;

2000 yılında %11,4 oran ile 2.,

2001 yılında %16,8 ile 1.,

2002 yılında %23,9 ile 1. ve

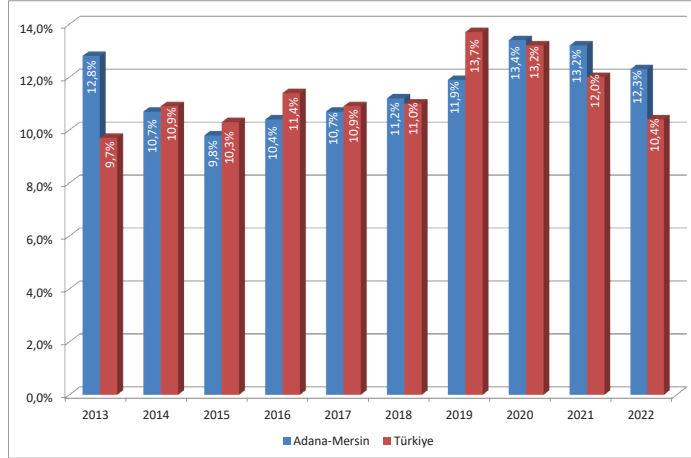
2003 yılında da %18,9 ile 2. sırada yer almıştır.

Bu yıllardan sonra işsizlik verileri 26 istatistik bölgelere göre açıklanmıştır. Bölgelere göre işsizlik oranı sıralamasında;

Adana-Mersin TR-62 bölge olarak; Türkiye

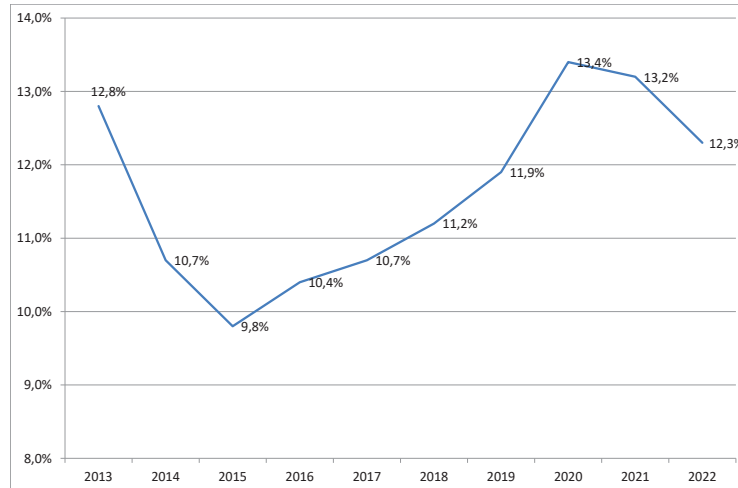
Yıllar	Adana-Me	İller Sıralan	Türkiye
2013	12,8%	4. sırada	9,7%
2014	10,7%	8. sırada	10,9%
2015	9,8%	10. sırada	10,3%
2016	10,4%	11. sırada	11,4%
2017	10,7%	13. sırada	10,9%
2018	11,2%	10. sırada	11,0%
2019	11,9%	13. sırada	13,7%
2020	13,4%	8. sırada	13,2%
2021	13,2%	8. sırada	12,0%
2022	12,3%	6. sırada	10,4%

Grafik. X.1 TR-62 Yıllara Göre Adana-Mersin ve Türkiye İşsizlik Oranı Karşılaştırması (2013-2022)

Bölgenin geçmiş yıllarda yaşadığı işsizlik sorunu, son 20 yılda Adana ilinin aldığı göç ve göçle gelen vasıfsız işgücü ile son yıllarda vermiş olduğu vasıflı işgücü göçünün önemli etkisi olduğu düşünülmektedir. Ancak 2014 yılından itibaren ülkenin ve bölgenin gelişen ekonomisiyle birlikte işsizlik oranında azalma eğilimi görülse de, 2018 yılından itibaren tekrar bir artış eğilimine girmiş ve 2020 yılında tüm pandemi etkisiyle de yüzde 13,4'e kadar yükselmiş olup; 2022 yılında 12,3 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik. X.2 TR-62 Yıllara Göre Adana-Mersin İşsizlik Oranı Grafığı (2013-2022)

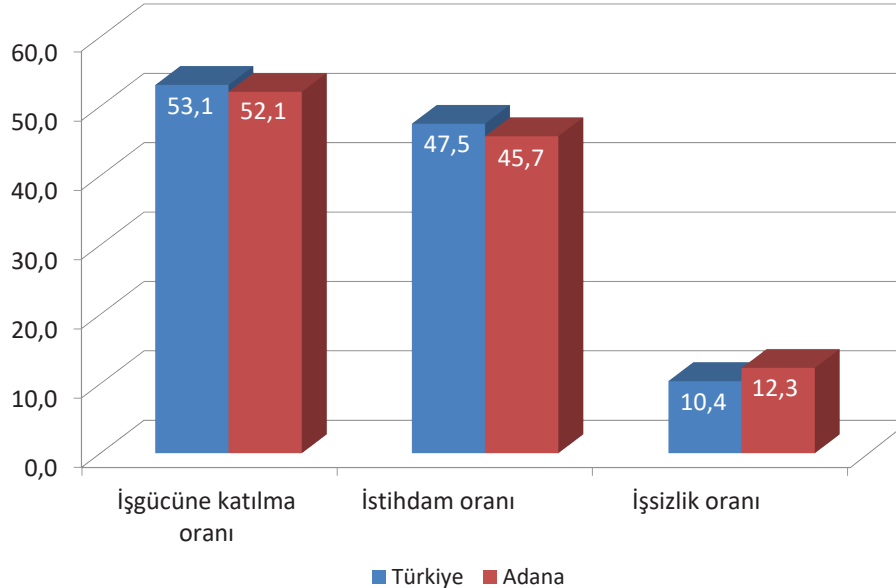
Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus, Adana Mersin bölgesinde 3 milyon 174 bindir. Söz konusu nüfusun 1 milyon 654 bin kişisi işgücü durumunda olup, işgücünün 1 milyon 452 bini istihdam edilmiş, 203 bininin ise işsiz olduğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda işgücüne katılma oranı yüzde 52,1 olup; bir önceki yıl yüzde 50,3 idi. 2021 yılında ise işgücüne katılma 1 milyon 579 bin kişi ve istihdam edilen kişi sayısı 1 milyon 371 bin kişi olup, işsiz sayısı 208 bin kişi idi.

Tablo X.1 15 ve Daha Yukarı Yaştaki Kurumsal Olmayan Nüfus İşgücü Durumu (2021-2022) (Türkiye/Düzyey 2 Adana-Mersin) (Bin Kişi)

	Türkiye		TR62 (Adana, Mersin)	
	2021	2022	2021	2022
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	63.704	64.679	3.137	3.174
İşgücü	32.716	34.334	1.579	1.654
İstihdam	28.797	30.752	1.371	1.452
İşsiz	3.919	3.582	208	203
İşgücüne dahil olmayanlar	30.989	30.345	1.558	1.520
İşgücüne katılma oranı (%)	51,4	53,1	50,3	52,1
İstihdam oranı (%)	45,2	47,5	43,7	45,7
İşsizlik oranı (%)	12	10,4	13,2	12,3

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Grafik. X.3 TR-62 Adana-Mersin Bölgesi-Türkiye İşgücü Göstergeleri (%) (2022)

Tablo X.2 Düzey-2 Bölgelere Göre İstihdam ve İşsizlik Oranları (2021-2022)

Bölgeler	2021			2022		
	İşgücüne katılma oranı %	İstihdam oranı %	İşsizlik oranı %	İşgücüne katılma oranı %	İstihdam oranı %	İşsizlik oranı %
TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari)	46,6	37,1	20,4	49,7	40,2	19,2
TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt)	42,7	29,9	29,8	41,5	33,8	18,5
TR63 (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye)	48,1	39,9	17,1	49,6	42,4	14,6
TR31 (İzmir)	52,1	44,4	14,7	54,4	47,3	13,0
TRA2 (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan)	50,7	43,7	13,7	51,0	44,5	12,7
TR62 (Adana, Mersin)	50,3	43,7	13,2	52,1	45,7	12,3
TR51 (Ankara)	52,4	45,3	13,4	53,7	47,2	12,1
TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)	40,6	34,5	15,0	42,5	37,7	11,5
TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın)	49,1	43,8	10,9	49,4	43,8	11,3
TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis)	50,0	45,0	10,1	49,7	44,4	10,7
TR10 (İstanbul)	54,0	47,3	12,3	56,1	50,4	10,2
TR42 (Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova)	52,5	47,5	9,6	56,7	50,9	10,1
TR71 (Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	50,2	43,7	13,0	49,9	45,2	9,4
TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat)	48,4	42,8	11,7	50,0	45,3	9,4
TR61 (Antalya, Isparta, Burdur)	55,1	48,6	11,8	57,5	52,2	9,2
TR90 (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	55,1	49,7	9,9	55,4	50,3	9,2
TRA1 (Erzurum, Erzincan, Bayburt)	47,9	43,1	10,0	50,0	45,4	9,2
TR41 (Bursa, Eskişehir, Bilecik)	52,4	47,5	9,4	54,9	50,0	8,9
TR32 (Aydın, Denizli, Muğla)	53,1	47,7	10,2	54,6	49,9	8,6
TR83 (Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	53,2	49,0	7,9	54,2	49,9	8,1
TRB1 (Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli)	48,3	43,4	10,2	48,0	44,1	8,1
TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli)	57,3	52,0	9,3	58,7	54,1	7,8
TR52 (Konya, Karaman)	50,2	46,2	7,9	51,1	47,3	7,4
TR22 (Balıkesir, Çanakkale)	49,4	45,5	7,9	51,2	47,6	7,1
TR33 (Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak)	51,3	47,7	6,9	54,4	50,5	7,1
TR82 (Kastamonu, Çankırı, Sinop)	51,6	48,6	5,8	53,1	49,8	6,2
Türkiye	51,4	45,2	12,0	53,1	47,5	10,4

*Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu
(2022 Yılı İşsizlik Oranına Göre Sıralı)*

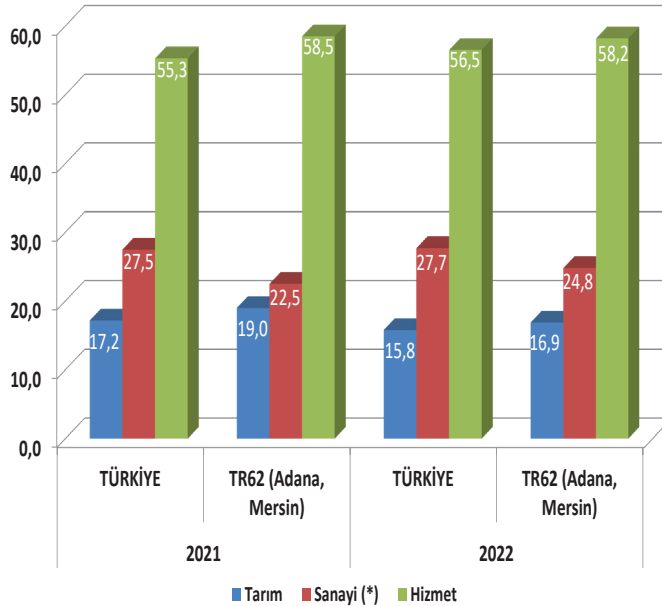
X.2. İstihdam Edilenlerin İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı (TR62 Adana-Mersin)

TR62 bölgesi olarak faaliyet kollarına göre istihdamın dağılımı Tablo X.3'te yer almaktadır.

2022 yılında en fazla istihdam yüzde 58,2 oran ile hizmetler sektöründe bulunmaktadır. Ardından yüzde 24,8 ile sanayi ve yüzde 16,9 ile tarım sektörüne dağılmıştır. Bir önceki yıla göre tarım sektörü 2 puan gerilemiş olup, sanayi sektörü 2,3 puan artmıştır.

Aşağıdaki grafikte de TR62 Adana-Mersin Bölgesi ile Türkiye istihdamın faaliyet kollarına göre dağılımı karşılaştırılmıştır. Grafikte üzere 2022 yılında Türkiye istihdam dağılımında sanayi sektörünün payı yüzde 27,7 iken Adana-Mersin bölgesi dağılımı yüzde 24,8'de kalmıştır. Hizmet sektörü payı ise Türkiye yüzde 56,5 iken Adana-Mersin payı yüzde 58,2 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik X.4 TR-62 Adana-Mersin Bölgesi İstihdamının Faaliyet Kollarına Göre Karşılaştırması (2021-2022)

Tablo X.3. İstihdam Edilenlerin İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı (%) (2013-2022)

Yıllar	Tarım	Sanayi (*)	Hizmet
2013	23,7	23,3	53,1
2014	21,1	23,8	55,1
2015	21,3	24,1	54,6
2016	23,6	22,5	53,9
2017	21	21,3	57,7
2018	19,4	22,6	58
2019	19,8	21,5	58,7
2020	21,0	21,5	57,5
2021	19,0	22,5	58,5
2022	16,9	24,8	58,2

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

(*) İnşaat sektörü, sanayi sektörü içinde değerlendirilmiştir.

XI. DIŞ TİCARET

Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret verilerine göre; Adana ili ihracatı 2022 yılında 2 milyar 999 milyon 303 bin dolar olarak gerçekleşmiş ve bir önceki yıla göre yüzde 20,4 artış olmuştur. 2021 yılında 2 milyar 490 milyon 535 bin dolar olarak gerçekleşmiş ve bir önceki yıla göre yüzde 35,6 artış olmuştur. 2022 yılında Türkiye ihracatında ise yüzde 10,1 artış gerçekleşmiştir.

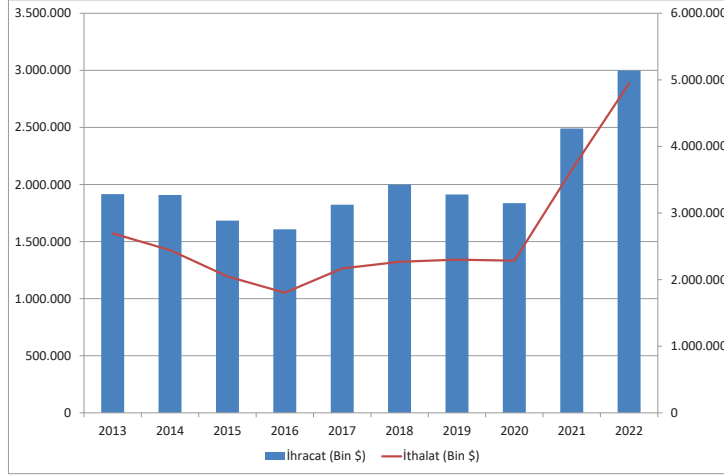
Adana ithalatı ise 2022 yılında 4 milyar 948 milyon 498 bin dolar gerçekleşmiş olup; bir önceki yıla göre yüzde 35,7 artış gerçekleşmiştir. Adana ithalatı ise 2021 yılında 3 milyar 647 milyon 902 bin dolar gerçekleşmiş olup; bir önceki yıla göre yüzde 59,6 artış gerçekleşmişti. 2022 yılında Türkiye ithalatı ise yüzde 31,3 artış gerçekleşmiştir.

Buna göre Adana ili dış ticaretinde ihracatın ithalatı karşılama oranı 2022 yılında yüzde 60,6 olarak gerçekleşmiş olup; bir önceki yıl karşılama oranı yüzde 68,3 idi. Türkiye'nin ihracatın ithalatı karşılama oranı ise 2022 yılında yüzde 68,8 olup; bir önceki yıl da yüzde 81,9 olarak gerçekleşmişti.

Tablo XI.1 Adana Dış Ticareti (2013-2022) (Bin Dolar)

Yıllar	İhracat (Bin \$)		% Değişim		İthalat (Bin \$)		% Değişim		İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	
	Adana	Türkiye	Adana	Türkiye	Adana	Türkiye	Adana	Türkiye	Adana	Türkiye
2013	1.916.196	151.802.637	0,1	-0,4	2.694.131	251.661.250	-11,6	6,4	71,1	60,3
2014	1.908.505	157.610.158	-0,4	3,8	2.443.552	242.177.117	-9,3	-3,8	78,1	65,1
2015	1.683.497	143.838.871	-11,8	-8,7	2.048.362	207.234.359	-16,2	-14,4	82,2	69,4
2016	1.607.018	142.529.584	-4,5	-0,9	1.803.482	198.618.235	-12,0	-4,2	89,1	71,8
2017	1.822.615	156.992.940	13,4	10,1	2.168.824	233.799.651	20,3	17,7	84,0	67,1
2018	1.999.154	167.920.613	9,7	7,0	2.268.035	223.047.094	4,6	-4,6	88,1	75,3
2019	1.912.169	171.464.945	-4,4	2,1	2.300.589	202.704.320	1,4	-9,1	83,1	84,6
2020	1.836.683	160.656.652	-3,9	-6,3	2.285.131	209.534.325	-0,7	3,4	80,4	76,7
2021	2.490.535	213.605.967	35,6	33,0	3.647.902	260.678.817	59,6	24,4	68,3	81,9
2022	2.999.303	235.279.224	20,4	10,1	4.948.498	342.211.451	35,7	31,3	60,6	68,8

Grafik XI.1 Adana İli Dış Ticaretinin Yıllara Göre Dağılım Grafiği (2013-2022) (Bin \$)

XI.1 İhracat

Tablo XI.2'de son 5 yıllık Adana ili aylara göre ihracat dağılımı yer almaktadır.

Tablo XI.2 Adana İlinin Son Beş Yılda Aylara Göre İhracatının Dağılımı (2018-2022)

AY	2018	2019	2020	2021	2022
Ocak	150.487.687	160.198.191	156.480.885	164.985.467	205.721.297
Şubat	140.409.125	147.880.999	153.940.530	166.327.040	231.289.707
Mart	176.721.391	162.988.439	150.660.977	197.678.472	280.640.686
Nisan	157.045.542	157.304.971	111.167.311	187.970.932	266.836.977
Mayıs	181.858.000	180.302.646	120.136.612	179.762.478	234.115.379
Haziran	142.328.657	117.973.440	166.973.010	208.587.177	287.683.708
Temmuz	157.269.198	166.304.060	160.118.960	179.790.342	238.199.166
Ağustos	165.462.399	138.121.866	139.687.341	209.112.848	256.576.773
Eylül	155.809.437	151.737.097	155.287.168	217.356.850	243.284.641
Ekim	196.262.275	189.422.095	168.760.237	234.968.253	233.670.963
Kasım	192.498.115	177.054.238	164.120.960	268.221.224	255.727.797
Aralık	183.001.916	162.880.625	189.349.352	266.538.382	265.555.577
Toplam	1.999.153.742	1.912.168.667	1.836.683.343	2.481.299.465	2.999.302.671
Yıllık Değişim %	9,7	-4,4	-3,9	35,1	20,9

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İller bazında ihracat sıralamasında Adana ili 2 milyar 999 milyon 234 bin dolar ihracat ile 13'üncü sırada olup; toplam ihracattaki payı yüzde 1,3'tür. 2021 yılında ise iller bazında ihracatta 15'inci sırada ve toplam ihracat içindeki payı yine yüzde 1,2 idi.

Tablo XI.3 İller Bazında İhracat (2018-2022) (Bin \$)

Sıra	İl	2018	2019	2020	2021	2022
1	İstanbul	84.913.686.921	85.636.418.344	79.860.305.873	104.837.635.916	117.102.886.450
2	Kocaeli	8.960.585.528	9.887.822.151	7.721.772.545	12.056.931.504	14.331.391.641
3	İzmir	10.164.080.031	10.108.128.278	9.880.026.043	12.637.994.221	14.218.285.325
4	Bursa	11.153.402.106	10.371.116.838	9.088.062.820	11.142.647.753	12.185.762.804
5	Ankara	7.606.584.200	8.313.059.630	7.718.194.313	9.217.303.569	11.504.895.198
6	Gaziantep	6.872.019.859	7.418.005.475	7.799.878.407	9.798.729.283	10.180.485.191
7	Sakarya	5.639.479.548	5.272.698.433	4.540.480.398	5.198.612.499	5.112.545.609
8	Denizli	3.113.843.853	2.922.627.706	2.927.866.857	4.291.364.777	4.511.519.058
9	Hatay	2.846.890.044	2.837.263.330	2.397.140.362	4.014.475.584	3.533.485.121
10	Kayseri	2.087.986.588	2.215.813.822	2.293.039.051	3.221.586.878	3.474.081.254
11	Konya	1.785.568.457	1.991.691.628	2.157.552.438	3.003.842.189	3.276.297.913
12	Manisa	2.291.350.322	2.462.612.443	2.308.495.841	2.924.778.376	3.205.058.487
13	Adana	1.999.153.742	1.912.168.667	1.836.683.343	2.490.535.398	2.999.234.149
14	Mersin	1.726.539.588	1.775.171.526	1.928.882.020	2.537.398.422	2.794.615.124
15	Antalya	1.368.765.513	1.421.947.895	1.609.223.924	1.979.345.429	2.220.406.384
16	Tekirdağ	1.288.671.360	1.345.297.823	1.316.794.849	1.820.021.071	2.122.998.099
17	Çorum	741.965.489	1.541.349.238	911.301.746	2.636.308.471	1.890.451.917
18	Kahramanmaraş	998.398.348	905.538.234	872.101.079	1.357.909.998	1.420.805.081
19	Eskişehir	1.056.626.761	1.142.117.760	936.014.997	1.183.667.392	1.317.463.669
20	Samsun	634.246.225	730.418.331	743.299.832	1.289.014.321	1.274.641.009
Türkiye toplamı		167 920 613 455	171 464 944 593	160 656 652 087	213 598 368 958	235 247 081 459
Adana Toplam İhracat İçinde Payı %		1,2	1,1	1,1	1,2	1,3

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Ülke grupları bakımından en fazla ihracat 1 milyar 267 milyon ile Avrupa Birliği ülke grubunda gerçekleşmiş olup, toplam ihracat içindeki payı yüzde 42,3'tür. Ardından 955 milyon 355 bin dolar ile Gelişmiş Sekiz ülke grupları ve 732 milyon 900 bin dolar ile Orta Doğu ülkeleri grupları sıralanmaktadır.

Tablo XI.4 Adana İhracatının Ülke Grupları Bazında Dağılımı (2018-2022)

Bir önceki yıla göre Değişim oranlarına bakıldığında en fazla artış yüzde 36,5 ile Gelişmiş Sekiz ülke grubunda gerçekleşmiştir. Ülkeler bazında ise 2022 yılında en fazla ihracat 303 milyon 623 bin dolar ile Irak'a yapılmış olup; toplam ihracatımızın yüzde 10,1'i bu ülkeye gerçekleşmiştir. Ardından 259 milyon 171 bin dolar ile Almanya ve 203 milyon 170 bin dolar ile İspanya sıralanmaktadır. Bir önceki yıla göre artış oranlarına bakıldığında en

Ülke Grupları	2018	2019	2020	2021	2022
Avrupa Birliği	731.406.609	669.446.197	712.412.085	1.042.050.592	1.267.545.509
Gelişmiş Sekiz Ülke	512.979.408	465.396.292	467.533.337	699.846.209	955.355.524
Orta Doğu Ülkeleri	591.974.890	582.538.643	507.834.806	638.069.975	732.900.334
Komşu Ülkeler	486.991.994	482.011.307	399.024.448	505.889.262	565.598.153
Afrika Ülkeleri	193.506.499	183.550.405	172.721.946	218.960.892	258.750.059
Türk Cumhuriyetler	94.816.573	87.352.688	89.183.811	103.836.655	133.139.413
Uzak Doğu Ülkeleri	84.803.702	80.450.419	66.506.652	86.428.205	104.819.347

fazla ihracat artışı yüzde 76,7 ile Mısır ihracatında gerçekleşmiştir. Ardından yüzde 69,7 artış ile İtalya ve yüzde 58,9 artış ile Rusya Federasyonu ihracatlarında gerçekleşmiş olup, en fazla azalış ise yüzde -16,6 ile İran ihracatında gerçekleşmiştir.

Tablo XI.5 İhracat Yapılan İlk 20 Ülke (ABD \$)

Yıllık			Yıllık		
İlk 20 Ülke Sıralaması (ABD Dolar)			İlk 20 Ülke Sıralaması (ABD Dolar)		
ÜLKE	2020	2021	ÜLKE	2021	2022
Irak	241.367.753	245.816.099	Irak	245.816.099	303.623.445
Almanya	167.573.358	215.076.766	Almanya	215.076.766	259.171.191
İspanya	85.811.094	164.862.099	İspanya	164.862.099	203.170.533
Hollanda	113.612.312	82.709.634	İtalya	109.845.854	186.386.422
ABD	69.285.353	117.899.466	ABD	117.899.466	168.632.095
Süriye	71.932.954	96.780.569	Rusya Federasyonu	83.196.455	132.237.588
İtalya	54.320.133	109.845.854	Süriye	96.780.569	94.682.730
Rusya Federasyonu	68.132.588	83.196.455	Fransa	88.491.539	96.466.809
İsrail	47.976.194	90.124.704	İsrail	90.124.704	91.040.720
Fransa	47.181.596	88.491.539	Hollanda	82.709.634	81.661.990
Birleşik Krallık	50.576.854	71.852.757	Birleşik Krallık	71.852.757	91.399.208
İran	27.251.332	81.158.473	İran	81.158.473	67.650.219
Romanya	28.887.988	69.871.697	Romanya	69.871.697	68.551.829
Polonya	24.991.449	43.892.801	Polonya	43.892.801	49.709.751
Çin	29.758.439	31.348.146	Çin	31.348.146	48.855.251
Fas	21.424.517	37.847.819	Fas	37.847.819	40.080.145
Mısır	21.860.957	27.412.317	Mısır	27.412.317	48.447.973
Avusturya	23.495.373	24.683.237	Cezayir	23.141.335	35.654.267
Cezayir	24.824.702	23.141.335	BAE	25.163.928	33.150.268
Azerbaycan	24.065.971	22.371.593	Kuzey Kıbrıs Türk Cum.	23.659.921	33.424.713

Gümrük tarife istatistik pozisyonuna göre fasıl grupları incelendiğinde, 2022 yılında en fazla ihracat 731 milyon 937 bin dolar ihracat ile Dokumaya Elverişli Maddeler ve Bunlardan Mamul Eşya grubunda gerçekleşmiştir. Bu ürün grubunun toplam ihracat içindeki payı yüzde 24,4'tür. Ardından 507 milyon 656 bin dolar ile Plastik ve Kauçuk Ürünleri ve 316 milyon 541 bin dolar ile Bitkisel Ürünler grupları sıralanmaktadır. En önemli ihracat ürün grubu olan Dokumaya Elverişli Maddeler ve Bunlardan Mamul Eşya ihracatında 2022 yılında bir önceki yıla göre yüzde 19,7 artış gerçekleşmiştir.

Tablo XI.6 Adana İhracatının Fasıl Gruplarına Göre Dağılımı (2018-2022)

ÜRÜN ADI	2018	2019	2020	2021	2022
Dokumaya Elverişli Maddeler Ve Bunlardan Mamul Eşya	468.183.237	440.282.403	489.726.240	611.317.226	731.937.323
Plastik Ve Plastik Ürünleri; Kauçuk Ve Kauçuk Ürünleri	267.719.087	260.600.874	219.174.792	374.318.979	507.656.545
Bitkisel Ürünler	250.928.435	259.680.813	264.333.235	304.437.867	316.541.073
Gıda Sanayii Müstahzarları;	152.253.671	144.214.455	143.667.869	203.942.780	247.145.330
Adi Metaller Ve Adi Metallerden Eşya	115.440.297	121.327.528	123.824.461	181.604.541	244.288.978
Makinalar Ve Mekanik Cihazlar; Elektrik Malzemeleri; Bunların Aksam	148.579.571	129.152.575	132.126.071	178.145.046	223.837.409
Kımya Sanayii Ve Buna Bağlı Sanayii Ürünleri	92.944.022	93.007.598	105.720.112	163.559.043	193.535.953
Canlı Hayvanlar Ve Hayvansal Ürünler	128.820.215	115.779.951	100.901.321	152.184.281	159.730.987
Araçlar, Hava Araçları, Gemiler Ve İlgili Taşıma Araçları	137.601.786	120.919.064	59.775.824	108.700.225	126.472.799
Muhtelif Mamul Eşya	63.500.675	76.639.874	81.096.560	78.233.775	87.564.747
Mineral Ürünler	82.968.103	66.779.758	32.319.033	20.477.256	44.748.482
Ağaç Ve Ahşap Eşya; Odun Kömürü; Mantar Ve Mantardan Mamul Eşya;	25.805.051	27.021.072	26.532.184	37.612.440	35.354.617
Hayvansal Ve Bitkisel Katı Ve Sıvı Yağlar	3.476.612	3.425.495	5.305.592	8.795.418	20.509.636
Odun Veya Diğer Lifli Selülozik Maddeler	17.180.839	16.761.007	16.498.984	19.769.650	19.377.723
Ayakkabılar, Başlıklar,Şemsiyeler, Güneş Şemsiyeleri, Bastonlar, İskemle Bastonlar, Kemerler, Kırbaçlar Ve Bunların Aksamı;	10.059.461	11.305.586	10.354.858	12.083.066	13.783.510
Taş, Alçı, Çimento, Amyant, Mika Veya Benzeri Maddelerden Eşya;	15.870.463	13.856.693	12.621.478	12.333.282	11.448.556
Silahlar Ve Mühimmat; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	2.391.822	2.066.492	4.726.812	13.499.686	6.974.391
Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazları,	12.555.946	8.839.213	8.697.505	8.813.987	6.619.665
Tabii Veya Kültür İnciler, Kıymetli Veya Yarı Kıymetli Taşlar, Kıymetli Metaller,	53.204	135.685	186.551	288.514	1.206.387
Deriler, Köseleler, Postlar, Kürkler Ve Bu Maddelerden Mamul Eşya	172.059	177.906	143.088	613.349	508.084
Sanat Eserleri, Koleksiyon Eşyası Ve Antikalar	155.592	194.625	142.933	32.447	60.476
Genel Toplam	1.996.660.148	1.912.168.667	1.837.875.503	2.490.762.858	2.999.302.671

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

ISIC ana faaliyet kollarına göre ihracat incelendiğinde 2022 yılında toplam ihracatın yüzde 88,6'sı imalat sanayinden yapılmış olup; bir önceki yıl yüzde 87,8 idi. Ardından yüzde 9,4 pay ile tarım ve ormanlık faaliyeti sıralanmış olup, bir önceki yıl payı yüzde 10,3 idi. Bir önceki yıla göre değişim oranlarına bakıldığında, imalat sanayi ihracatında 2022 yılında yüzde 21,5 artış gerçekleşmiştir. Ardından yüzde 53,7 artış ile hizmetler grubunda gerçekleşmiştir.

Tablo XI.7 Adana İhracatının ISIC Ana Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı (2018-2022)

ISIC adı	2018	2019	2020	2021	2022
İmalat Sanayi	1.725.397.081	1.678.679.719	1.607.531.751	2.187.067.964	2.657.091.988
Tarım Ve Ormanlık	205.511.455	186.102.572	194.389.934	257.559.671	280.797.856
Toptan Ve Perakende Ticaret	29.930.598	27.957.688	23.319.576	33.445.949	33.652.902
Madencilik Ve Taşocakçılığı	37.541.716	18454376	10753346	11039534	26.534.515
Balıkçılık	765.214	939.975	661.601	1.266.642	1.101.004
Diğer Sosyal, Toplumsal Ve Kişisel Hizmetler	7.002	34.142	25.894	36.348	55.884
Elektrik, Gaz Ve Su			1.241	994	
Gayrimenkul, Kiralama, Ve İş Faaliyetleri	676	195		75	
Genel Toplam	1.999.153.742	1.912.168.667	1.836.683.343	2.490.417.177	2.999.234.149

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

XI.2 İthalat

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre Adana ithalatında 2022 yılında yüzde 35,7 artış ile 4 milyar 948 milyon 508 bin dolar gerçekleşmiştir. Bir önceki yıl 3 milyar 647 milyon 901 bin dolar gerçekleşmiş olup, yüzde 59,6 artış olmuştur.

Tablo XI.8 Adana İli İthalatının Aylara Göre Dağılımı (ABD \$) (2018-2022)

AY	2018	2019	2020	2021	2022
Ocak	231.746.287	144.502.643	182.794.773	211.893.082	434.643.173
Şubat	190.499.758	168.557.839	177.983.407	229.929.936	369.365.582
Mart	214.428.105	166.324.155	207.809.552	269.893.702	448.305.797
Nisan	210.746.688	190.798.318	162.814.672	260.229.670	404.711.866
Mayıs	206.865.921	231.898.147	186.327.099	310.004.400	360.837.835
Haziran	214.899.417	161.733.411	155.972.328	290.193.758	432.869.223
Temmuz	204.106.322	244.067.276	187.008.949	279.103.499	472.128.430
Ağustos	140.919.555	217.838.129	175.031.017	272.057.699	497.675.261
Eylül	180.941.509	158.582.090	189.658.468	375.944.319	411.659.827
Ekim	163.657.843	187.574.047	194.065.294	314.522.995	405.752.125
Kasım	169.574.061	209.969.441	209.249.910	443.647.923	293.788.840
Aralık	139.649.493	218.743.450	256.415.148	390.480.894	416.770.592
Toplam	2.268.034.959	2.300.588.946	2.285.130.617	3.647.901.877	4.948.508.551
Yıllık Değişim %	4,6	1,4	-0,7	59,6	35,7

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İller bazında ithalat sıralamasında Adana ili 2022 yılında 4 milyar 948 milyon Dolar ile 8'inci sırada olup; toplam ithalat içindeki payı yüzde 1,4'tür. 2021 yılında 3 milyar 647 milyon Dolar ile yine 8'inci sıradaydı ve toplam ihracat içindeki payı yüzde 1,4 idi.

Tablo XI.9 İller Bazında İthalat (Bin \$) (2018-2022)

Sıra	İller	2018	2019	2020	2021	2022
1	İstanbul	120.429.420.077	105.257.284.341	120.817.097.216	131.064.092.737	164.878.142.110
2	Kocaeli	14.073.664.245	8.568.378.727	9.335.254.164	14.837.588.888	18.436.493.597
3	Ankara	13.444.138.381	11.004.838.111	11.450.216.716	14.931.658.784	15.260.578.993
4	İzmir	9.088.693.119	7.439.030.749	7.285.480.696	9.533.165.761	11.394.022.245
5	Bursa	8.518.025.875	7.555.455.753	7.153.944.435	8.200.993.001	9.654.558.366
6	Gaziantep	4.881.807.397	5.006.595.370	5.228.088.312	7.341.157.477	8.189.382.554
7	Hatay	4.071.558.164	3.440.231.090	3.321.956.443	6.325.044.411	7.189.110.832
8	Adana	2.268.034.959	2.300.588.946	2.285.130.617	3.647.901.877	4.948.508.551
9	Çorum	514.858.822	1.661.957.503	2.654.788.129	847.150.277	3.813.766.119
10	Sakarya	3.182.613.004	2.977.356.576	2.858.927.349	3.156.837.598	3.389.486.679
11	Manisa	2.809.133.091	2.494.652.720	2.510.598.573	3.410.639.052	3.346.524.719
12	Denizli	1.991.944.946	1.589.508.565	1.642.350.548	2.682.682.575	3.114.822.991
13	Tekirdağ	1.173.341.705	1.142.065.322	1.161.627.491	1.764.453.652	2.157.031.105
14	Zonguldak	1.333.517.763	1.201.120.569	1.178.889.575	1.867.522.850	2.073.486.966
15	Kayseri	1.403.324.310	1.203.758.942	1.260.800.050	1.835.314.625	1.881.487.047
16	Kahramanmaraş	1.185.526.331	1.187.883.278	1.037.835.828	1.362.913.501	1.837.724.700
17	Mersin	1.160.367.291	1.184.455.357	1.189.104.074	1.578.175.881	1.781.789.968
18	Konya	903.409.342	864.665.215	923.775.856	1.248.722.353	1.570.934.239
19	Antalya	830.430.332	845.855.508	935.774.702	1.332.042.953	1.539.654.069
20	Karabük	849.461.382	734.321.387	627.572.153	1.198.256.857	1.296.148.874
Türkiye toplamı		223.047.094.482	202.704.319.533	209.534.324.904	260.682.217.185	342.209.949.571
Adana Toplam İthalat İçinde Payı %		1,0	1,1	1,1	1,4	1,4

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Adana iline ithal edilen ürün grupları incelendiğinde de, 2022 yılında en fazla ithalat 1 milyar 900 milyon dolar ile Kimya Sanayi ve Buna Bağlı Ürünler grubunda yapılmıştır. Ardından 797 milyon 441 bin dolar ithalat ile Plastik ve Kauçuk Ürünleri ve 646 milyon 660 bin dolar ile Dokumaya Elverişli Maddeler ve Bunlardan Mamul Eşya grupları sıralanmıştır.

Tablo XI.10 Adana İthalatı Fasıllarına Göre Dağılımı (2018-2022)

ÜRÜN ADI	2018	2019	2020	2021	2022
Kimya Sanayii Ve Buna Bağlı Sanayii Ürünleri	503.719.670	553.224.403	660.550.467	1.354.754.079	1.900.519.911
Plastik Ve Plastik Ürünleri; Kauçuk Ve Kauçuk Ürünleri	517.518.776	461.401.688	445.100.161	703.134.619	797.441.116
Dokumaya Elverişli Maddeler Ve Bunlardan Mamul Eşya	302.043.820	304.255.354	289.562.344	442.132.172	646.660.295
Makinalar Ve Mekanik Cihazlar; Elektrik Malzemeleri; Bunların Aksamı	359.116.420	417.964.245	310.149.010	391.623.937	623.553.801
Bitkisel Ürünler	183.523.830	239.284.743	220.105.276	202.664.787	329.703.366
Adi Metaller Ve Adi Metallerden Eşya	107.817.323	102.342.409	106.157.936	155.754.117	183.871.034
Gıda Sanayii Müstahzarları;	15.886.473	14.308.680	55.867.155	149.002.972	144.910.573
Odun Veya Diğer Lifli Selülozik Maddeler	35.673.877	38.786.262	39.581.071	48.277.919	85.198.806
Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazları	27.569.218	34.195.958	47.194.394	60.117.129	73.385.003
Araçlar, Hava Araçları, Gemiler Ve İlgili Taşıma Araçları	43.436.147	29.640.046	25.683.588	46.968.483	68.859.399
Canlı Hayvanlar Ve Hayvansal Ürünler	58.119.367	59.933.425	46.135.811	34.535.388	32.230.727
Mineral Ürünler	50.946.205	26.733.492	23.460.901	39.517.877	28.827.589
Hayvansal Ve Bitkisel Katı Ve Sıvı Yağlar	21.198.825	445.531	4.765.039	633.217	8.409.000
Taş, Alçı, Çimento, Amyant, Mika Veya Benzeri Maddelerden Eşya	4.693.514	4.379.113	4.242.835	4.750.848	6.071.837
Ayakkabılar, Başlıklar, Şemsiyeler, Güneş Şemsiyeleri, Bastonlar, İskemle Bastonlar, Kemerler, Kırbaçlar Ve Bunların Aksamı	5.395.662	6.109.623	6.158.347	6.015.599	5.891.933
Muhtelif Mamul Eşya	7.900.857	4.056.762	4.027.616	4.637.193	5.783.494
Ağaç Ve Ahşap Eşya; Odun Kömürü; Mantar Ve Mantardan Mamul Eşya;	11.999.417	2.997.254	2.450.168	2.007.316	3.487.746
Deriler, Köseleler, Postlar, Kürkleri Ve Bu Maddelerden Mamul Eşya	911.846	111.054	625.441	1.056.733	2.055.301
Tabii Veya Kültür İnciler, Kıymetli Veya Yarı Kıymetli Taşlar, Kıymetli Metaller	59.863	59.101	62.977	245.652	1.281.104
Silahlar Ve Mühimmat; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	644.906	343.507	267.517	29.093	347.173
Sanat Eserleri, Koleksiyon Eşyası Ve Antikalar	8.518	16.296	12.800	43.348	8956
Genel Toplam	2.258.184.534	2.300.588.946	2.292.160.854	3.647.902.478	4.948.498.164

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İthalat yapılan ülkelerde ise en fazla ithalat 1 milyar 28 milyon dolar ile Çin'den gerçekleşmiş olup, toplam ithalatın yüzde 20,8'i bu ülkeden yapılmıştır. Ardından 460 milyon 519 bin dolar ile Güney Kore ve 449 milyon 597 bin dolar ile ABD en fazla ithalat yapılan ülkeler olarak sıralanmıştır. İlk 20 ülkenin bir önceki yıla göre ithalat değişimleri incelendiğinde, en fazla ithalat artış yüzde 214,5 ile Kuveyt'te gerçekleşmiştir.

Tablo XI.11 İthalat Yapılan İlk 20 Ülke (ABD \$)

Yıllık İlk 20 Ülke Sıralaması (ABD Dolar)			Yıllık İlk 20 Ülke Sıralaması (ABD Dolar)		
ÜLKE	2020	2021	ÜLKE	2021	2022
Güney Kore	165.597.135	430.026.097	Çin	427.089.211	1.028.166.652
Çin	238.988.894	427.089.211	Güney Kore	430.026.097	460.519.931
ABD	220.685.029	305.114.270	ABD	305.114.270	449.597.815
Suudi Arabistan	124.621.571	251.526.699	Rusya Federasyonu	184.152.347	241.674.000
Rusya Federasyonu	131.171.357	184.152.347	Suudi Arabistan	251.526.699	213.737.100
Belçika	124.101.955	172.084.349	Hindistan	141.894.860	184.564.485
Hindistan	70.026.814	141.894.860	Almanya	135.418.733	175.759.053
Çorlu Avrupa Serbest Bölgesi	110.653.387	141.607.718	Çorlu Avrupa Serbest Bölgesi	141.607.718	159.595.185
Almanya	138.745.354	135.418.733	Umman	74.816.942	136.866.122
Yunanistan	93.014.247	123.193.849	Yunanistan	123.193.849	129.279.533
İtalya	54.509.341	97.937.445	İspanya	50.594.091	124.742.828
Umman	10.578.680	74.816.942	Kuveyt	34.892.882	122.654.942
Brezilya	51.234.888	72.991.345	Belçika	172.084.349	117.716.883
İsrail	89.926.072	61.562.298	İtalya	97.937.445	112.552.146
Romanya	44.001.537	55.604.282	Brezilya	72.991.345	105.887.594
İspanya	28.996.505	50.594.091	Ukrayna	33.499.271	84.920.791
Arjantin	7.009.317	43.804.001	Hollanda	34.172.340	81.001.822
İsviçre	28.142.042	42.448.661	Avustralya	38.792.090	77.548.644
Malezya	37.302.437	42.420.028	İsrail	61.562.298	75.072.169
Mısır	37.131.031	41.290.322	Arjantin	43.804.001	67.536.632

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Ülke grupları bakımından en fazla ithalat 1 milyar 651 milyon dolar ile Uzak Doğu ülkeleri grubunda gerçekleşmiş olup, toplam ithalat içindeki payı yüzde 33,4'tür. Ardından 1 milyar 85 milyon dolar ile Gelişmiş Sekiz Ülke ve 1 milyar 18 milyon dolar ile Avrupa Birliği Ülke grupları sıralanmaktadır. Bir önceki yıla göre değişim oranlarına bakıldığında en fazla artış yüzde 65,7 ile Uzak Doğu ülkeleri grubunda gerçekleşmiştir.

Tablo XI.12 Adana İthalatının Ülke Grupları Bazında Dağılımı (2018-2022)

ÜLKE GRUPLARI	2018	2019	2020	2021	2022
Uzak Doğu Ülkeleri	467.688.694	439.741.556	500.151.998	996.553.546	1.651.756.912
Gelişmiş Sekiz Ülke	508.100.223	532.965.189	599.749.860	805.666.757	1.085.667.327
Avrupa Birliği	555.665.337	724.044.203	651.425.873	891.213.884	1.018.281.574
Orta Doğu Ülkeleri	404.222.559	340.330.918	311.086.437	499.047.948	565.379.870
Komşu Ülkeler	88.703.269	127.975.703	146.780.886	192.699.523	214.688.632
Afrika Ülkeleri	43.454.103	75.903.259	51.764.640	65.597.705	70.750.657
Türki Cumhuriyetler	39.111.495	83.602.696	42.327.041	62.683.854	44.192.429

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

ISIC ana faaliyet kollarına göre ihracat incelendiğinde 2022 yılında toplam ihracatın yüzde 81,9 imalat sanayinden yapılmış olup; bir önceki yıl yüzde 82,4 idi. Ardından yüzde 15,6 pay ile tarım ve ormancılık faaliyeti sıralanmış olup, bir önceki yıl payı yüzde 14,4 idi. Bir önceki yıla göre değişim oranlarına bakıldığında, imalat sanayi ihracatında 2022 yılında yüzde 34,8 artış gerçekleşmiştir.

Tablo XI.13 Adana İthalatının ISIC Ana Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı (2018-2022)

ISIC Adı	2018	2019	2020	2021	2022
İmalat Sanayi	1.888.485.827	1.839.139.269	1.801.106.233	3.005.996.007	4.051.977.448
Tarım Ve Ormancılık	356.624.191	432.596.535	441.487.181	526.702.057	772.235.490
Toptan Ve Perakende Ticaret	21.620.151	27.837.786	41.868.255	113.336.386	122.119.271
Madencilik Ve Taşocakçılığı	991.471	758.029	525.464	1.658.893	1.976.551
Diğer Sosyal, Toplumsal Ve Kişisel Hizmetler	45.692	116.947	142.083	199.121	112.464
Bahıçılık	266886	139354	1058	7.366	86.592
Gayrimenkul, Kiralama, Ve İş Faaliyetleri	741	1026	343	2047	735
Genel Toplam	2.268.034.959	2.300.588.946	2.285.130.617	3.647.901.877	4.948.508.551

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

XII. YATIRIM TEŞVİKLERİ

2022 yılı Ocak-Aralık 12 aylık dönemde Adana ili-ne toplam 12 milyar 539 milyon 626 bin TL tutarında 389 adet belge düzenlenmiş olup; öngörülen istihdam 6.626 kişidir.

2021 yılı aynı dönemde ise 19 milyar 235 milyon 927 bin TL tutarında 354 adet belge düzenlenmiş olup; öngörülen istihdam 7.088 kişiydi.

Tablo XII.1'de yıllara göre teşvikler incelendiğinde en fazla sabit yatırımın 19 milyar 235 milyon 927 bin TL sabit yatırım ile 2021 yılında yapıldığı görülmektedir. Bu sabit yatırımın 16 milyar 921 milyon TL'si imalat sektörüne açılmıştır.

Tablo XII.1 Adana İli Yatırım Teşviklerinin Yıllara Göre Dağılımı (2013-2022)

Yıl	Belge Adedi	Sabit Yatırım	İstihdam
2013	59	440.971.168	1.622
2014	54	779.333.482	1.779
2015	78	3.026.257.582	2.024
2016	120	13.371.387.616	2.349
2017	154	2.903.735.015	4.706
2018	123	4.541.273.332	3.935
2019	115	3.541.491.738	2.409
2020	279	10.724.166.941	5.649
2021	354	19.235.927.497	7.088
2022	389	12.539.626.282	6.626

Tablo XII.2 Yılı Yatırım Teşviklerinin İllere Göre Dağılımı (2021-2022)

Sıralama	2021		Sıralama	2022	
	İller	Sabit Yatırım TL		İller	Sabit Yatırım TL
1	İstanbul	47.953.312.992	1	Antalya	42.337.095.241
2	Bursa	28.390.780.494	2	İstanbul	41.371.435.196
3	Ankara	24.654.494.631	3	Ankara	33.035.035.236
4	İzmir	24.456.774.505	4	İzmir	31.822.771.456
5	Tekirdağ	21.601.540.599	5	Kocaeli	31.165.845.810
6	Kocaeli	21.366.597.927	6	Muhtelif İller	30.518.969.973
7	Adana	19.235.927.497	7	Bursa	24.970.059.885
8	Gaziantep	16.917.273.803	8	Tekirdağ	21.319.660.102
9	Mersin	16.877.485.261	9	Manisa	19.344.098.437
10	Antalya	13.651.211.653	10	Gaziantep	18.789.900.749
11	Konya	10.806.344.220	11	Muğla	18.218.957.371
12	Sakarya	10.613.008.953	12	Aydın	17.595.100.548
13	Bilecik	10.366.860.527	13	Konya	15.146.030.649
14	Zonguldak	9.256.071.273	14	Kütahya	14.026.821.900
15	Kahramanmaraş	9.237.668.886	15	Adana	12.539.626.282
16	Yalova	7.267.099.237	16	Balıkesir	12.216.301.119
17	Kırklareli	6.807.422.254	17	Yalova	12.209.888.810
18	Manisa	6.529.318.835	18	Kahramanmaraş	11.948.660.536
19	Eskişehir	6.520.786.946	19	Sakarya	11.757.185.549
20	Kayseri	6.456.272.442	20	Eskişehir	9.583.950.674
	TÜRKİYE	430.231.429.341		TÜRKİYE	604.821.415.510

Tablo XII.2'de yer alan iller bazında verilen toplam yatırım teşvik belgelerinin sabit yatırım tutarına göre iller sıralamasında, Adana ili 12 milyar 539 milyon 626 bin TL tutarında sabit yatırım ile 15. sırada yer almıştır. Bir önceki yıl 19 milyar 235 milyon 927 bin TL tutarındaki sabit yatırım tutarı ile 7. Sıradaydı.

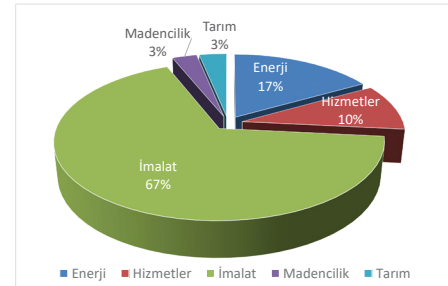
Kaynak: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Tablo XII.3 Adana İli Sanayi Yatırım Teşviklerinin Alt Sektör Dağılımı (2022) Yıllara Göre Dağılımı (2011-2020)

Sektörü	Alt Sektörü	Belge Adedi	Sabit Yatırım Tutarı (TL)	İstihdam
İmalat	İMALAT TOPLAMI	210	8.186.248.599	5.028
	ANA KİMYASAL MADDELERİN İMALATI (KİMYASAL GÜBRE VE AZOTLU BİLEŞİKLER HARİC)	3	437.023.708	110
	AYAKKABI İMALATI	1	1.308.075	35
	B.Y.S. KİMYASAL ÜRÜNLERİN İMALATI	1	10.167.000	10
	B.Y.S. METAL EŞYA İMALATI	14	683.757.627	365
	B.Y.S. METALUX OLMAYAN MINERAL ÜRÜNLERİN İMALATI	1	21.762.798	10
	BASKA YERDE SINIFLANDIRILMAMIŞ GIDA MADDELERİ İMALATI	4	58.933.705	95
	BASKA YERDE SINIFLANDIRILMAMIŞ TEKSTİL ÜRÜNLERİ İMALATI	1	3.242.108	8
	BİRA VE MALT İMALATI	1	2.742.461	8
	BİSKİLET VE SAKAT TAŞIYICILARI İMALATI	1	3.242.500	27
	BITKİSEL VE HAYVANSAL SIVI VE KATI YAĞ İMALATI	5	145.833.525	114
	BOYA, VERNİK V.B. KAPLAYICI MADDELER İLE MATBAA MÜREKKEBİ VE MACUN İMALATI	1	59.095.685	15
	CAM VE CAM ÜRÜNLERİ İMALATI	1	4.887.873	0
	CİMENTO VE ALÇI İLE SERTLEŞTİRİLMİŞ MADDELERİN İMALATI	1	10.000.000	25
	DEMİR - ÇELİK DIŞINDAKİ ANA METAL SANAYİ	4	388.357.304	165
	DEMİR DIŞINDAKİ METALLERİN DOKUMU	2	38.449.244	30
	DEMİR-ÇELİK ANA SANAYİ	3	20.922.600	33
	Diğer Genel Amaçlı Makinelerin İmalatı	3	15.210.811	36
	Diğer Kağıt ve Mukavva Ürünleri İmalatı	2	78.929.964	60
	Diğer Özel Amaçlı Makinelerin İmalatı	16	91.888.727	181
	Eczacılıkta ve Tıpta Kullanılan Kimyasal ve Bitkisel Kaynaklı Ürünlerin İmalatı	1	51.500.052	30
	Elektrik Ampulü ve Lambaları ile Aydınlatma Teçhizatı İmalatı	1	4.245.570	15
	Elektrik Motoru, Jeneratör ve Transformatorların İmalatı	2	32.524.005	19
	Gıda, İçecek ve Tutun İşleyen Makinelerin İmalatı	1	865.917	2
	Giyim Eşyası Dışındaki Hazır Tekstil Ürünleri İmalatı	2	11.107.000	0
	HALAT, İP, SİCİM VE AĞ İMALATI	2	19.172.797	21
	İÇTEN YANMALI MOTOR VE TURBİN İMALATI; UÇAK, MOTORLU TAŞIT VE MOTOSİKLET MOTORLARI HARİC	1	6.886.758	1
	İNŞAAT KERESTESİ VE DOĞRANMA İMALATI	1	2.213.837	20
	KAĞIT HAMURU, KAĞIT VE MUKAVVA İMALATI	2	1.976.338.744	208
	KAKAO, ÇİKOLATA VE SEKERLEME İMALATI	1	15.951.790	10
	KALDIRMA VE TAŞIMA TEÇHİZATI İMALATI	3	9.834.278	16
	KERESTE VE PARKE SANAYİ	5	41.469.250	58
	KİMYASAL GÜBRE VE AZOTLU BİLEŞİKLERİN İMALATI	1	19.576.000	25
	KUYUMCULUK VE İLGİLİ MADDELERİN İMALATI	1	23.551.997	10
	KURK HARİC, GİYİM EŞYASI İMALATI	6	33.957.424	543
	MADEN, TAŞOCAĞI VE İNŞAAT MAKİNELERİ İMALATI	1	8.793.973	10
	METAL OLMAYAN ATIK VE HURDALARIN YENİDEN DEĞERLENDİRİLMESİ	12	95.673.510	125
	METAL YAPİ MALZEMELERİ İMALATI	7	34.472.317	42
	METALLERİN DÖVÜLMESİ, PRESLENMESİ, BASKINMASI VE YUVARLANMASI; TOZ METALÜRJİSİ	3	88.183.384	55
	MEZBAHAÇILIK; ETİN İŞLENMESİ VE SAKLANMASI	1	8.606.266	30
	MİL YATAĞI, DIŞI, DIŞI TAKIMI VE TAHRİK TERTİBATI İMALATI	2	21.669.806	17
	MOBİLYA İMALATI	6	32.820.730	157
	MOTORLU KARA TAŞITLARI KAROSERİ İMALATI; RÖMÖRK VE YARI - RÖMÖRK İMALATI	3	37.645.212	73
	MOTORLU KARA TAŞITLARI VE BUNLARIN MOTORLARIYLA İLGİLİ PARÇA VE AKSESUARLARIN İMALATI	2	3.565.652	9
	MOTOSİKLET İMALATI	1	12.086.081	27
	OLUKLU KARTON VE MUKAVVA İLE KAĞIT VE MUKAVVADAN YAPILAN AMBALAJLARIN İMALATI	3	77.138.200	28
	OYUN VE OYUNCAK İMALATI	1	25.720.298	15
	PESTİSİT (HAŞARAT İLACI) VE DiĞER ZİRÂİ-KİMYASAL ÜRÜNLERİN İMALATI	1	5.645.000	10
	PLASTİK ÜRÜNLERİ İMALATI	22	384.365.014	240
	POMPA, KOMPRESÖR, MÜSLÜK VE VANA İMALATI	2	8.526.481	5
	SERBE VE MEYVELERİN İŞLENMESİ VE SAKLANMASI	4	59.858.179	183
	SENTETİK KAUCUK VE PLASTİK HAMMADDELERİ İMALATI	2	271.961.023	95
	SUNİ VE SENTETİK ELYAF İMALATI	1	16.000.000	30
	SÜT ÜRÜNLERİ İMALATI	1	1.024.990	5
	TAHTA PLAKA İMALATI; KONTRPLAK, YONGA LEVHA, SUNTA, DiĞER PANO VE TAHTALARIN İMALATI	1	136.812.116	27
	TANK, SARNİÇ VE METAL MUHAFAZA İMALATI	1	2.000.000	2
	TARIM VE ORMAN MAKİNELERİ İMALATI	3	49.328.507	43
	TEKSTİL ELYAFININ HAZIRLANMASI VE İPLİK HALİNE GETİRİLMESİ; TEKSTİL DOKUMACILIĞI	20	2.108.154.153	1.012
	TEKSTİL, GİYİM EŞYASI VE DERİ İŞLEMEDE KULLANILAN MAKİNELERİN İMALATI	3	6.423.155	9
	TEKSTİLİN APRELENMESİ	4	234.612.397	205
	TIBBİ VE CERRAHİ TEÇHİZAT İLE ORTOPEDİK ARAÇLARIN İMALATI	5	50.233.808	61
	ÜCRET VEYA SÖZLEŞME ESASINA DAYALI OLARAK METALLERİN KAPLANMASI VE İŞLENMESİ	3	79.967.213	212

2022 yılı sanayi sektörü yatırım teşviklerinin alt sektörler göre dağılımı Tablo XII.3'te incelendiğinde; sabit yatırım tutarı bakımından en fazla yatırımın 1 milyar 45 milyon TL ile B.Y.S. Kimyasal Ürünlerin İmalatı sektörüne ait olduğu görülmektedir. Toplam sabit yatırım tutarının yüzde 12'si bu sektöre aittir.

Grafik XII.1 Sektörlere Göre Adana Yatırım Teşvik Tutarlarının Dağılımı (2022)

XIII. ENERJİ

XIII.1 Üretim Kapasitesi

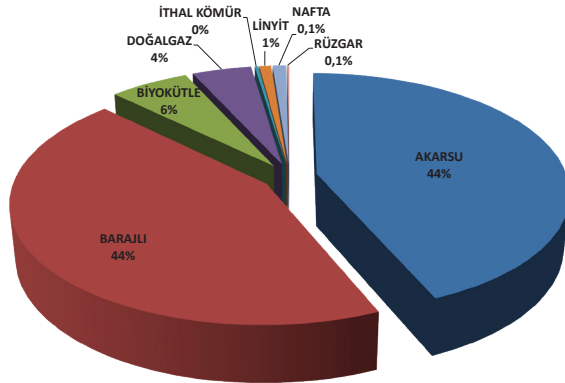
Türkiye Elektrik İletim A.Ş'nin verileri çerçevesinde, Adana bölgesinde 2022 yılı itibariyle devlet ve özel sektöre ait toplam 5.132 MW kurulu güçlü üretim santralleri mevcuttur. Bu santrallerin toplam üretimi 20,9 milyon mWh olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılı kurulu gücü 3.766 MW olup; toplam üretim 15,4 milyon mWh idi.

Tablo XIII.1 Adana İli Üretim Santralleri Kurulu Güç ve Üretimleri (2022)

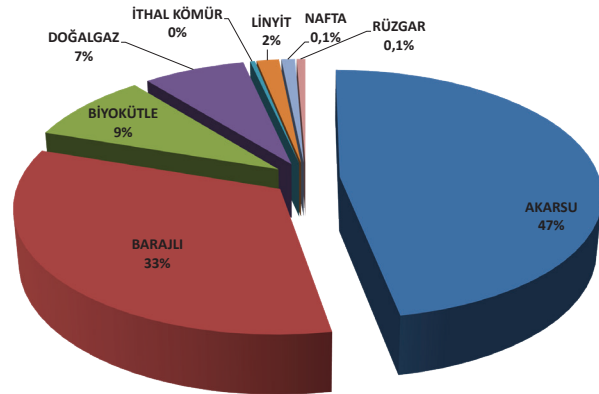
Üretim Kaynağı	KURULU GÜÇ MW	BRÜT ÜRETİM mWh
AKARSU	2.415	9.144.531
BARAJLI	1.700	9.166.611
BIYOKÜTLE	463	1.243.589
DOĞALGAZ	373	931.750
İTHAL KÖMÜR	18	57.314
LİNYİT	82	188.531
NAFTA	50	208.149
RÜZGAR	32	40.482
Genel Toplam	5.132	20.980.957

Üretim kaynağına göre üretimin 2022 yılı dağılımı incelendiğinde; elektrik üretiminin %88'i akarsu ve barajlı, yüzde 6'sı biyokütle, yüzde 4'ü doğalgaz ve yüzde 2'si de ithal kömür, linyit, nafta ve rüzgardan karşılanmıştır.

Grafik XIII.1 Üretim Kaynağı Türüne Göre Brüt Üretim Dağılımı (%) (2022)

Grafik XIII.2 Üretim Kaynağına Göre Kurulu Güç Dağılımı (%) (2022)

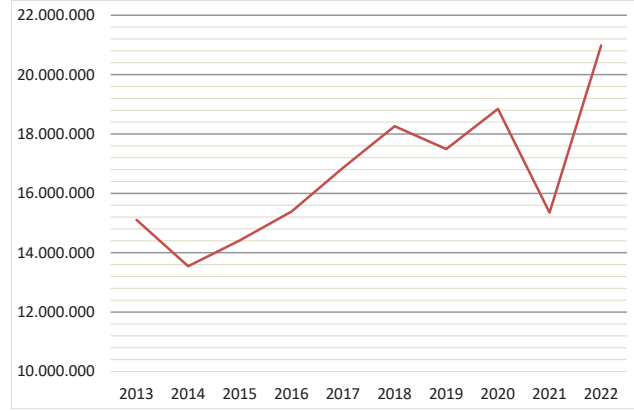
Üretim kaynağına göre 2022 yılı kurulu güç dağılımı incelendiğinde; kurulu gücün yüzde 47'si akarsu, yüzde 33'ü barajlı, yüzde 9'u biyokütle, yüzde 7'si doğalgaz ve yüzde 2'i linyit ve yüzde 2'side nafta ve rüzgar üretim kaynağına aittir.

Tablo XIII.2 Kurulu Güç ve Üretim (2013-2022)-mWh

Yıllar	KURULU GÜÇ		ÜRETİM kWh	
	MW	% Değişim	mWh	% Değişim
2013	3.243	36,80	15.107.868	12,30
2014	3.280	1,15	13.545.556	-10,34
2015	3.324	1,33	14.414.309	6,41
2016	3.667	10,33	15.383.635	6,72
2017	3.728	1,66	16.860.132	9,60
2018	3.837	2,93	18.260.453	8,31
2019	3.730	-2,80	17.492.560	-4,21
2020	3.756	0,71	18.844.583	7,73
2021	3.766	0,25	15.353.060	-18,53
2022	5.132	36,29	20.980.957	36,66

Kaynak: TEİAŞ

Grafik XIII.3 Yıllara Göre Adana İli Elektrik Enerjisi Üretim Grafiği (2013-2022) (mWh)

XIV.2 Yürürlükte Olan Elektrik Enerjisi Üretim Lisansları

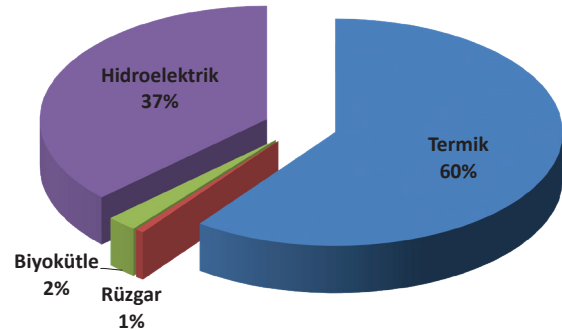
Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından Adana ilinde yapılan değerlendirmede, uygun bulunan ve yürürlükte olan üretim lisanslı firma sayısı 53'tür. İşletmedeki kapasiteye göre kapasitenin yüzde 37'si hidroelektrik olup, yüzde 60'ı termik üretime aittir.

Tablo XIII.3 Adana İlinde Yürürlükte Olan Üretim Lisansları (2022)

Tesis Türü	Tesis Sayısı	Kurulu Güç MWe
Termik	11	3.136,94
Rüzgar	1	32,00
Biyokütle	8	114,26
Hidroelektrik	33	1.933,27
Toplam	53	5.216,46

Kaynak: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu

Grafik XIII.4 Yürürlükte Olan Lisanslarda Yakıt Türüne Göre Kurulu Güç (2022)

XIII.3 Elektrik Enerjisi Tüketimi

Adana ilinin tarife gruplarına göre elektrik enerjisi tüketim miktarları yer almaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından derlenen en son veriler 2021 yılı olduğundan; bu verilere göre tablolar oluşturulmuştur. Bu kapsamda 2021 yılı toplam elektrik tüketiminde yüzde 8 artış gerçekleşmiş olup, 2020 yılında yüzde 6,6 artış gerçekleşmişti.

Elektrik tüketiminde önemli paya sahip sanayi grubunda ise 2021 yılında yüzde 19 artış gerçekleşmiş olup, 2020 yılında da yüzde 9,8 artış gerçekleşmişti. Diğer yandan tüketimde önemli paya sahip mesken grubunda ise 2021 yılında yüzde 3,7 azalış gerçekleşmişken, 2020 yılında yüzde 9,9 artış gerçekleşmişti.

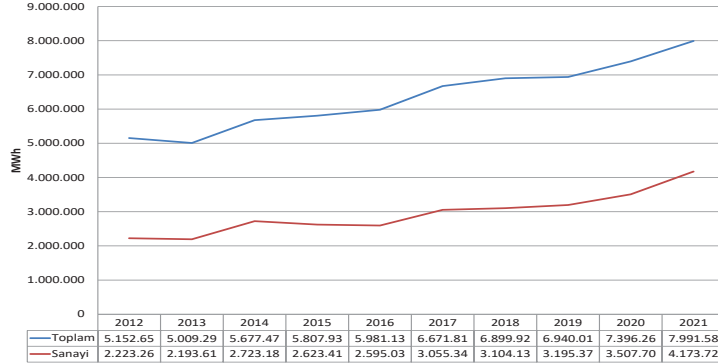
Tablo XIII.4 Adana İli Tarife Gruplarına Göre Tüketim Miktarları (2020-2021)Olan Üretim Lisansları (2020)

Tarife Grupları	Tüketim		Tüketim Payı %		% Değişim	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Resmi daire (MWh)	684.003	613.395	9,2	7,7	23,0	-10,3
Sanayi işletmesi (MWh)	3.507.708	4.173.728	47,4	52,2	9,8	19,0
Ticarethane (MWh)	759.671	771.738	10,3	9,7	-12,1	1,6
Mesken (MWh)	1.977.459	1.905.074	26,7	23,8	9,9	-3,7
Tarımsal sulama (MWh)	178.531	202.339	2,4	2,5	11,2	13,3
Sokak aydınlatma (MWh)	122.563	131.849	1,7	1,6	-0,5	7,6
Diğer (MWh)	166.327	193.458	2,2	2,4	-31,3	16,3
Toplam tüketim (MWh)	7.396.262	7.991.581	100,0	100	6,6	8,0
Kişi başına sanayi elektrik tüketimi (KWh)	1.553	1.844			8,8	18,7
Kişi başına mesken elektrik tüketimi (KWh)	876	842			9,0	-3,9

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Grafik XIII.5 Adana İli Yıllara Göre Elektrik Tüketiminin Dağılımı (MWh) (Sanayi ve Toplam Tüketim)

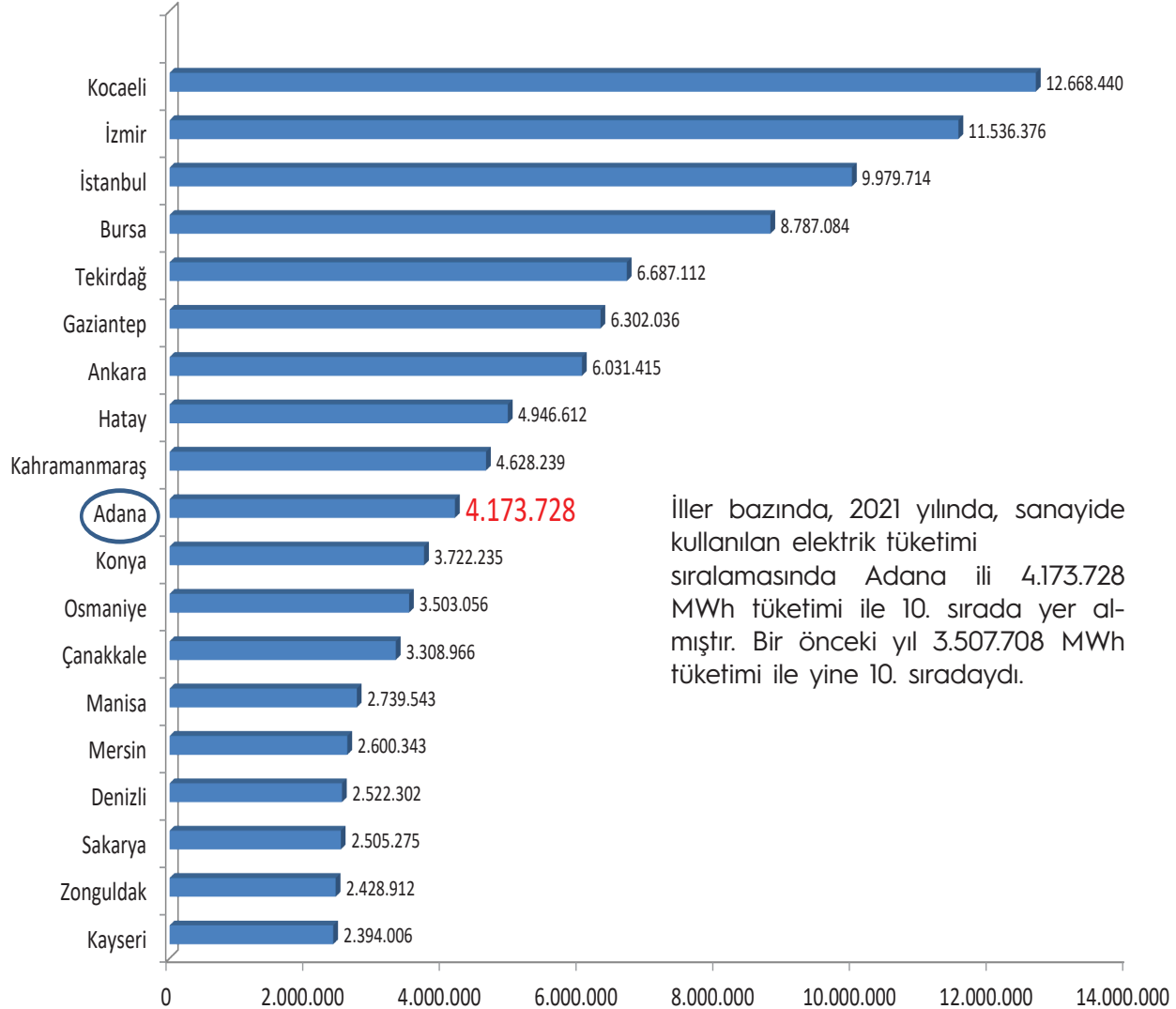

Türkiye İstatistik Kurumu verileri çerçevesinde elektrik tüketiminde 2021 yılında Adana ili yüzde 2,8 toplam tüketim payı ile 10. sırada yer almış olup, 2020 yılında da yine yüzde 2,8 pay ile 10 sıradaydı. İlk sırada yüzde 14,5 tüketim payı ile İstanbul yer almakta olup, ardından yüzde 7,7 ile İzmir ve yüzde 5,6 pay ile Ankara illeri sıralanmıştır.

Tablo XIII.5 Elektrik Tüketiminde İlk 20 İl Sıralaması (2020-2021)

Sıra	İller	2020	% Pay	İller	2021	% Pay
1	İstanbul	39.263.120	14,9	İstanbul	41.520.356	14,5
2	İzmir	20.078.196	7,6	İzmir	22.053.465	7,7
3	Ankar	15.175.998	5,8	Ankara	16.150.054	5,6
4	Kocaeli	14.729.835	5,6	Kocaeli	16.075.510	5,6
5	Bursa	12.360.362	4,7	Bursa	13.593.589	4,7
6	Gaziantep	8.565.305	3,3	Konya	9.403.799	3,3
7	Konya	8.428.927	3,2	Gaziantep	9.120.716	3,2
8	Antalya	7.709.227	2,9	Antalya	8.771.205	3,1
9	Tekirdağ	7.607.209	2,9	Tekirdağ	8.502.879	3,0
10	Adana	7.396.262	2,8	Adana	7.991.581	2,8
11	Hatay	6.610.070	2,5	Hatay	7.421.787	2,6
12	Mersin	5.784.676	2,2	Şanlıurfa	6.304.820	2,2
13	Şanlıurfa	5.538.202	2,1	Kahramanmaraş	6.013.780	2,1
14	Manisa	5.179.642	2,0	Mersin	5.999.706	2,1
15	Kahramanmaraş	5.072.948	1,9	Manisa	5.648.893	2,0
16	Osmaniye	4.066.598	1,5	Kayseri	4.344.741	1,5
17	Çanakkale	3.973.202	1,5	Çanakkale	4.312.806	1,5
18	Balıkesir	3.914.883	1,5	Balıkesir	4.276.586	1,5
19	Kayseri	3.910.630	1,5	Osmaniye	4.221.040	1,5
20	Denizli	3.871.071	1,5	Denizli	4.214.059	1,5
Türkiye Toplamı		262.702.131	100,0	Türkiye Toplamı	286.691.473	100,0

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Grafik XIII.6 Sanayi Elektrik Tüketiminde İlk 20 İl Dağılımı (2021)

İller bazında, 2021 yılında, sanayide kullanılan elektrik tüketimi sıralamasında Adana ili 4.173.728 MWh tüketimi ile 10. sırada yer almıştır. Bir önceki yıl 3.507.708 MWh tüketimi ile yine 10. sıradaydı.

XIV. MİLLİ HESAPLAR

XIV.1 Gayri Safı Yurt İçi Hasıla (GSYH)

Ulusal Hesaplar Sisteminde tahmin edilen temel büyüklüklerin en önemlisi ve odak noktası Gayrisafı Yurtiçi Hasıla'dır (GSYH). GSYH, bir ülkedeki belirli bir dönemde üretilen mal ve hizmetlerden dolayı oluşan katma değere ilişkin standart bir ölçüdür. GSYH Üretim yöntemi, Harcama yöntemi ve Gelir yöntemi ile hesaplanmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumunda GSYH hesaplamaları üretim, harcama ve gelir yöntemlerinin her üçü de kullanılarak yapılmaktadır. GSYH tahminlerinde kullanılan temel yöntem (hesabın ilk yapıldığı, daha sonra diğer hesapların buna göre dengelendiği), üretim yöntemidir. GSYH, cari fiyatlarla ve Laspeyres zincirlenmiş hacim endeksleriyle hesaplanmaktadır.

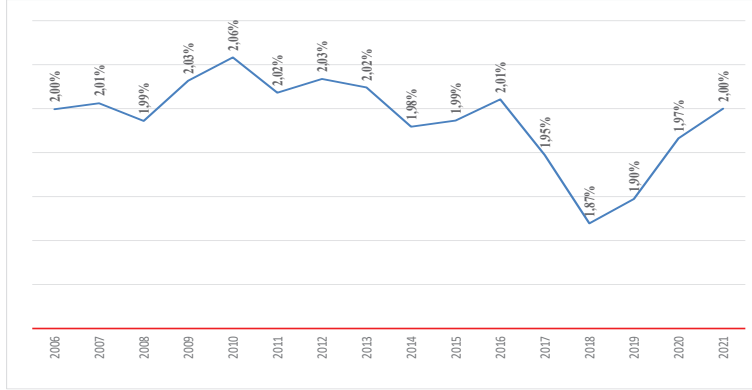
Bu çerçevede Tablo XIV.1 de görüldüğü üzere, 2021 yılı iller bazında GSYH sıralamasında Adana ili 141 Milyar 672 Milyon TL ile 10. sırada yer almış olup, Türkiye içindeki payı yüzde 2'dir. Bir önceki yıl 99 Milyar 580 Milyon TL ile 9. sırada yer almış olup, Türkiye içindeki payı yüzde 1,9 idi.

Tablo XIV.1 İller Bazında GSYH Sıralaması (2021) (Bin TL)

Sıra	İller	Tarım	GSYH Tarım Pay (%)	Sanayi	GSYH Sanayi Pay (%)	Hizmetler	GSYH Hizmetler Pay (%)	Sektör Toplamları	Vergi-Sübvansiyon	GSYH	GSYH Toplam Pay (%)
1	İstanbul	2.293.855	0,6	532.159.958	23,6	1.434.508.918	37,5	1.968.962.731	233.193.207	2.202.155.938	30,4
2	Ankara	9.961.933	2,5	170.584.501	7,6	415.950.068	10,9	596.496.503	70.645.792	667.142.295	9,2
3	İzmir	17.800.841	4,4	168.620.266	7,5	226.792.009	5,9	413.213.115	48.938.708	462.151.823	6,4
4	Kocaeli	1.866.592	0,5	159.254.917	7,1	115.437.772	3,0	276.559.281	32.754.173	309.313.454	4,3
5	Bursa	10.091.648	2,5	143.569.205	6,4	116.467.526	3,0	270.128.380	31.992.532	302.120.912	4,2
6	Antalya	16.068.951	4,0	34.861.427	1,5	135.466.040	3,5	186.396.418	22.075.775	208.472.193	2,9
7	Konya	24.111.006	6,0	45.861.823	2,0	63.453.423	1,7	133.426.252	15.802.278	149.228.529	2,1
8	Gaziantep	5.129.481	1,3	74.031.646	3,3	53.692.793	1,4	132.853.920	15.734.494	148.588.413	2,0
9	Tekirdağ	4.677.274	1,2	87.231.417	3,9	38.376.912	1,0	130.285.603	15.430.316	145.715.920	2,0
10	Adana	10.208.479	2,5	47.213.969	2,1	69.247.977	1,8	126.670.426	15.002.154	141.672.580	2,0
11	Mersin	14.904.988	3,7	33.160.884	1,5	76.895.321	2,0	124.961.192	14.799.722	139.760.915	1,9
12	Manisa	13.006.006	3,2	60.038.319	2,7	36.428.052	1,0	109.472.378	12.965.311	122.437.689	1,7
13	Kayseri	6.075.808	1,5	44.396.185	2,0	45.535.298	1,2	96.007.290	11.370.580	107.377.870	1,5
14	Hatay	5.417.056	1,3	37.510.358	1,7	47.790.095	1,2	90.717.509	10.744.087	101.461.596	1,4
15	Balıkesir	9.894.415	2,5	30.423.181	1,3	40.200.336	1,1	80.517.933	9.536.105	90.054.037	1,2
16	Muğla	10.225.018	2,5	16.993.671	0,8	48.611.369	1,3	75.830.058	8.980.898	84.810.956	1,2
17	Sakarya	4.890.318	1,2	36.317.535	1,6	31.876.650	0,8	73.084.503	8.655.730	81.740.233	1,1
18	Eskişehir	5.038.664	1,3	36.255.555	1,6	31.599.629	0,8	72.893.848	8.633.150	81.526.998	1,1
19	Denizli	7.265.188	1,8	32.573.324	1,4	32.925.510	0,9	72.764.022	8.617.774	81.381.796	1,1
20	Samsun	7.978.543	2,0	18.570.311	0,8	40.356.818	1,1	66.905.672	7.923.943	74.829.615	1,0
	Türkiye	401.805.954	100,0	2.255.367.461	100,0	3.824.018.543	100,0	6.481.191.958	767.597.025	7.248.788.983	100,0

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Grafik XIV.1 Adana ili Yıllara Göre GSYH Ülke Payı Dağılımı (2006-2021)

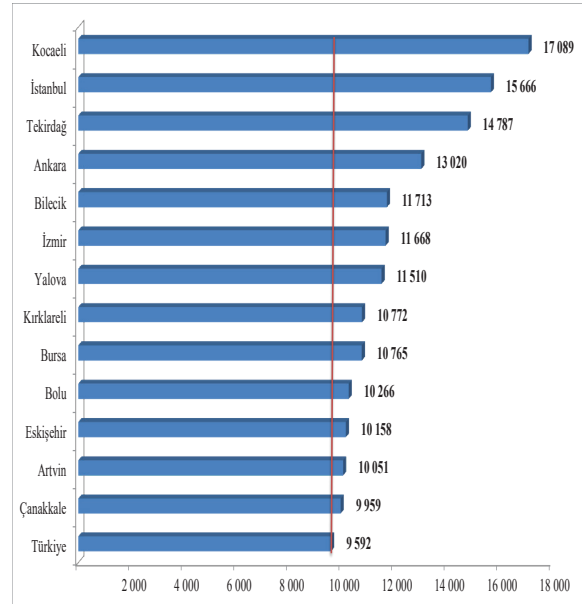

Tablo XIV.2'de ise kişi başına düşen GSYH değerinde iller bazında sıralama yer almaktadır. Buna göre, Adana ili 2021 yılında 6.977 Dolar ile 38'inci sırada yer almıştır. 2020 yılında ise 6.472 Dolar ile 40'ıncı sıradaydı. Adana'nın 2021 yılında bir önceki yıla göre kişi başına düşen milli gelirden ise yüzde 7,8 artış gerçekleşmiş olup; Türkiye ortalamasında ise yüzde 11,5 artış gerçekleşmiştir.

Tablo XIV.2. İller Bazında Kişi Başına Düşen GSYH Sıralaması (2020-2021) (ABD \$)

Sıralama	İller	2020	Sıralama	İller	2021
1	İstanbul	15 666	1	Kocaeli	17 089
2	Kocaeli	17 089	2	İstanbul	15 666
3	Ankara	13 020	3	Tekirdağ	14 787
4	Tekirdağ	14 787	4	Ankara	13 020
5	Bilecik	11 713	5	Bilecik	11 713
6	İzmir	11 668	6	İzmir	11 668
7	Çanakkale	9 959	7	Yalova	11 510
8	Kırklareli	10 772	8	Kırklareli	10 772
9	Yalova	11 510	9	Bursa	10 765
10	Bursa	10 765	10	Bolu	10 266
---	---	---	---	---	---
38	Karabük	6 565	36	Konya	7 341
39	Ardahan	6 507	37	Aksaray	7 219
40	Adana	6 472	38	Adana	6 977
41	Kırıkkale	6 445	39	İsparta	6 870
42	Trabzon	6 444	40	Hatay	6 785
---	---	---	---	---	---
77	Adıyaman	3 808	77	Diyarbakır	3 893
78	Batman	3 720	78	Bitlis	3 881
79	Van	3 110	79	Van	3 094
80	Ağrı	2 969	80	Şanlıurfa	3 012
81	Şanlıurfa	2 907	81	Ağrı	2 988
	Türkiye	8 600		Türkiye	9 592

Grafik XIV.2 Kişi Başı GSYH'da Türkiye Ortalaması Üstündeki İller (ABD \$)

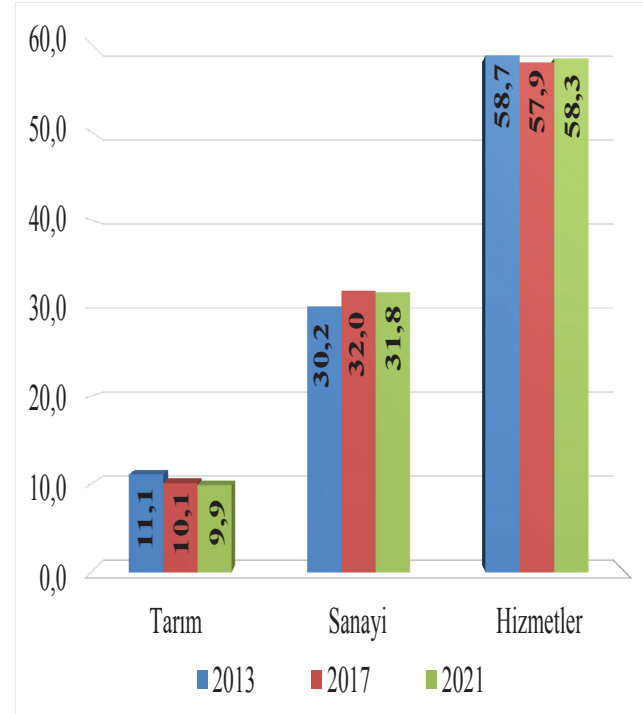
Adana'nın GSYH'sinin sektörel dağılımına bakıldığında; 2006 yılında tarım sektörü payı yüzde 14,3 iken, 2021 yılında yüzde 8,1'e gerilemiş, sanayi sektörünün payı yüzde 24,4 iken 2021 yılında 37,3'e yükselmiş ve hizmetler sektörünün payı 2006 yılında yüzde 61,3 iken 2021 yılında yüzde 54,7'ye gerilemiştir.

Türkiye'de kişi başına düşen GSYH 9.592 Dolar iken Adana 6.977 Dolar ile kişi başı gelirden Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Toplam 13 il Türkiye ortalamasının üzerinde kişi başına düşen gelire sahip olurken; 68 il Türkiye ortalamasının altına kalmıştır.

Tablo XIV.3 Gayri Safı Katma Değer Sektörlerin Dağılımı (2006-2021)(ABD \$)

Yıllar	TÜRKİYE			ADANA		
	Tarım	Sanayi	Hizmetler	Tarım	Sanayi	Hizmetler
2006	9,2	29,7	61,0	14,3	24,4	61,3
2007	8,4	29,7	61,9	14,0	25,2	60,8
2008	8,3	29,3	62,3	13,2	25,0	61,8
2009	9,0	26,9	64,0	13,8	23,0	63,2
2010	10,2	27,8	62,0	14,9	25,5	59,6
2011	9,3	30,5	60,2	13,2	27,7	59,1
2012	8,7	30,2	61,1	11,7	29,0	59,4
2013	7,6	31,6	60,8	11,1	30,2	58,7
2014	7,4	31,8	60,8	10,8	31,0	58,2
2015	7,8	31,6	60,6	10,8	30,3	58,9
2016	7,0	31,8	61,2	10,0	29,1	60,8
2017	6,8	32,8	60,4	10,1	32,0	57,9
2018	6,4	32,8	60,8	10,3	32,3	57,4
2019	7,1	30,2	62,6	10,8	30,4	58,8
2020	7,5	31,5	61,0	9,8	31,9	58,3
2021	6,2	34,8	59,0	8,1	37,3	54,7

Grafik XIV.3 İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Adana GSYH (2013-2021)

Sektörlerin Türkiye içindeki payları incelendiğinde, Adana ilinin Tarım sektörü içindeki Türkiye payı yüzde 2,5 olup, iller bazında 8'inci sıradadır. Sanayi sektörünün Türkiye içinde payı yüzde 2,1 olup, iller sıralamasında 9'uncu ve Hizmetler sektörünün Türkiye içindeki payı ise yüzde 1,8 olup, iller sıralamasında 8'inci sırada yer almıştır.

Tablo XIV.4 GSYH Sektörlerin Türkiye İçindeki Payına Göre İller Sıralaması (2021) (Milyon TL)

Tarım Sektöründe İlk 15 İlimiz				Sanayi Sektöründe İlk 15 İlimiz				Hizmetler Sektöründe İlk 15 İlimiz			
Sıra	İller	Tarım (1.000 TL)	Tarım GSYH İçindeki Payı %	Sıra	İller	Sanayi (1.000 TL)	Sanayi GSYH İçindeki Payı %	Sıra	İller	Hizmetler (1.000 TL)	Hizmetler GSYH İçindeki Payı %
1	Konya	24.111.006	6,0	1	İstanbul	532.159.958	23,6	1	İstanbul	1.434.508.918	37,5
2	İzmir	17.800.841	4,4	2	Ankara	170.584.501	7,6	2	Ankara	415.950.068	10,9
3	Antalya	16.068.951	4,0	3	İzmir	168.620.266	7,5	3	İzmir	226.792.009	5,9
4	Mersin	14.904.988	3,7	4	Kocaeli	159.254.917	7,1	4	Antalya	135.466.040	3,5
5	Manisa	13.006.006	3,2	5	Bursa	143.569.205	6,4	5	Bursa	116.467.526	3,0
6	Şanlıurfa	11.954.732	3,0	6	Tekirdağ	87.231.417	3,9	6	Kocaeli	115.437.772	3,0
7	Muğla	10.225.018	2,5	7	Gaziantep	74.031.646	3,3	7	Mersin	76.895.321	2,0
8	Adana	10.208.479	2,5	8	Manisa	60.038.319	2,7	8	Adana	69.247.977	1,8
9	Bursa	10.091.648	2,5	9	Adana	47.213.969	2,1	9	Konya	63.453.423	1,7
10	Ankara	9.961.933	2,5	10	Konya	45.861.823	2,0	10	Gaziantep	53.692.793	1,4
11	Balıkesir	9.894.415	2,5	11	Kayseri	44.396.185	2,0	11	Muğla	48.611.369	1,3
12	Afyonkarahisar	9.452.589	2,4	12	Hatay	37.510.358	1,7	12	Hatay	47.790.095	1,2
13	Aydın	9.012.191	2,2	13	Sakarya	36.317.535	1,6	13	Kayseri	45.535.298	1,2
14	Diyarbakır	8.748.301	2,2	14	Eskişehir	36.255.555	1,6	14	Samsun	40.356.818	1,1
15	Samsun	7.978.543	2,0	15	Antalya	34.861.427	1,5	15	Balıkesir	40.200.336	1,1
	Türkiye	401.805.954			Türkiye	2.255.367.461			Türkiye	3.824.018.543	

XV. GENEL BÜTÇE VERGİ GELİRLERİ

Tablo XV.1'de 2021 yılı iller bazında Merkezi Yönetim bütçe-gelir-gider karşılaştırması yapılmış olup, Adana ili yüzde 59,83 tahsilat-tahakkuk oranı ile 41'inci sırada yer almıştır. 2020 yılı iller bazında Merkezi Yönetim bütçe-gelir-gider karşılaştırmasında ise, Adana ili yüzde 48,29 tahsilat-tahakkuk oranı ile 51'inci sıradaydı. 2022 yılında en fazla tahsilat-tahakkuk oranına sahip il, yüzde 87,65 ile Kocaeli ili olup; ardından yüzde 86,35 oran ile Zonguldak ve yüzde 83,21 oran ile Tunceli illeri sıralanmaktadır. Türkiye geneli tahakkuk-tahsilat oranı ise yüzde 70,56 olup; bir önceki yıl yüzde 63,59 idi.

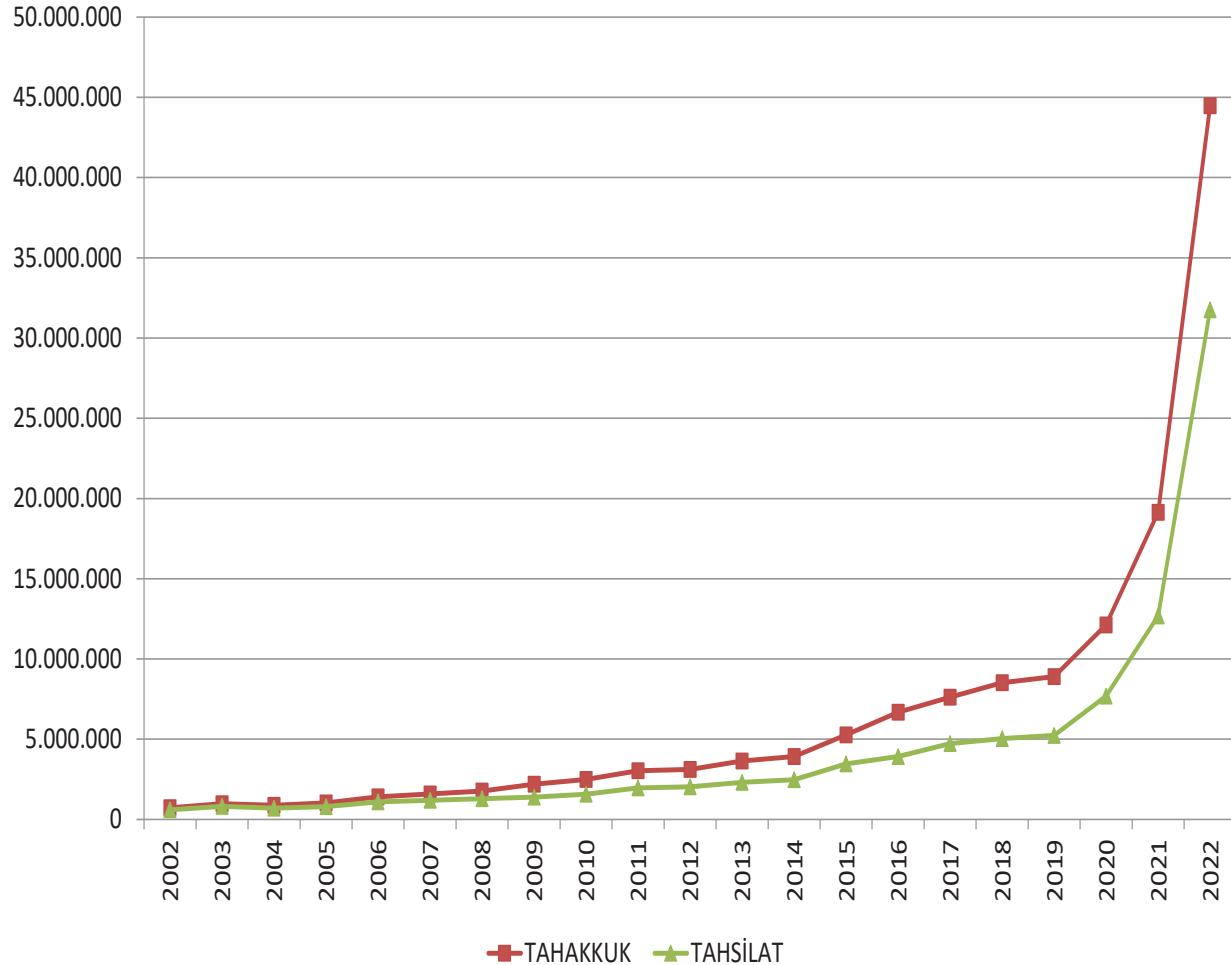
Tablo XV.1 2021-2022 Yılı Aralık Ayı İller Bazında Merkezi Yönetim Bütçe Gelir Giderlerinin Karşılaştırması (Tahsilat/Tahakkuk Oranına göre sıralı)

Sıra	2021 YILI					2022 YILI					
	İller	Tahakkuk	Tahsilat	Tahsilat	%	İller	Tahakkuk	Tahsilat	Tahsilat	%	
		[1]	[2]	Pavı (%)	[2/1]		[1]	[2]	Pavı (%)	[2/1]	
1	Tunceli	296.446	242.907	0,02	81,94	1	Kocaeli	277.246.429	243.016.283	8,67	87,65
2	Kocaeli	139.717.329	113.605.101	8,07	81,31	2	Zonguldak	27.679.583	23.902.083	0,85	86,35
3	Zonguldak	11.674.157	9.180.758	0,65	78,64	3	Tunceli	386.576	321.685	0,01	83,21
4	Bayburt	237.466	171.926	0,01	72,40	4	Bayburt	340.507	277.796	0,01	81,58
5	Hatay	35.989.535	25.170.817	1,79	69,94	5	Yalova	9.049.965	6.995.158	0,25	77,29
6	İzmir	199.031.594	137.230.942	9,75	68,95	6	Hatay	62.265.376	47.564.880	1,70	76,39
7	Yalova	4.561.662	3.058.346	0,22	67,04	7	Bartın	1.514.722	1.150.025	0,04	75,92
8	Bartın	924.281	616.274	0,04	66,68	8	Mersin	81.292.269	61.021.757	2,18	75,06
9	Samsun	11.583.836	7.637.106	0,54	65,93	9	Trabzon	12.862.642	9.653.594	0,34	75,05
10	Mersin	43.858.409	28.739.144	2,04	65,53	10	İzmir	342.066.936	255.229.474	9,11	74,61
.....
62	Bitlis	1.280.431	619.434	0,04	48,38	40	Muş	1.168.778	699.789	0,02	59,87
63	Adana	29.419.342	14.207.614	1,01	48,29	41	Adana	58.370.227	34.920.973	1,25	59,83
64	Elazığ	4.034.026	1.946.025	0,14	48,24	42	Ardahan	481.091	286.690	0,01	59,59
.....
77	Şırnak	2.046.565	435.174	0,03	21,26	77	Siirt	2.259.062	715.286	0,03	31,66
78	Hakkari	2.052.619	427.379	0,03	20,82	78	Batman	6.036.608	1.876.210	0,07	31,08
79	Kilis	2.230.090	373.646	0,03	16,75	79	Şırnak	2.984.816	912.060	0,03	30,56
80	Kars	3.924.169	583.683	0,04	14,87	80	Hakkari	2.658.567	710.595	0,03	26,73
81	Mardin	7.008.168	790.666	0,06	11,28	81	Mardin	10.405.892	1.723.231	0,06	16,56
	Toplam	2.213.208.234	1.407.398.713	100	63,59		Toplam	3.971.371.613	2.802.355.209	100	2941420394

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü

Adana ilinin tahakkuk ve tahsilatının son 20 yıl dağılımı grafik XVI.1'de bakıldığında, tahakkuk edilen vergi gelirlerinin tahsilatı 2002 yılından 2021 yılına kadar tahakkukun altında kalmış olup; git gide makas aralığının açıldığı görülmektedir.

Grafik XV.1 Adana İli Son 20 Yılın Vergi Gelirleri Tahakkuk-Tahsilatın Dağılımı (2002-2022)

Tablo XV.2'de toplam tahakkuk içinde paylar incelendiğinde ise, Adana ili 2022 yılında yüzde 1,25 olup; toplam tahakkuk içindeki payı ile iller sıralamasında 9'uncu sırada yer almıştır. 2021 yılında yüzde 1,01 olup; toplam tahakkuk içindeki payı ile iller sıralamasında yine 11'inci sırada yer almıştı. Toplam tahakkuk içindeki en fazla pay yüzde 40,41 ile İstanbul iline ait olup; ardından yüzde 11,35 ile Ankara ve yüzde 9,11 ile İzmir illeri sıralanmaktadır.

Tablo XV.2 2021-2022 Yılları Aralık Ayı İller Merkezi Yönetim Bütçe Gelirlerinin Tahakkuk ve Tahsilatı (Toplam Tahakkuk İçindeki Paya göre sıralı)

Sıra	2021 YILI					Sıra	2022 YILI				
	İller	Tahakkuk	Tahsilat	Top.Tah.İç.	%		İller	Tahakkuk	Tahsilat	Top.Tah.İç.	%
		[1]	[2]	Payı (%)	[2/1]			[1]	[2]	Payı (%)	[2/1]
1	İstanbul	878.491.836	554.414.815	39,39	63,11	1	İstanbul	1.538.518.404	1.132.445.731	40,41	73,61
2	Ankara	263.383.485	160.679.738	11,42	61,01	2	Ankara	521.961.872	318.070.803	11,35	60,94
3	İzmir	199.031.594	137.230.942	9,75	68,95	3	İzmir	342.066.936	255.229.474	9,11	74,61
4	Kocaeli	139.717.329	113.605.101	8,07	81,31	4	Kocaeli	277.246.429	243.016.283	8,67	87,65
5	Bursa	58.984.215	33.073.586	2,35	56,07	5	Bursa	96.823.675	62.516.832	2,23	64,57
6	Mersin	43.858.409	28.739.144	2,04	65,53	6	Mersin	81.292.269	61.021.757	2,18	75,06
7	Hatay	35.989.535	25.170.817	1,79	69,94	7	Hatay	62.265.376	47.564.880	1,70	76,39
8	Antalya	33.257.528	16.968.225	1,21	51,02	8	Antalya	56.494.635	37.658.307	1,34	66,66
9	Tekirdağ	23.258.546	14.938.496	1,06	64,23	9	Adana	58.370.227	34.920.973	1,25	59,83
10	Adana	29.419.342	14.207.614	1,01	48,29	10	Tekirdağ	56.211.437	33.021.502	1,18	58,75
.....
71	Bingöl	763.265	437.972	0,03	57,38	71	Siirt	2.259.062	715.286	0,03	31,66
72	Şırnak	2.046.565	435.174	0,03	21,26	72	Hakkari	2.658.567	710.595	0,03	26,73
73	Hakkari	2.052.619	427.379	0,03	20,82	73	Muş	1.168.778	699.789	0,02	59,87
74	Çankırı	614.855	388.930	0,03	63,26	74	Bingöl	1.058.676	697.173	0,02	65,85
75	Kilis	2.230.090	373.646	0,03	16,75	75	İğdır	1.012.403	601.730	0,02	59,44
76	İğdır	653.208	289.887	0,02	44,38	76	Çankırı	891.236	496.741	0,02	55,74
77	Tunceli	296.446	242.907	0,02	81,94	77	Gümüşhane	532.711	379.628	0,01	71,26
78	Gümüşhane	350.435	226.516	0,02	64,64	78	Tunceli	386.576	321.685	0,01	83,21
79	Bayburt	237.466	171.926	0,01	72,40	79	Ardahan	481.091	286.690	0,01	59,59
80	Ardahan	273.999	168.231	0,01	61,40	80	Bayburt	340.507	277.796	0,01	81,58
	Türkiye	2.213.208.234	1.407.398.713	100,00	63,59		Türkiye	3.971.371.613	2.802.355.209	100,00	70,56

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü

Tablo XV.3 Adana Genel Bütçe Gelirleri (Kümülatif) (2021-2022)

(Bin TL)	2021 YILI			2022 YILI		
	Tahakkuk	Tahsilat	Tahsilat / Tahakkuk	Tahakkuk	Tahsilat	Tahsilat / Tahakkuk
Genel Bütçe Gelirleri	28.697.662	13.928.311	48,5	57.065.546	34.472.266	60,4
I-Vergi Gelirleri	19.133.901	12.678.460	66,3	44.472.661	31.764.368	71,4
1. Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	6.055.524	4.224.568	69,8	9.169.268	6.786.699	74,0
a) Gelir Vergisi	3.632.484	2.422.480	66,7	5.254.916	3.746.480	71,3
b) Kurumlar Vergisi	2.423.040	1.802.088	74,4	3.914.352	3.040.219	77,7
2. Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	675.126	469.998	69,6	811.230	587.284	72,4
a) Veraset ve Intikal Vergisi	32.671	21.811	66,8	39.108	21.620	55,3
b) Motorlu Taşıtlar Vergisi	642.454	448.186	69,8	772.122	565.664	73,3
c) Değerli Konut Vergisi	1	1	100,0			
3. Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	4.866.412	2.279.668	46,8	6.993.586	3.640.644	52,1
a) Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	2.826.404	679.136	24,0	2.785.106	-128.684	-4,6
b) Özel Tüketim Vergisi	1.968.005	1.536.591	78,1	4.075.798	3.644.956	89,4
c) Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	71.744	63.750	88,9	132.283	124.046	93,8
d) Şans Oyunları Vergisi	34	6	17,6	28		
e) Özel İletişim Vergisi	225	185	82,2	371	326	87,9
f) Dahilde Alınan Diğer Mal ve Hizmet Vergileri						
g) Dahilde Alınan Diğer Mal ve Hizmet Vergileri						
4. Uluslararası Ticaret ve Muamelelerden Alınan Vergiler	5.422.136	4.459.020	82,2	24.421.885	18.735.645	76,7
a) Gümrük Vergileri	147.028	145.861	99,2	968.212	962.720	99,4
b) İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	5.269.311	4.307.429	81,7	23.440.969	17.760.302	75,8
c) Diğer Dış Ticaret Gelirleri	5.797	5.730	98,8	12.704	12.623	99,4
5. Damga Vergisi	829.060	500.291	60,3	1.059.853	669.960	63,2
6. Harçlar	888.010	737.337	83,0	1.422.475	1.226.631	86,2
7. Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler	397.633	758	1,9	594.364	117.505	19,8
II-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	277.887	221.044	79,54456308	498.362	431.159	86,5162239
1. Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	113.702	109.970	96,7	167.891	163.542	97,4
a) Mal Satış Gelirleri	112.026	109.872	98,1	166.032	163.259	98,3
b) Hizmet Gelirleri	1.676	98	5,8	1.859	283	15,2
2.KİT ve Kamu Bankaları Gelirleri	0	0				
a) Hazine Portföyü ve İştirak Gelirleri						
b) KİT ve İDT'lerden Sağlanan Gelirler						
3.Kurumlar Karları	32.146	32.146	100	147.374	147.374	100
a) Döner Sermayeler	32.146	32.146	100	147.374	147.374	100
b) Diğer Kurumlar Karları						
4.Kira Gelirleri	131.631	78.705	59,8	182.584	119.950	65,7
a) Taşınmaz Kiraları	110.570	57.659	52,1	140.154	82.268	58,7
b) Taşınır Kiraları ve Ön İzin,İrtifak Hakkı ve Kullanma İzni Gel.	21.061	21.046	99,9	42.430	37.682	88,8
5.Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	408	223	54,7	513	293	57,1
III-Alınan Bağışlar ve Yardımlar İle Özel Gelirler	2588	2588	100	4720	4720	100
1.Yurt Dışından Alınan Bağış ve Yardımlar						
2.Özel Gelirler	2588	2588	100	4720	4720	100
IV-Faizler, Paylar ve Cezalar	9.206.144	949.077	10,3	11.943.351	2.125.567	17,8
1.Faiz Gelirleri	1.221.902	10.131	0,8	1.476.648	36.886	2,5
a) Borç Verme İşlemlerinden Kaynaklanan Faizler						
b) Borçlanma Senedi Geçmiş Gün Faizleri ve Pirimlî Satış Gelirli						
c) Vergi, Resim ve Harç Gecikme Faizleri	1.218.904	7.266	0,6	1.454.871	15.285	1,1
d) Diğer Faizler	2.998	2.865	95,6	21.777	21.601	99,2
2.Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	109.811	75.384	68,6	272.186	241.722	88,8
a) Devlet Payları	24.112	5.817	23,3	27.482	13.060	47,5
b) Genel Bütçeli İdarelere Ait Paylar	85.699	69.767	81,4	244.704	228.662	93,4
3.Para Cezaları	7.391.092	413.271	5,6	8.875.174	563.860	6,4
a) Yargı Para Cezaları	57.839	15.275	26,4	67.819	22.497	33,2
b) İdari Para Cezaları	1.280.154	240.942	18,8			
c) Vergi Cezaları	6.051.955	156.560	2,6	7.212.181	169.986	2,4
d) Diğer Para Cezaları	1144	494	43,2			
4.Diğer Çeşitli Gelirler	483.339	450.291	93,2	1.319.343	1.283.099	97,3
V-Sermaye Gelirleri	77.142	77.142	100	146.450	146.450	100
1.Taşınmaz Satış Gelirleri	75.074	75.074	100	143.755	143.755	100
2.Taşınır Satış Gelirleri	2068	2068	100	2695	2695	100
3.Diğer Sermaye Satış Gelirleri						
VI-Alacaklardan Tahsilat				2	2	

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü

XV.1 Genel Bütçe Gelirleri

2022 yılında Genel Bütçe Gelirlerinde bir önceki yıla göre tahakkukta yüzde 98,9, tahsilatta yüzde 147,5 artış gerçekleşmiştir.2021 yılında Genel Bütçe Gelirlerinde bir önceki yıla göre tahakkukta yüzde 43,4, tahsilatta yüzde 48,5 artış gerçekleşmiştir. Genel bütçe gelirlerinde önemli kalem vergi gelirleri olup, bunun altında da en önemlisi gelir ve kazanç üzerinden alınan vergileridir. Gelir ve kazanç üzerinden alınan vergi gelirleri tahakkukunda yüzde 51,4, tahsilatta da yüzde 60,6 artış gerçekleşmiştir. Diğer önemli gelir kalemi faizler, paylar ve cezalardır. Bu kalemde de en önemli gelir kalemi para cezalarıdır.

XV.2 İller Bazında Kümülatif Bütçe Karşılaştırması

İllere göre bütçe gelir-gider kıyaslaması Tablo XV.4'te incelendiğinde; 2022 yılında 16 ilin gelir gider dengesini sağladığı görülmektedir. 2021 yılında yine 17 il gelir gider dengesini sağlamıştı.

2022 yılı tahsilat/gider oranında ilk üç il bir önceki yıl olduğu gibi yine Kocaeli, İstanbul ve İzmir olarak sıralanmaktadır.

Adana ili 2022 yılında yüzde 138,7 tahsilat/gider oranı ile iller bazında 12. sırada yer almış olup, 2021 yılında yüzde 97,9 tahsilat/gider oranı ile iller bazında 18. sırada yer almıştı.

Tablo XV.4 2022 Yılı İllere Göre Kümülatif Bütçe Gelir-Gider Karşılaştırması (Bin TL)

Sıra	İller	Tahakkuk	Tahsilat	Top.Tah.İç.	Giderler	Top.Gid.İç.	%
		[1]	[2]	Payı (%)	[3]	Payı (%)	[2/3]
1	Kocaeli	277.246.429	243.016.283	8,67	21.504.172	0,7	1130,1
2	İstanbul	1.538.518.404	1.132.445.731	40,41	123.027.319	4,2	920,5
3	İzmir	342.066.936	255.229.474	9,11	49.922.518	1,7	511,3
4	Zonguldak	27.679.583	23.902.083	0,85	5.766.549	0,2	414,5
5	Tekirdağ	56.211.437	33.021.502	1,18	9.558.557	0,3	345,5
6	Hatay	62.265.376	47.564.880	1,70	17.541.619	0,6	271,2
7	Mersin	81.292.269	61.021.757	2,18	23.433.078	0,8	260,4
8	Bursa	96.823.675	62.516.832	2,23	28.127.391	1,0	222,3
9	Yalova	9.049.965	6.995.158	0,25	3.233.563	0,1	216,3
10	Antalya	56.494.635	37.658.307	1,34	24.942.514	0,8	151,0
11	Ankara	521.961.872	318.070.803	11,35	218.083.424	7,4	145,8
12	Adana	58.370.227	34.920.973	1,25	25.176.294	0,9	138,7
13	Muğla	22.037.294	15.141.386	0,54	11.262.199	0,4	134,4
14	Çanakkale	18.104.672	8.911.710	0,32	7.531.263	0,3	118,3
15	Aksaray	6.171.908	4.364.869	0,16	3.876.885	0,1	112,6
16	Manisa	21.564.141	14.180.111	0,51	12.994.018	0,4	109,1
17	Denizli	16.451.051	9.741.016	0,35	9.999.606	0,3	97,4
18	Gaziantep	31441513	17123935	0,61	18642941	0,6	91,9
19	Rize	5.012.772	3.541.422	0,13	4.170.928	0,1	84,9
20	Gaziantep	20.461.946	8.272.484	0,59	10.188.360	0,6	81,2
---	---	---	---	---	---	---	---
77	Bingöl	1.058.676	697.173	0,02	5.536.974	0,2	12,6
78	Siirt	2.259.062	715.286	0,03	6.279.163	0,2	11,4
79	Şırnak	2.984.816	912.060	0,03	12.483.094	0,4	7,3
80	Tunceli	386.576	321.685	0,01	4.516.407	0,2	7,1
81	Hakkari	2.658.567	710.595	0,03	10.672.789	0,4	6,7
	Toplam	3.971.371.613	2.802.355.209	100,00	2.941.420.394	100,0	95,3

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü

XVI. BANKACILIK

XVI.1 Mevduat ve Kredi

Türkiye Bankalar Birliği Finansal Türkiye Haritası verilerine göre Adana ili kredi ve mevduatları Tablo XVI.1'de incelendiğinde; 2021 yılında mevduatta yüzde 60 artış gerçekleşmiş ve 120 milyar 143 milyon TL'ye ulaşmıştır. Kullanılan kredilerde ise 2022 yılında yüzde 74,7 artış gerçekleşmiş ve 148 milyar 55 milyon TL kredi kullanılmıştır. 2021 yılında ise mevduatta yüzde 49,4, nakdi kredide yüzde 34,5 artış gerçekleşmişti. Kredi mevduat oranına bakıldığında; 2022 yılında yüzde 123,2 olarak gerçekleşmiş olup; bir önceki yıla göre yüzdesel bazda yaklaşık 10 puanlık artış olmuştur. Yani her 100 TL mevduata karşılık 23,2 TL kredi kullanılmış olup, 2021 yılında bu oran yüzde 112,9 gerçekleşmiş ve her 100 TL mevduata karşılık 12,9 TL kredi kullanılmıştı.

Tablo XVI.1 Adana İli Kredi ve Mevduatta Türkiye Karşılaştırması (2021-2022) (Bin TL)

BANKACILIK ÖZET BİLGİLERİ	ADANA		TÜRKİYE		TÜRKİYE PAYI		İLLER SIRALAMASI	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Toplam Mevduat (Bin TL)	75.068.297	120.143.280	5.302.774.295	8.861.140.830	1,4	1,4	8	7
Toplam Nakdi Kredi (Bin TL)	84.755.690	148.055.201	5.057.764.456	7.739.851.989	1,7	1,9	9	8
Takipteki Alacaklar (Bin TL)	3.527.078	4.409.109	160.033.193	163.339.243	2,2	2,7	7	8
Takipteki Alacakların Nakdi Krediyeye Oranı %	4,2	3,0	3,2	2,1			13	4
Kredi/Mevduat Oranı %	112,9	123,2	95,4	87,3			36	28
Sektör Kredileri (Bin TL)	33.216.397	63.474.821	2.225.757.084	3.350.137.266	1,5	1,9	10	9
Takipteki Sektör Kredileri (Bin TL)	5.451.421	7.982.163	91.329.064	91.919.980	6,0	8,7	10	7
Takipteki Sektör Kredilerinin Toplam Sektör Kredilerine Oranı %	16,4	12,6	4,1	2,7			25	14
Sektör Kredilerinin Toplam Nakdi Kredilere Oranı %	39,2	42,9	44,0	43,3	89,1	99,0	18	19
Bireysel Bankacılık (Bin TL)	24.772.866	38.479.224	991.112.245	1.543.116.941	2,5	2,5	7	7
Taahhüt (Bin TL)	366.227	1.274.929	13.473.117	50.260.946	2,7	2,5	7	7
Takipteki Taahhüt Kredisi (Bin TL)	13.651	9.401	151.476	120.932	9,0	7,8	2	2
Takipteki Taahhüt Kredilerinin Toplam Taahhüt Kredisine Oranı %	3,7	0,7	1,1	0,2			2	2
Konut (Bin TL)	6.837.606	7.743.720	301.032.327	362.641.367	2,3	2,1	7	7
Takipteki Konut Kredisi (Bin TL)	23.858	12.285	904.479	608.892	2,6	2,0	6	8
Takipteki Konut Kredilerinin Toplam Konut Kredisine Oranı %	0,3	0,2	0,3	0,2			21	41
Kredili Mevduat (Bin TL)	815.692	1.700.477	34.055.791	66.919.412	2,4	2,5	7	7
Diğer Tüketici Kredileri (Bin TL)	11.072.601	15.303.629	432.606.381	610.818.850	2,6	2,5	7	7
Takipteki Diğer Tüketici Kredileri (Bin TL)	757.649	1.047.250	17.344.733	21.741.683	4,4	4,8	4	4
Takipteki Diğer Tüketici Kredilerinin Toplam Diğer Tüketici Kredisine Oranı %	6,8	6,8	4,0	3,6			5	4

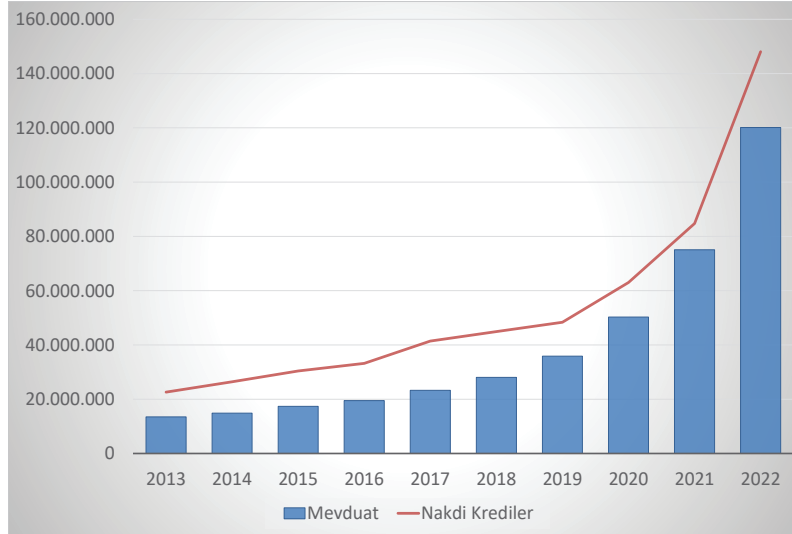
Kaynak: BDDK-Finansal Türkiye Haritası

Tablo XVI.2'de Adana ili son 10 yıldaki kredi, mevduatı ve sektör kredileri ile takipteki alacakların durumu yer almaktadır.

Tablo XVI.2 Adana İli Yıllara Göre Kredi/Mevduatı (2013-2022)

Veri	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mevduat	13.464.076	14.869.525	17.385.972	19.506.541	23.281.319	28.057.158	35.886.895	50.257.787	75.068.297	120.143.280
Nakdi Krediler	22.611.365	26.420.304	30.406.852	33.221.600	41.406.519	44.895.764	48.381.727	63.015.532	84.755.690	148.055.201
Takipteki Alacaklar	938.456	1.251.874	1.725.120	1.940.236	2.006.631	2.375.780	3.906.718	3.579.032	3.527.078	4.409.109
Sektör Kredisi	7.355.663	9.669.320	11.729.013	12.803.406	16.766.631	33.216.397	17.607.100	22.439.060	33.216.397	63.474.821
Nakdi Kredi Mevduat Oranı %	167,9	177,7	174,9	170,3	177,9	160,0	134,8	125,4	112,9	123,2
Sektör Kredisinin Nakdi Krediye Oranı %	32,5	36,6	38,6	38,5	40,5	74,0	36,4	35,6	39,2	42,9
Takipteki Alacakların Nakdi Krediye Oranı %	4,2	4,7	5,7	5,8	4,8	5,3	8,1	5,7	4,2	3,0
Mevduat % Değişim	16,3	10,4	16,9	12,2	19,4	20,5	27,9	40,0	49,4	60,0
Nakdi Krediler % Değişim	24,9	16,8	15,1	9,3	24,6	8,4	7,8	30,2	34,5	74,7
Takipteki Alacaklar % Değişim	32,2	33,4	37,8	12,5	3,4	18,4	64,4	-8,4	-1,5	25,0

Grafik XVI.1 Adana İli Mevduat ve Kredinin Yıllara Göre Dağılımı (2013-2022) (Bin TL)

Kaynak: BDDK-Finansal Türkiye Haritası

XVI.2 İllere Göre Mevduatın Dağılımı

Mevduatın illere göre dağılımında 2022 yılında Adana ili toplam 120 milyar 143 milyon TL mevduat ile iller bazında sıralamada 7'inci sırada yer almıştır. Toplam mevduat payı ise yüzde 1,4'tür. 2021 yılında Adana ili toplam 75 milyar 68 milyon TL mevduat ile iller bazında sıralamada 8'inci sırada yer almış olup, toplam mevduattaki payı yine yüzde 1,4 idi.

Toplam mevduat sıralamasında en fazla mevduat 3 trilyon 671 milyar 846 milyon TL ile İstanbul ilinde toplanmıştır, Ardından 1 trilyon 310 milyar 668 milyon TL ile Ankara ve 451 milyar 647 milyon TL toplam mevduat ile İzmir illeri sıralanmaktadır.

Tablo XVI.3 Mevduatın İllere ve Bölgelere Göre Dağılımı (2021-2022) (Bin TL)

Sıra	İller	2021	İllerin Payı %	İller	2022	İllerin Payı %
1	İSTANBUL	2.303.974.612	43,4	İSTANBUL	3.671.846.869	41,4
2	ANKARA	641.302.345	12,1	ANKARA	1.310.668.997	14,8
3	YURT DIŞI	329.431.069	6,2	İZMİR	451.647.350	5,1
4	İZMİR	280.429.231	5,3	ANTALYA	259.778.025	2,9
5	ANTALYA	145.399.862	2,7	BURSA	231.176.930	2,6
6	BURSA	141.534.620	2,7	KOCAELİ	170.806.709	1,9
7	KOCAELİ	105.821.676	2,0	ADANA	120.143.280	1,4
8	ADANA	75.068.297	1,4	KONYA	116.440.899	1,3
9	KONYA	70.705.929	1,3	MUĞLA	109.301.586	1,2
10	GAZİANTEP	70.684.434	1,3	MERSİN	107.637.872	1,2
	---	---	---	---	---	---
72	KARS	3.363.061	0,1	KARS	5.335.107	0,1
73	TUNCELİ	3.252.399	0,1	İĞDIR	5.208.321	0,1
74	İĞDIR	3.242.062	0,1	TUNCELİ	4.770.369	0,1
75	BİTLİS	2.809.718	0,1	SİİRT	4.509.266	0,1
76	GÜMÜŞHANE	2.793.542	0,1	MUŞ	4.343.096	0,05
77	MUŞ	2.745.291	0,1	GÜMÜŞHANE	4.337.307	0,05
78	SİİRT	2.472.651	0,05	HAKKARİ	3.084.219	0,03
79	HAKKARİ	1.964.522	0,04	KİLİS	2.792.897	0,03
80	KİLİS	1.727.436	0,03	ARDAHAN	1.971.836	0,02
81	ARDAHAN	1.192.890	0,02	BAYBURT	1.940.162	0,02
	Toplam :	5.302.774.295	100	Toplam :	8.861.140.830	100,0

Kaynak: BDDK-Finansal Türkiye Haritası

XVI.3 İllere Göre Kredilerin Dağılımı

2022 yılında kredilerin illere göre dağılımında, Adana ili 148 milyar 55 milyon TL kullanılan kredi ile iller sıralamasında 8. sırada yer almış olup; toplam krediler içindeki payı yüzde 1,9'dur. 2021 yılında 84 milyar 755 milyon TL kullanılan kredi ile iller sıralamasında 9'uncu sırada yer almış olup, toplam krediler içindeki payı yüzde 1,7 idi. İlk sırada 2 Trilyon 944 milyar 819 milyon TL kredi ile İstanbul ili yer almakta olup; ardından 1 trilyon 130 milyar 611 milyon TL kredi ile Ankara ve 394 milyar 807 milyon TL kredi ile İzmir illeri sıralanmıştır.

Tablo XVI.4 Kredi Stokunun İllere Göre Dağılımı (2021-2022) (Bin TL)

Sıralama	İller	2021	İllerin Payı %	İller	2022	İllerin Payı %
1	İSTANBUL	2.017.674.608	39,9	İSTANBUL	2.944.819.061	38,0
2	ANKARA	734.586.983	14,5	ANKARA	1.130.611.348	14,6
3	İZMİR	248.036.603	4,9	İZMİR	394.807.620	5,1
4	ANTALYA	199.471.120	3,9	ANTALYA	282.525.697	3,7
5	BURSA	147.099.857	2,9	BURSA	227.295.709	2,9
6	KOCAELİ	120.672.266	2,4	GAZİANTEP	217.116.347	2,8
7	GAZİANTEP	134.529.295	2,7	KOCAELİ	191.752.692	2,5
8	KONYA	90.063.061	1,8	ADANA	148.055.201	1,9
9	ADANA	84.755.690	1,7	KONYA	140.450.280	1,8
10	DENİZLİ	79.035.947	1,6	DENİZLİ	120.410.719	1,6
	---	---	---	---	---	---
72	ARTVİN	4.429.164	0,1	BİTLİS	6.864.786	0,1
73	MUŞ	3.917.324	0,1	MUŞ	6.062.169	0,1
74	HAKKARİ	3.172.934	0,1	IĞDIR	4.796.909	0,1
75	IĞDIR	2.988.778	0,1	BİNGÖL	4.538.037	0,1
76	BİNGÖL	2.797.775	0,1	HAKKARİ	4.415.020	0,1
77	GÜMÜŞHANE	2.433.947	0,0	GÜMÜŞHANE	3.864.372	0,0
78	ARDAHAN	1.953.666	0,0	KİLİS	3.186.814	0,0
79	KİLİS	1.976.316	0,0	ARDAHAN	2.947.120	0,0
80	TUNCELİ	1.834.058	0,0	TUNCELİ	2.937.549	0,0
81	BAYBURT	1.278.040	0,0	BAYBURT	1.996.764	0,0
	Toplam :	5.057.764.456	100	Toplam :	7.739.851.989	100

Kaynak: BDDK-Finansal Türkiye Haritası

XVI.4 Sektör Kredileri

Adana ilinde 2022 yılında toplam 63 milyar 474 milyon TL sektör kredisi kullanılmıştır. Bir önceki yıla göre yüzde 91,1 artış gerçekleşmiş olup; 2021 yılında yüzde 48 artış kaydederek 33 milyar 216 milyon TL gerçekleşmişti. Kredi dağılımına bakıldığında, sektörel kredilerin yüzde 23,1 Toptan Ticaret ve Komisyonculuk sektöründe kullanılmış olup; ardından yüzde 20,9 ile Ziraat ve Balıkçılık sektöründe ve yüzde 18,9 ile Tekstil ve Tekstil Ürünleri sektöründe kullanılmıştır. Sektör kredilerinde bir önceki yıla göre artışlara bakıldığında en fazla artışın yüzde 793,9 ile Denizcilik, 128,6 ile Enerji ve 119,4 ile Toptan Ticaret ve Komisyonculuk sektörlerinde gerçekleşmiştir.

Tablo XVI.5 Sektörel Krediler ve Takip Durumu (2018-2022) (Bin TL)

Sektörler	2018	2019	2020	2021	2022	2022 Yılı Bir Önceki Yıla Göre Değişim %	2022 Yılı Kredi Dağılımı %
Toptan Ticaret ve Komisyonculuk	3.582.873	3.588.400	5.019.474	6.693.180	14.681.621	119,4	23,1
Ziraat ve Balıkçılık	4.277.357	4.410.881	5.254.282	6.837.600	13.242.202	93,7	20,9
Tekstil ve Tekstil Ürünleri	2.753.033	2.746.940	4.316.822	6.401.537	12.004.925	87,5	18,9
Enerji	3.235.014	2.602.048	2.272.130	4.269.214	9.758.551	128,6	15,4
Gıda Mesrubat ve Tutun	1.427.539	1.987.798	2.714.153	5.451.421	7.982.163	46,4	12,6
İnşaat	1.861.211	1.049.804	1.382.594	1.515.145	2.571.787	69,7	4,1
Metal ve İşlenmiş Maden	683.784	882.371	1.027.402	1.610.302	2.532.910	57,3	4,0
Turizm	305.115	225.680	303.329	321.500	438.924	36,5	0,7
Denizcilik	75.436	60.778	78.348	17.820	159.300	793,9	0,3
Finansal Kuruluşlar	52.464	52.400	70.526	98.678	102.438	3,8	0,2
TOPLAM	18.253.826	17.607.100	22.439.060	33.216.397	63.474.821	91,1	100,0
Bir Önceki Yıla Göre % Değişim	8,9	-3,5	27,4	48,0	91,1		
Takipteki Enerji	12.227	199.794	185.816	177.057	1.237.347	598,8	54,7
Takipteki İnşaat	224.277	759.348	541.128	460.512	392.416	-14,8	17,3
Takipteki Toptan Ticaret ve Komisyonculuk	321.228	385.262	339.156	296.130	233.994	-21,0	10,3
Takipteki Ziraat ve Balıkçılık	195.611	267.009	263.475	212.139	153.256	-27,8	6,8
Takipteki Tekstil ve Tekstil Ürünleri	114.235	309.215	405.595	352.680	119.350	-66,2	5,3
Takipteki Gıda Mesrubat ve Tutun	114.169	138.828	114.049	92.695	78.788	-15,0	3,5
Takipteki Turizm	16.502	22.158	27.074	25.033	27.739	10,8	1,2
Takipteki Metal ve İşlenmiş Maden	29.345	38.823	40.706	19.938	16.038	-19,6	0,7
Takipteki Finansal Kuruluşlar	1642	1198	1.303	1.232	2.847	131,1	0,1
Takipteki Denizcilik	13	12	12	-	29	-	0,0
TOPLAM	1.029.249	2.121.647	1.918.314	1.637.416	2.261.804	38,1	100,0
Bir Önceki Yıla Göre % Değişim	37,2	106,1	-9,6	-14,6	38,1		
Sektör Kredi/Nakdi Kredi Oranı %	40,7	36,4	36,4	39,2	42,9		
Takipteki Sektör Kredi/Sektör Kredisi Oranı %	5,6	12,0	8,5	4,9	3,6		

Sektör kredilerinde takip durum incelendiğinde; toplam 63 milyar 474 milyon TL sektör kredisinin yüzde 3,6'sı takibe düşmüş olup, bir önceki yıl bu oran yüzde 4,9 idi. Sektör bazında bakıldığında, en fazla takipteki kredi 1 milyar 237 milyon TL ile Enerji sektöründe gerçekleşmiştir. Bir önceki yıla göre bu sektördeki takip tutarında yüzde 599 artış gerçekleşmiştir. Takipteki enerji sektörünün toplam takipteki sektör kredisi içindeki payı ise yüzde 54,7'dir.

İller bazında sektör kredilerinin nakdi kredi içindeki payına göre sıralama Tablo XVI.6'da yer almaktadır. Buna göre Denizli ili sektör kredisinin nakdi krediye oranında yüzde 60,1 ile ilk sırada yer almıştır. Ardından yüzde 58,6 ile Gaziantep ve yüzde 58,4 ile Hatay illeri sıralanmıştır. Adana ili yüzde 42,9 oran ile 19'uncu sırada yer almıştır. Bir önceki yıl yüzde 39,2 oran ile 18'inci sıradaydı. Türkiye geneli sektör kredisi nakdi kredi oranı ise yüzde 43,4 olarak gerçekleşmiştir. Kullanılan sektör kredilerine göre sıralamada ise Adana ili 63 milyar 474 milyon TL sektör kredisi ile iller sıralamasında 9'uncu sırada yer almış olup, bir önceki yıl 33 milyar 216 bin TL sektör kredisi ile 10'uncu sıradaydı.

Tablo XVI.6 Sektör Kredisinin Nakdi Krediye Oranı İller Sıralaması (2021-2022)

Sıra	Şehir	2021	Şehir	2022
1	GAZİANTEP	61,1	DENİZLİ	60,1
2	DENİZLİ	60,1	GAZİANTEP	58,6
3	KAHRAMANMARAŞ	59,1	HATAY	58,4
4	ANTALYA	56,6	KAHRAMANMARAŞ	55,5
5	ANKARA	54,7	ANKARA	53,2
6	HATAY	53,1	ANTALYA	50,9
7	KONYA	52,1	KARABÜK	49,8
8	RİZE	53,9	YALOVA	49,7
9	KARABÜK	53,1	KARAMAN	48,7
10	KARAMAN	51,0	MUĞLA	48,5
11	MUĞLA	49,8	KONYA	47,1
12	OSMANIYE	46,5	KIRŞEHİR	46,2
13	İSTANBUL	45,2	OSMANIYE	45,4
14	TRABZON	44,5	EDİRNE	45,3
15	ARDAHAN	41,9	TRABZON	44,9
16	MARDİN	38,6	İSTANBUL	44,6
17	AKSARAY	40,9	AKSARAY	44,5
18	ADANA	39,2	ARDAHAN	43,0
19	EDİRNE	40,3	ADANA	42,9
20	UŞAK	38,5	RİZE	42,5
21	KIRKLARELİ	37,3	UŞAK	41,8
22	KOCAELİ	37,4	ŞANLIURFA	39,5
TÜRKİYE		44,0	TÜRKİYE	43,4

Tablo XVI.7 Sektör Kredisi Sıralamasına Göre İlk 20 İl

Sıra	İller	Sektör Kredisi (Bin TL)
1	İSTANBUL	1.312.427.389
2	ANKARA	601.835.744
3	ANTALYA	143.767.692
4	İZMİR	135.153.393
5	GAZİANTEP	127.202.613
6	BURSA	80.270.724
7	DENİZLİ	72.373.595
8	KONYA	66.107.730
9	ADANA	63.474.821
10	HATAY	60.124.383
11	KOCAELİ	55.572.562
12	MUĞLA	41.271.105
13	KAHRAMANMARAŞ	35.278.484
14	MERSİN	33.699.296
15	KAYSERİ	25.918.806
16	MANİSA	24.315.614
17	BALIKESİR	23.667.647
18	AYDIN	22.805.842
19	SAMSUN	22.579.256
20	TRABZON	21.175.935
TÜRKİYE		3.315.239.404

XVI.5 İllere Göre Takipteki Alacakların Nakdi Kredilere Oranı

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) Finansal Türkiye Haritası (FİN-TÜRK) verilerine göre 2021 ve 2022 yılları takipteki alacakların nakdi kredileri oranı iller sıralaması yapılmış ve buna göre 2022 yılında Siirt, yüzde 0,91'lik takipteki alacakların nakdi krediye oranı ile takip oranında en düşük il olarak en son sırada yer almıştır. Ardından yüzde 0,93 ile Nevşehir ve yüzde 0,94 ile Denizli illeri takip oranı en düşük diğer iller olarak son sıralarda sıralanmaktadır. Adana ili ise yüzde 2,98 oran ile iller sıralamasında 4. sırada yer almış olup; her 100 TL kredinin yaklaşık 2,98 TL'si takibe düşmüştür. Türkiye oranı ise yüzde 2,11 olup; Adana ili Türkiye oranının yaklaşık 1 puan üzerinde kalmıştır. Bir önceki yıl Türkiye ortalamasının yine 1 puan üzerinde idi.

Tablo XVI.8 Takipteki Alacakların Nakdi Kredilere Oranı (%) (2021-2022)

İller Sıralaması	2021			İller Sıralaması	2022				
	Şehir	Toplam Nakdi Krediler	Takipteki Alacaklar		Oran %	Şehir	Toplam Nakdi Krediler	Takipteki Alacaklar	Oran %
1	DİYARBAKIR	27.935.016	1.697.266	6,08	1	KONYA	140.450.280	7.995.126	5,69
2	MARDİN	14.366.218	793.410	5,52	2	DİYARBAKIR	50.320.243	2.087.035	4,15
3	ARDAHAN	1.953.666	103.421	5,29	3	MARDİN	26.063.241	810.282	3,11
4	KÜTAHYA	13.892.869	734.654	5,29	4	ADANA	148.055.201	4.409.109	2,98
5	VAN	11.957.532	611.313	5,11	5	VAN	20.757.135	609.560	2,94
6	BURDUR	7.429.489	354.908	4,78	6	BURDUR	12.131.926	352.905	2,91
7	HATAY	59.693.372	2.761.074	4,63	7	HAKKARİ	4.415.020	127.907	2,90
8	KIRIKKALE	6.143.900	270.726	4,41	8	KIRIKKALE	9.590.065	265.177	2,77
9	DÜZCE	10.222.400	449.681	4,40	9	ARDAHAN	2.947.120	80.511	2,73
10	İĞDIR	2.988.778	129.685	4,34	10	AĞRI	7.944.371	216.968	2,73
11	ŞANLIURFA	25.980.352	1.114.451	4,29	11	BARTIN	7.019.621	185.405	2,64
12	KIRKLARELİ	12.258.825	512.187	4,18	12	HATAY	102.902.894	2.642.034	2,57
13	ADANA	84.755.690	3.527.078	4,16	13	ŞANLIURFA	45.929.169	1.178.962	2,57
-----	---	---	---	---	-----	---	---	---	---
75	NEVŞEHİR	8.545.534	151.813	1,78	75	EDİRNE	23.532.390	258.399	1,10
76	TUNCELİ	1.834.058	32.442	1,77	76	KASTAMONU	18.117.721	193.965	1,07
77	YALOVA	12.203.955	210.763	1,73	77	ÇANKIRI	9.737.410	102.544	1,05
78	KARABÜK	9.004.353	150.660	1,67	78	RİZE	17.809.335	180.268	1,01
79	DENİZLİ	79.035.947	1.173.258	1,48	79	DENİZLİ	120.410.719	1.130.657	0,94
80	RİZE	13.869.076	195.466	1,41	80	NEVŞEHİR	14.748.771	137.288	0,93
81	SİİRT	11.675.616	147.164	1,26	81	SİİRT	16.473.234	149.497	0,91
	Türkiye Oranı %	3.727.113.869	152.489.084	4,10		Türkiye Oranı %	7.739.851.989	163.339.243	2,11

Kaynak: BDDK-Finansal Türkiye Haritası

XVI.6. Protestolu Senetler

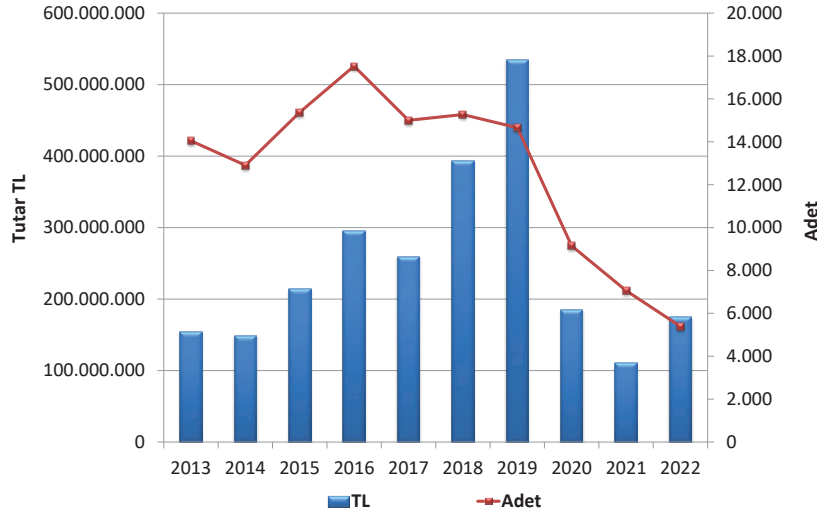
Protесто edilen senetlerde adet ve tutar olarak yıllara göre dağılımlar incelendiğinde adet bazında 2022 yılında senet sayısında yüzde 23,6; tutar bazında yüzde 3,8 azalış gerçekleşmiştir. 2021 yılında senet sayısında yüzde 22,8, tutar bazında da yüzde 2,3 azalış gerçekleşmişti.

Tablo XVI.9 Adana İli Protestolu Senetlerinin Yıllara Göre Dağılımı (2013-2022)

Yıllar	Adet	% Değişim	TL	% Değişim
2013	14.042	16,5	154.314.660	47,1
2014	12.908	-8,1	148.888.978	-3,5
2015	15.375	19,1	214.085.286	43,8
2016	17.528	14,0	295.457.056	38,0
2017	15.003	-14,4	259.270.089	-12,2
2018	15.270	1,8	393.971.125	52,0
2019	14.658	-4,0	535.015.186	35,8
2020	9.149	-37,6	185.658.305	-65,3
2021	7.059	-22,8	181.380.074	-2,3
2022	5.390	-23,6	174.576.733	-3,8

Kaynak: TBB Risk Merkezi

Grafik XVI.2 Adana İli Protestolu Senetlerin Yıllara Göre Dağılımı Grafiği (2013-2022)

XVI.6.1 Protesto Edilen Senet Adetleri

Protesto edilen senetlerde adet ve tutar olarak yıllara göre dağılımlar incelendiğinde; adet bazında 2022 yılında senet sayısında yüzde 23,6; tutar bazında yüzde 3,8 azalış gerçekleşmiştir. 2021 yılında senet sayısında yüzde 22,8, tutar bazında da yüzde 2,3 azalış gerçekleşmişti.

Tablo XVI.10 İller Bazında Protesto Edilen Senet Adetleri (2021-2022)

İller Sıralama	İLLER	2021	İLLER	2022
1	İstanbul	90.855	İstanbul	61.122
2	Ankara	34.996	Ankara	24.820
3	İzmir	28.857	İzmir	20.596
4	Konya	27.893	Konya	20.376
5	Bursa	19.875	Bursa	13.523
6	Antalya	16.502	Antalya	11.585
7	Kayseri	9.098	Gaziantep	6.202
8	Gaziantep	8.279	Samsun	6.222
9	Samsun	8.059	Kayseri	6.162
10	Manisa	8.032	Manisa	5.576
11	Kocaeli	7.730	Kocaeli	5.129
12	Balıkesir	7.420	Balıkesir	5.835
13	Adana	7.059	Adana	5.390
14	Muğla	6.731	Mersin	4.695
15	Denizli	6.529	Muğla	4.711
-----	-----	-----	-----	-----
77	Ardahan	429	Siirt	205
78	Siirt	297	Bingöl	355
79	Bayburt	274	Bayburt	188
80	Kilis	202	Kilis	202
81	Tunceli	138	Tunceli	62
	Türkiye	421.033	Türkiye	291.875

Tablo XVI.11 İller Bazında Protesto Edilen Senet Tutarları (Bin TL) (2021-2022)

Sıralama	İLLER	2021	İLLER	2021
1	İstanbul	4.211.053	İstanbul	3.334.522
2	Ankara	1.251.982	Ankara	1.992.587
3	İzmir	667.946	Antalya	795.717
4	Bursa	529.783	Konya	615.255
5	Konya	480.862	İzmir	517.401
6	Antalya	437.842	Bursa	406.263
7	Gaziantep	239.014	Gaziantep	364.978
8	Kayseri	227.451	Kayseri	260.806
9	Kocaeli	194.764	Kocaeli	239.111
10	Adana	181.380	Adana	174.577
11	Mersin	179.534	Balıkesir	156.336
12	Balıkesir	163.067	Muğla	147.053
13	Şanlıurfa	157.900	Mersin	142.944
14	Manisa	143.508	Manisa	137.518
15	Denizli	132.167	Trabzon	132.944
-----	-----	-----	-----	-----
77	Gümüşhane	7.401	Karabük	8.009
78	Kilis	6.656	Ardahan	6.860
79	Bayburt	5.245	Bayburt	6.050
80	Ardahan	4.422	Gümüşhane	5.522
81	Tunceli	1.883	Tunceli	2.005
	Türkiye	11.889.742	Türkiye	12.062.350

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi

XVI.6.2 Protesto Edilen Senet Tutarları

2022 yılında İller bazında protesto edilen senet tutarlarına göre sıralamada, Adana ili 174 milyon 577 bin TL tutarında protesto edilen senet ile iller sıralamasında 10'uncu sırada yer almıştır. 2021 yılında İller bazında protesto edilen senet tutarlarına göre sıralamada, Adana ili 181 milyon 380 bin TL tutarında protesto edilen senet ile iller sıralamasında 10'uncu sırada idi.

XVI.7 İbrahiminde Ödenen Çekler

İbrahiminde ödenen çek adedinde Adana ili 2022 yılında 405.891 adet ile iller bazında 8'inci sıradadır. Bir önceki yıl 351.170 adet ibrazında ödenmiş çek adedi ile yine 8'inci sırada idi.

İbrahiminde ödenmiş çek adedinde bir önceki yıla göre değişime bakıldığında, 2022 yılında yüzde 15,6 artış gerçekleşmiş olup; Türkiye genelinde yüzde 9,5 artış gerçekleşmiştir.

Tablo XVI.12 İbrahiminde Ödenen Çek Adedine Göre İller Sıralaması

Sıra	İller	2021	İller	2022
1	İstanbul	4.230.430	İstanbul	4.629.267
2	Ankara	1.153.533	Ankara	1.305.783
3	İzmir	843.820	İzmir	955.451
4	Antalya	670.279	Antalya	825.786
5	Bursa	637.795	Bursa	734.332
6	Konya	422.866	Konya	459.591
7	Kocaeli	397.072	Kocaeli	443.343
8	Adana	351.170	Adana	405.891
9	Mersin	332.844	Mersin	369.503
10	Gaziantep	317.470	Gaziantep	356.288
----	----	----	----	----
72	Hakkari	25.061	Çankırı	27.098
73	İğdır	24.091	İğdır	26.303
74	Çankırı	23.900	Bartın	24.868
75	Kırıkkale	22.290	Kırşehir	24.775
76	Kırşehir	22.231	Kırıkkale	23.767
77	Gümüşhane	20.264	Gümüşhane	20.159
78	Kilis	10.706	Kilis	11.498
79	Ardahan	10.119	Ardahan	10.183
80	Bayburt	8.655	Bayburt	8.824
81	Tunceli	8.440	Tunceli	7.989
	Türkiye	15.005.387	Türkiye	16.760.468

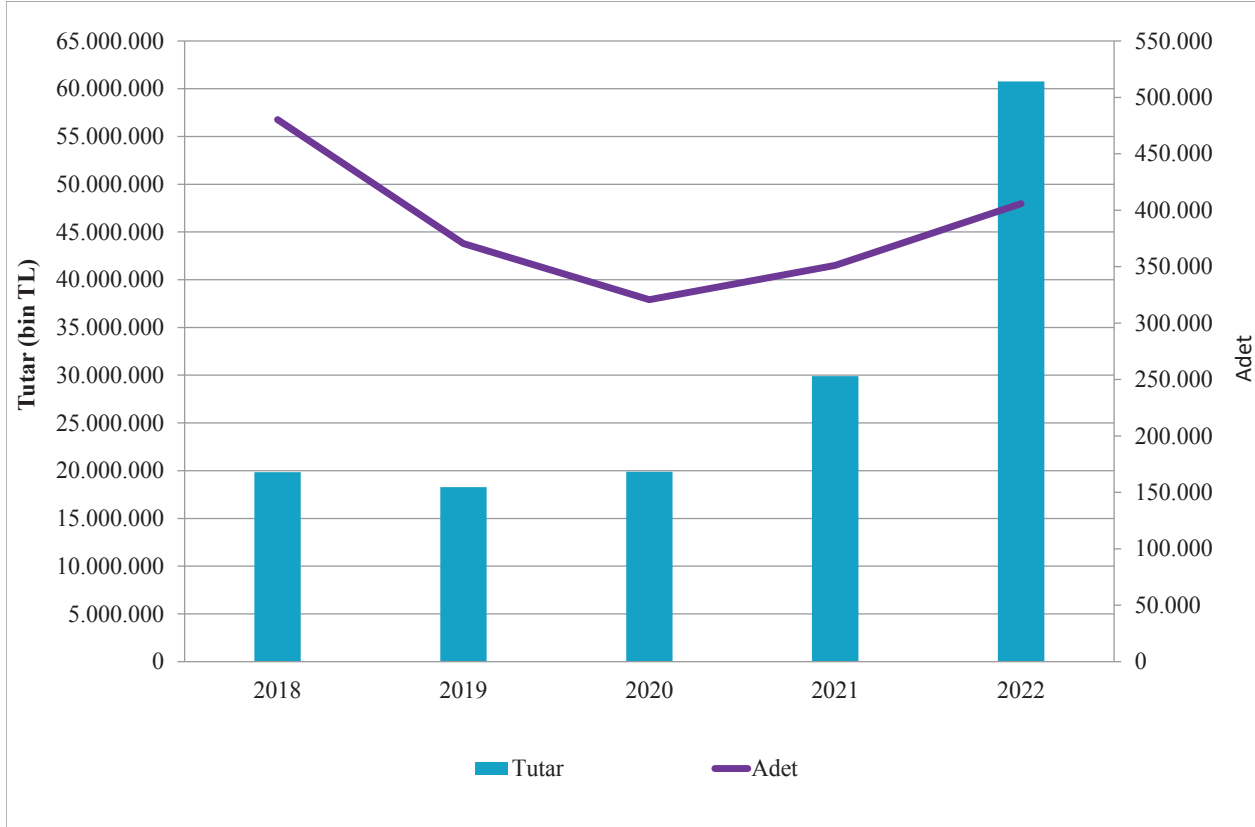
Kaynak: TBB Risk Merkezi

İbrahiminde ödenen çek tutarında Adana ili 2022 yılında 60 milyar 774 bin 858 TL ile iller bazında 9'uncu sıradadır. Bir önceki yıl 29 milyar 899 bin 519 TL ibrazında ödenmiş çek tutarı ile yine 9'uncu sırada idi.

İbrahiminde ödenmiş çek tutarında bir önceki yıla göre değişime bakıldığında; 2022 yılında yüzde 103,3 artış gerçekleşmiş olup, Türkiye genelinde yüzde 50,3 artış gerçekleşmiştir.

Tablo XVI.13 İbrahiminde Ödenen Çek Tutarına Göre İller Sıralaması (Bin TL)

Sıra	İller	2021	İller	2022
1	İstanbul	524.400.963	İstanbul	1.002.947.312
2	Ankara	136.905.336	Ankara	251.400.467
3	İzmir	107.875.740	İzmir	194.364.512
4	Bursa	51.968.935	Antalya	115.292.008
5	Antalya	50.279.216	Bursa	105.070.699
6	Gaziantep	38.863.137	Gaziantep	76.662.117
7	Kocaeli	34.721.347	Kocaeli	67.932.871
8	Konya	34.563.448	Konya	66.561.419
9	Adana	29.899.519	Adana	60.774.858
10	Mersin	25.394.437	Mersin	47.699.752
----	----	----	----	----
72	Kırşehir	1.005.223	Sinop	1.904.052
73	Kars	950.940	Artvin	1.749.520
74	Bartın	886.532	Kars	1.693.950
75	İğdır	848.011	İğdır	1.535.927
76	Artvin	845.394	Bartın	1.481.433
77	Gümüşhane	691.036	Gümüşhane	1.065.986
78	Kilis	439.409	Kilis	976.211
79	Ardahan	356.216	Tunceli	543.020
80	Tunceli	350.903	Ardahan	510.398
81	Bayburt	340.436	Bayburt	462.206
	Türkiye	1.365.161.730	Türkiye	2.631.479.836

Grafik XVI.5 İbrahim Ödenen Çek Adedi ve Çek Tutarının Yıllara Göre Dağılımı (2018-2022)**XVI.8 Karşılıksız Çekler**

2022 yılında Adana ilinde 3.614 adet çeke karşılık 429 milyon 825 bin TL tutarda çek karşılıksız işlem görmüştür. Bir önceki yıla göre tutarda yüzde 22,4 artış, adette yüzde 20,9 azalış gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde ise tutarda yüzde 49,1 artış, adette ise yüzde 19 azalış gerçekleşmiştir.

2022 yılında karşılıksız çeklerin ibrazında ödenen çeklere oranında ise, Adana ilinde adette yüzde 0,9; tutarda ise yüzde 0,7 olarak karşılıksız oranı gerçekleşmiş olup, Türkiye genelinde adette yüzde 0,7; tutarda yüzde 0,8 karşılıksız oran gerçekleşmiştir.

Tablo XVI.14 Adana Karşılıksız İşlemi Yapılan Çeklerin Dağılımı (Adet-Tutar)

ADANA Karşılıksız İşlemi Yapılan Çeklerin Dağılımı			
	Yıl	İller Sıralaması	Toplam
TUTAR Bin (TL)	2021	7	351.102
	2022	9	429.825
ADET	2021	6	4.568
	2022	8	3.614

ADANA Karşılıksız İşlemi Yapılan Çeklerin Bankalara İbraz Edilen Toplam Çeklere Oranı %

	Yıl	İller Sıralaması	Toplam
TUTAR	2021	40	1,2
	2022	51	0,7
ADET	2021	17	1,3
	2022	15	0,9

TÜRKİYE Karşılıksız İşlemi Yapılan Çeklerin Bankalara İbraz Edilen Toplam Çeklere Oranı %

	Yıllar	Toplam
TUTAR	2021	1,0
	2022	0,8
ADET	2021	1,0
	2022	0,7

XVI.8.1 Karşılıksız Çek Tutarı

İller bazında ödenmemiş çek tutarına göre sıralamada Adana ili yüzde 429 milyon 825 bin TL ödenmemiş çek tutarı ile 8'inci sırada yer almıştır. Bir önceki yıl 351 milyon 102 bin TL ödenmemiş çek tutarı ile 7'nci sıradaydı.

XVI.8.2 Karşılıksız Çek Adedi

İller bazında ödenmemiş çek adedine göre sıralamada Adana ili yüzde 3.614 adet ödenmemiş çek sayısı ile 8'inci sırada yer almıştır. Bir önceki yıl yüzde 4.568 adet ödenmemiş çek sayısı ile yine 6'ncı sıradaydı.

Tablo XVI.15 İller Bazında Karşılıksız Çekler (Adet Bazında Sıralı) (2021-2022)

Sıra	İller	2021				İller	2022			
		Adet	Tutar (Bin TL)	Adet %	Tutar %		Adet	Tutar (Bin TL)	Adet %	Tutar %
1	İstanbul	46.742	4.988.710	1,1	0,9	İstanbul	36.252	6.981.049	0,8	0,7
2	Ankara	9.878	1.004.338	0,8	0,7	Ankara	10.613	2.414.107	0,8	1,0
3	İzmir	9.667	890.824	1,1	0,8	İzmir	7.494	1.052.103	0,8	0,5
4	Antalya	5.619	534.977	0,8	1,1	Antalya	5.164	943.389	0,6	0,8
5	Bursa	5.350	428.165	0,8	0,8	Kocaeli	4.635	751.628	1,0	1,1
6	Kocaeli	4.267	399.738	1,1	1,1	Bursa	4.500	857.159	0,6	0,8
7	Adana	4.568	351.102	1,3	1,2	Diyařbahir	3.659	438.747	1,6	1,2
8	Diyařbahir	3.510	336.273	1,7	1,8	Adana	3.614	429.825	0,9	0,7
9	Gaziantep	2.539	248.676	0,8	0,6	Mersin	3.002	468.629	0,8	1,0
10	Kayseri	2.745	233.569	1,1	1,2	Samsun	2.395	335.298	1,0	1,4
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----
72	Karaman	251	10.462	0,7	0,4	Cankırı	116	8.020	0,4	0,3
73	Kastamonu	153	10.331	0,3	0,5	Bilecik	101	9.828	0,3	0,3
74	Karabük	153	8.601	0,5	0,2	Gümüşhane	99	12.351	0,5	1,1
75	Cankırı	183	8.465	0,8	0,7	Erzincan	83	9.388	0,3	0,4
76	Ardahan	50	6.473	0,5	1,8	Kırkkale	82	6.793	0,3	0,3
77	Bayburt	77	4.395	0,9	1,3	Kırşehir	72	5.672	0,3	0,3
78	Kırkkale	98	4.088	0,4	0,4	Ardahan	65	14.048	0,6	2,7
79	Tunceli	63	3.844	0,7	1,1	Bayburt	28	4.308	0,3	0,9
80	Sinop	121	3.615	0,4	0,3	Tunceli	24	1.725	0,3	0,3
81	Kilis	92	3.326	0,9	0,8	Kilis	12	915	0,1	0,1
	Türkiye	152.494	13.823.888	1,0	1,0	Toplam	123.519	20.609.693	0,7	0,8

Kaynak: TBB Risk Merkezi

Tablo XVI.16 İller Bazında Karşılıksız Çekler (Tutar Bazında Sıralı) (2021-2022)

Sıra	İller	2021				İller	2022			
		Adet	Tutar (Bin TL)	Adet %	Tutar %		Adet	Tutar (Bin TL)	Adet %	Tutar %
1	İstanbul	46.742	4.988.710	1,1	0,9	İstanbul	36.252	6.981.049	0,8	0,7
2	Ankara	9.878	1.004.338	0,8	0,7	Ankara	10.613	2.414.107	0,8	1,0
3	İzmir	9.667	890.824	1,1	0,8	İzmir	7.494	1.052.103	0,8	0,5
4	Antalya	5.619	534.977	0,8	1,1	Antalya	5.164	943.389	0,6	0,8
5	Bursa	5.350	428.165	0,8	0,8	Bursa	4.500	857.159	0,6	0,8
6	Adana	4.568	351.102	1,3	1,2	Kocaeli	4.635	751.628	1,0	1,1
7	Kocaeli	4.267	399.738	1,1	1,1	Mersin	3.002	468.629	0,8	1,0
8	Diyařbahir	3.510	336.273	1,7	1,8	Diyařbahir	3.659	438.747	1,6	1,2
9	Konya	2.811	232.948	0,7	0,7	Adana	3.614	429.825	0,9	0,7
10	Kayseri	2.745	233.569	1,1	1,2	Gaziantep	1.818	353.018	0,5	0,5
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----
72	İsparta	188	19.778	0,3	0,5	Gümüşhane	99	12.351	0,5	1,1
73	Cankırı	183	8.465	0,8	0,7	Kars	153	10.634	0,5	0,6
74	Kastamonu	153	10.331	0,3	0,5	Bilecik	101	9.828	0,3	0,3
75	Karabük	153	8.601	0,5	0,2	Erzincan	83	9.388	0,3	0,4
76	Sinop	121	3.615	0,4	0,3	Cankırı	116	8.020	0,4	0,3
77	Kırkkale	98	4.088	0,4	0,4	Kırkkale	82	6.793	0,3	0,3
78	Kilis	92	3.326	0,9	0,8	Kırşehir	72	5.672	0,3	0,3
79	Bayburt	77	4.395	0,9	1,3	Bayburt	28	4.308	0,3	0,9
80	Tunceli	63	3.844	0,7	1,1	Tunceli	24	1.725	0,3	0,3
81	Ardahan	50	6.473	0,5	1,8	Kilis	12	915	0,1	0,1
	Türkiye	152.494	13.823.888	1,0	1,0	Türkiye	123.519	20.609.693	0,7	0,8

Kaynak: TBB Risk Merkezi

Döşeme Mahallesi Turhan Cemal Beriker Bulvarı
No:132 Seyhan/ADANA

Çağrı Merkezi: 0 850 346 01 01 • Faks: 0 322 351 80 09
yaziisleri@adanato.org.tr • www.adanato.org.tr

